

༄༅། ཡོད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀར་བའི་གནས་རྣམ་པར་ལཡང་པ་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས།

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS77033	ImageGroup:	I8LS78107
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	ཡོད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀར་བའི་གནས་རྣམ་པར་ལཡང་པ་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས། yid dang kun gzhi'i dka' ba'i gnas rnam par bshad pa mkhas pa'i 'jug ngogs/
Author:	དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། dkon mchog bstan pa'i sgron me/
Descriptor:	Digital images of the text are made available through the kind support of Great Enlightenment Buddhist Institute Society (GEBIS) in Canada
Original Publication:	dpal ldan 'bras spungs bkra shis sgo mang dpe mdzod deb phreng /;23
Place:	Mundgod, Karnataka State
Publisher:	Drepung Gomang Library
Date:	2001
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Ave, 5th Floor Cambridge, MA 02138.

ཡིད་དང་རྒྱལ་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་

བཤད་པ་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས་

ཞེས་བུ་བ་བཞུགས་

སྟེ།

དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་བྱུང་གིས་སྒྲིམ་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

Drepung Gomang Library, Mundgod.

2001

ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་
བཤད་པ་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་
སྟེ། །

མཛད་པ་པོ།
གུང་ཐང་བསྟན་པའི་རྒྱུན་མེ།
དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་བཀྲ་ཤིས་སྒྲིམ་དཔེ་མཛོད་དེབ་སྟེང་།

23

Drepung Gomang Library, Mundgod.

© Drepung Gomang Library, 2001

First Print 1000 Cpoies.

ALL RIGHTS RESERVED

No part of this book may be reproduced in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publisher.

Typesetting:

*Drepung Gomang Library Computer Section,
Mundgod.*

Published by Drepung Gomang Library, Lama Camp
No II, P.O. Tibetan Colony, Mundgod-581 411, India.
Phone: 08301-45687. E-mail : gomanglibrary@usa.net

————— དཀར་ཆག —————

1	སྒྲིང་བརྗོད།	II
2	མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་ཉུང་བསྟུན།	IV
3	ཀུན་གཞིའི་ཚུལ།	VII
4	མཛོད་བརྗོད།	1
5	རྣམ་ཤེས་གངས་མང་ཉུང་གི་འདོད་ཚུལ་སྒྲིང་བསྟུན་པ།	3
6	སྒྲིའི་དོན།	3
7	མཐའ་དབྱེད་པ།	6
8	ཀུན་གཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	25
9	སྒྲིའི་དོན།	25
10	མཐའ་དབྱེད་པ།	48
11	ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ།	117
12	སྒྲིའི་དོན།	117
13	མཐའ་ཉུང་ཟད་དབྱེད་པ།	121
14	མཐུག་རྩོམ།	156

གྲེང་བཟློང་།

རང་ཅག་ཁ་བ་འི་བ་རྣམས་ཀྱི་དཀར་མིན་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ལས་ངན་
 དུས་སུ་སྒྲིན་པ་དང་། མི་བསྐྱུན་ལྷ་ལྷོའི་དབྱུང་ཚྲིགས་ཀྱི་མི་སྡོད་ལས་འདས་པའི་
 དུག་གཞོན་ཡང་བའི་འོག་རང་འའི་སྡོད་བཅུད་ཀྱན་ལ་སྤྲོད་མ་བྱུགས་པའི་གོང་
 ཆག་བྱུང་ན་འདྲ་། ལྷ་སྤྱོད་ལྷ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བསྐྱུན་འགྲུའི་བདེ་
 ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱགས་མེད་ཐབས་འབྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོན་
 འཁོར་ལྷན་རྒྱས་རྣམས་དཀར་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས་འཕགས་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ། ཕྱགས་
 གཉིས་ཀྱི་བྱ་བཞག་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྒྱུད་ནས་གཞོས་པ་མ་བྱེད། འཛམ་གླིང་ཤར་རུབ་
 ཡུལ་གྱི་ཀུན་ཏུ་མཉམ་མེད་ཤུགས་མེད་པའི་རིང་ཕྱགས་དར་བྱུང་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་
 དུས་འདིར། རྒྱ་འགོ་གངས་ལ་ཕྱག་པའི་དཔེ་ལྟར་བསྐྱུན་པའི་ཡང་སྤྱིང་དག་ལྷན་
 ཕྱགས་བཟང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་ནི་མེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་རྩ་བའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་
 འདི་དག་ལ་རག་ལས་པས། ལྷ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་འབྲུལ་བྲལ་ལས་
 སྤོན་འོག་གདན་ས་འག་ཏུ་རང་ཕྱགས་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་བགྱི་བ་གཅིག་ལས་གཅིག་
 ལྷག་གི་རྩལ་དུ་འཕེལ་བཞིན་པ་ལས། གྲུ་ཚང་འདིར་ཡང་བསྐྱབ་པ་དོན་གཉིས་ཀྱི་
 ཚྲིགས་ཉིན་རེར་འཕེལ་ཏེ་འཆད་ཉན་ཀྱི་བྱ་བས་ཉིན་མཚན་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་བྲེལ་བ་
 འདི་ལྟ་བུའི་འོག་ འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ནས་ཀྱང་སྤོབ་གཉིས་པའི་ཕྱགས་མགོ་ཕྱག་
 དཔེ་གསར་སྐྱབ་ཀྱི་ཐབས་འདེགས་ཞུ་བཞིན་པ་ནས། ད་ལས་ཡང་འཛམ་དབྱུངས་

སྒྲིམ་དགོན་མཆོག་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་མེས་མཛད་པའི་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀར་
བའི་གནས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལམས་པའི་འདུག་རོགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ལྷ་
ཚང་གི་ཐུན་མིན་ཡིག་ཆ་ལགས་ཤིང་པར་ཐེངས་དང་པོའི་ཕུག་དཔེ་རྫོགས་ཟེན་
པར་བརྟེན་དུ་ལམ་པར་ཐེངས་གཉིས་པར་སྒྲོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་༣༠་ཟླ་ཚོན་
ནས་པར་ཅུ་བསྒྲིགས་ཐོག་འགྲོ་གྲོན་རང་ཁྱེད་ས་ནས་བཏང་སྟེ་རྒྱལ་ས་ལྷོ་ལོར་
གྲངས་ཆིག་སྟོང་ཐམ་བ་པར་བསྐྱེད་བགྱིས་པ་ལགས་ན་རྣམ་དཀར་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱ་
བ་འདིས་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་ཡུན་རིང་
དུ་གནས་པ་དང་། མགོད་ས་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་
མཆོག་ཐུན་མོང་གདུལ་བྱའི་སྤང་རོར་ཡང་གཞིག་བྲལ་རྟེན་མེད་ཀྱི་ལ་ཞབས་བྱ་དང་
བསྐྱེད་བརྒྱུད་བརྟན་ཅིང་བཞེད་དོན་ཐུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། ལོག་པར་འབྱ་བའི་
སྐལ་ངན་མེ་ཁྲེར་གྱི་སྤང་བ་རང་སར་ཞི་ཞིང་། བོད་ལྗེ་ངས་རང་དབང་གཙང་མའི་
བདེན་མཐའ་ལྷུང་དུ་གསལ་བ། འབྲེལ་ཐོགས་ཀུན་ཀྱང་འཕགས་མཆོག་འཇིག་
རྟེན་དབང་ཕུག་གིས་ཆོ་རབས་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གྱུར་ཅིག་གུ།

འབྲེལ་སྤངས་སྒྲོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༣༥ གྱི་ལོ་
༡༠༠༡ གླིང་ཆོས་༧ ལ། མངྏ་ལོ།

མཛེད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་ཉུང་བསྟུན།

༡༡། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེན་མདོ་
སྤང་ཤར་སྒྲོའི་མཛེད་དགོ་སྤང་ཅེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཐེ་བོ་ལུགས་པོ་བྱམས་
དང་། ཡུལ་བོ་ཅོག་གཉིས་ཀྱི་སྤུལ་སྤྱོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྒྱ་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་
༡༧༤༩ ལོར་སྐྱུ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་
པོས་ཁྱིེན་དགོ་འདུན་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེ་ལ་ངོས་འཛིན་མཛེད་དེ་སྒྲ་བྱང་བཀྲ་
ཤིས་འབྱེལ་དགོན་དུ་གདན་དྲངས། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་དུང་དུ་
དགོ་བསྟེན་དང་རབ་བྱུང་དགོ་རྒྱལ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་
ཞུས། མཚན་དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེན་ཞེས་བསྟུན། དེ་ནས་ངོ་རམས་པ་
སྒྲོ་བཟང་རིན་ཆེན་གྲོག་གི་སྒྲོལ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཀམ་སྒྲོར་གྲོག་དང་སྒྲོ་འཛིན་
སོགས་ལེགས་པར་སྤྱང་བཅོམ་མཛེད་ཅིང་། རིམ་གྱིས་ཆད་མ་དང་པར་སྤྱིན་
སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་གསལ་སྒྲོང་གིས་བྱགས་སུ་རྒྱུད། རྒྱ་དང་སོག་པོའི་སྤྱང་
ཡིག་ཀྱང་མཁྱེན།

དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་ཐེབས་པ་སྤྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་ཡུལ་དབྱུས་
ལྷ་ལྷན་ཞིང་དུ་བྱོན་ནས་འབྲས་སྤངས་སྒྲོ་མང་གྲ་ཆད་གི་ཆོས་གྲར་ཞུགས། རོར་
སྐལ་བཟང་དངོས་གྲུབ་དགོ་ཆན་དུ་བསྟེན་ནས་སྤྱང་ཡང་པར་སྤྱིན་དང་། དཔུ་

མ། མཛོད། འདུལ་བ་སོགས་གསལ་སྤྱོད་གཙོ་བོར་མཛད་དེ་གཞུང་པོད་ལྔ་ལ་
 བཅར་ཤ་ཆོད་པར་གྱུར། བར་ཕྱིན་སྤྲོས་དང་། མཛོད་སྤྲོས། འདུལ་བ་སོགས་ཀྱི་
 བསྟན་བཅོས་སྐབས་དེར་ལྷགས་རྩོམ་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་
 རྒྱ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༥ ལོར་༧་རྒྱལ་དབང་སློ་བཟང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་
 བསྟེན་ཆོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་བཞེས། དགྲུང་གྲངས་ཉེར་གཉིས་པར་དགེ་བཤེས་ལྷ་
 རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དབུས་སུ་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་བཞུགས་རིང་མདོ་
 ལྷགས་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཀུན་ལ་མཚུན་པ་ཐོགས་མེད་དུ་གྱུར་ཅིང་། དབུས་
 གཙང་གི་མཁའ་པའི་ཁྱོད་དུ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དོག་ལྷར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀུར་བའི་
 གནས་སུ་གྱུར། དགྲུང་ལོ་ཉིར་ལྔ་ལ་ཕེབས་པ་མེད་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་རང་ལུལ་
 མདོ་སྤང་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་བྱོན། དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་
 ༡༧༢༡ ལོར་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་སྤྱང་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་གདན་རབས་ཉེར་གཅིག་
 པའི་བྲི་ལ་ཕེབས། དེ་ནས་བཟུང་མདོ་སྤང་ལྷོ་བྱང་གི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་
 འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་ཅིང་། བཀའ་རྩོམ་
 ཡང་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དཀའ་གནད་མདོར་བསྟུས་ནོར་བུའི་ཐོང་བ། དྲང་ངེས་
 རྣམ་འབྲེད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་རྩོམ་འབྲེལ་གསལ་བཤད་སྤྱོད་པོའི་ཡང་སྤྱོད། བར་
 ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཚན་འབྲེལ་རྩོམ་འབྲོ། ཟབ་མོ་ལྷ་བའི་ཐེན་གྱིས་ཐར་ལམ་
 སྤྱང་བ། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་སོགས་ལྷག་པའི་ལྷ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་
 མའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་བྱུང་ཀུན་འབྱུང་། རྩེ་བཙུན་དགོན་མཚོག་འཇིགས་མེད་

དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱལ་སྤྱུ་རྒྱ་མཚོའི་འབྲུག་རོགས། ཉམས་སྤྱོད་ཆེན་
པོའི་འབེལ་གཏམ་ཡིད་འབྱུང་དམར་བྱིད། རྫོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡང་དག་
ལམ་དུ་བརྒྱུ་བའི་རོལ་ཅེད། ཀུན་གཞིགས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་མཛོད་པའི་ཇེ་རིན་པོ་
ཆེའི་བསྟོད་པ་དབྱིད་གྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྱ་དབྱུངས་གྱི་དོན་འགྲེལ་དབྱེར་སྤྱེས་སྤྱ་
བརྒྱ། རྒྱ་ཤིང་བསྟན་བཅོས། སློབ་གཉེར་བྱེད་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་བྱ་སོགས་མདོ་
དང་། གསལ་སྤྱུགས་གྱི་གཞུང་ལུགས། རྣམ་ཐར། སྟན་དག་ལེགས་བཤད་
སོགས་བཅོད་དོན་ཟབ་ཅིང་བཅོད་བྱེད་སྟན་འཛེབས་ལྷན་པའི་ཤུག་རྩོམ་པོ་ཏི་བཅུ་
གཉིས་ལྟག་མཛོད། དཔལ་མིང་བརྟེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་སོགས་སློབ་མ་
མཁས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་། དབྱུང་ལོ་ཤུག་རྩེ་གཉིས་ལ་ཐེབས་པར་བ་བྱུང་
བཅུ་བཞི་པའི་རྒྱ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༣༣ ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། །

རྣམ་ཐར་རྒྱལ་པར་མཐུན་འདོད་ཡོད་རིགས་ནས་དབལ་མང་བརྟེན་ཏེས་
མཛོད་པའི་ཇེ་འདི་ཉིད་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས་རྒྱལ་པར་ལྷ།

འབྲས་སྤྱངས་སློ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༣༩ གྱི་ལོ་
༡༩༠༡ ལྷན་ཆོས་༡༥ ལ། མཛུ་ལོ།

༄༅། ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས་ཀྱི་ཅུ་བ་
བཞུགས་སོ། །

༄༅། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་རྣམས་གཤེགས་པའི་བཤུལ། ལེགས་
གསུངས་ལེགས་ལམ་ཇི་བཞིན་སྤྱད་ཅུང་ནས། མ་ཞོར་མ་འདྲེས་ཆོགས་
པར་སྟོན་མཛད་པའི། མཁས་པའི་མཁས་པ་དེ་ལ་མགོ་སྤྱད་འཆོལ། རྣམ་
རིག་གཞུང་གི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས། ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་གསལ་བར་
བསྟན་པ་དང་། བདག་ཉིད་དུ་ན་པ་གསོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྤྲོ་མའི་གསུང་ལ་
བརྟེན་ནས་འདིར་བཤད་བྱ། སྤྲོ་བའི་དམ་པས་ཐེག་པ་མཆོག་ འཛིན་པར་
ལུང་བསྟན་འཕགས་པ་གྲུས། ཐེག་མཆོག་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་རྗེས། ལུང་
བསྟན་བརྟེས་པའི་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། སྟོལ་བའོད་སྟོན་དུ་དབྱ་མ་ཉིད། མཆོན་
ཉིད་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དགུ་དང་གཅིག་ལྟར་འདོད་པ་དགག་ འོན་རྣམ་
བཞི་ཡིས་ཀུན་གཞི་དང་། ཉིན་མོངས་ཙན་ཡིད་ཤེས་པར་བྱ། མཆོན་ཉིད་
གཉིས་ལས་ཀུན་གཞི་ནི། ཉིན་དང་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། མཆོན་ཉིད་རྣམ་
པ་གཉིས་སུ་འདོད། འདི་ལ་རྟེན་གྱར་ཀུན་གཞི་ནི། འོན་དང་སེམས་ཙན་བག་
ཆགས་ལ། རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་རིག་ལ་

སོགས། །ལྷ་ཉིད་དང་ལྷན་ས་བོན་གྱི། །དབང་གིས་གནས་དོན་ལུས་སུ་
 བློ། །སྤང་བྱིར་དམིགས་པ་དག་ཏུ་འདོད། །ཀུན་གཞིའི་གཟུང་ཆ་དག་ལ་
 བློ། །རྣམ་ཤེས་ལྷ་ཡིས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། །དུག་པས་ཐ་སྐད་འདོགས་པས་
 བློ། །ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་དེས་པ་སྟེ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་གཟུགས་མེད་
 པ། །གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མ་འདས་དང་། །གཟུགས་ཅན་ས་རུ་ཐལ་འགྱུར་
 ཉེ། །ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་ལས། །མ་གཏོགས་སྤྱི་རོལ་མེད་བྱིར་
 རོད། །འོག་ནའང་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ནི། །ཀུན་གཞི་ལ་ནི་སྤོད་དང་
 བརྟན། །ཐམས་ཅད་སྤང་ན་གཟུགས་ཁམས་གྱི། །རྣམ་འཛུང་དཔྱལ་སྤང་འགྱུར་
 བ་དང་། །དཔྱལ་བ་ལ་ཡང་ལྷ་རྣམས་གྱི། །སྤོད་བརྟན་སྤང་བ་འགྱུར་བ་
 དང་། །ཐ་མལ་རྣམས་ལ་བསྐྱལ་བ་ཡི། །ཡུལ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་སྤང་བར་
 འགྱུར། །དངོས་སུ་རང་གི་དབང་དོན་ནོ། །བརྒྱུད་ནས་དེ་ཡི་ཆོགས་དུག་
 གི་ །ཡུལ་དུ་སྤང་བར་གང་རུས་པ། །ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འང་འཛིག་པ་
 ཡིན། །དབང་དོན་ལས་གནས་དུག་པའི་ཡུལ། །ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་
 ཉེ། །དུག་པ་བདགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། །ཀུན་གཞི་བཟུང་འཛིན་གྱིས་དཔེན་
 སྤྱིར། །ཁག་ཆགས་བསྟོད་གཞི་ཡིན་སྤྱིར་དང་། །དགོ་དང་མི་དགོ་མཛོན་གྱུར་
 དང་། །རྒྱུད་གཅིག་ལ་ནི་འདུག་པའི་སྤྱིར། །མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྐྱན་དུ་
 གྲུབ། །ཡུང་མ་བསྐྱན་དང་མི་གསལ་སྤྱིར། །དེག་སོགས་ལྷར་དེས་ཆོར་བ་

ནི། ཁར་མའོ་འདི་ལ་བདག་ཏུ་ནི། སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞི་འོ། །ལྷག་མ་
མེད་དང་རྟོ་རྟོ་ལྷའི། ཁར་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འཇུག། བརྟེན་པ་ས་བོན་ཀུན་
གཞི་ནི། སྦྱོ་བར་བྱེད་པ་ས་བསྟོན་གཞི་ལ། །འགག་ལ་མའོན་དུ་སྦྱོགས་པ་འི་
ཆོ། བཞག་པ་འི་རྩས་པ་འོ་བསྟོན་གཞི་ནི། བརྟེན་ལུང་མ་བསྟན་བསྟོན་བྱ་
བ། སྦྱོ་བར་བྱེད་དང་འབྲེལ་བ་དང་། །མཐའ་གཅིག་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། །བྱེད་
པར་ལྷ་དང་ལྷན་པ་འོ། སྦྱི་དང་ནང་དང་མི་གསལ་བ། །གཉིས་དང་ཀུན་རྫོབ་
ཉིད་དང་ནི། །དམ་པ་འི་དོན་ཏེ་དེ་དག་ཀུན། ས་བོན་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་
འདོད། །གཞན་ཡང་མའོན་བརྟེན་བདག་ལྟ་དང་། སྦྱིད་པ་འི་ཡན་ལག་བག་
ཆགས་གསུམ། ལུན་མོང་ལུན་མོང་མ་ཡིན་དང་། ཆོར་དང་བཅས་དང་ཆོར་
མེད་པ་འི། ས་བོན་རྣམ་བཞི་གནས་ངན་ལེན། །ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་དང་སྤྱང་ཐེན་
དང་། མ་ཐེན་པ་དང་བཞི་རུ་འང་གསུངས། བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྟེན་ལས་
ནི། །རྫོས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན། ས་བོན་དམིགས་རྣམ་ཡོད་པ་
དང་། །འགྲོ་བ་ལྷ་ཡི་ས་བོན་རྣམས། །འཆོལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་
དང་། །ཁམས་ཀྱང་འཆོལ་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་མིན། རྟེན་གཅིག་ལ་ནི་ཀུན་གཞི་
གཉིས། །ཡོད་པར་འགྱུར་བས་སོ་སོ་མིན། །དེས་ན་རྟེན་ལས་དེ་ཉིད་
དང་། །གཞན་དུ་བརྟེན་དུ་མེད་པ་སྟེ། བདགས་ཡོད་ཙམ་དུ་གནས་ཕྱིར་
རོ། །འདྲིམ་བྱེད་དག་སོགས་གང་ཡིན་གྱང་། བཞག་པ་འི་བག་ཆགས་ལུང་མ་

བསྐྱེད། འགོ་དང་མི་དགོ་མཚན་ཉིད་པར། འདོད་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
མེད། རག་ཆགས་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་སྟོན་
མེད་བསྐྱེད། རྟེན་གཉིས་ཀར་འདོད་པ་འོ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཆོས་
ཐམས་ཅད། རྒྱ་ལམ་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རུ། སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞི་
འོ། རྟེན་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་དག་བཅོམ་ལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། འཛིན་བྱེད་གཉིས་པོ་མེད་ཕྱིར་རོ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་མཚན་ཉིད་
ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་སྟོན་ཆ་ཉིད་ལ། བདག་ལྟ་བུ་སྤྲིབས་ལ་ལུང་མ་
བསྐྱེད། རིག་དང་ཆགས་སྟོན་དག་འོན། འགོག་པ་མཉམ་གཞག་གནས་
སྐབས་དུས། དབང་ཐོབ་དག་བཅོམ་མཐར་ཐུག་གོ། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འཛིན་
བྱེད་པའི། ཁང་ཐག་འཛིན་པ་ལོག་གྱུར་ཀྱང། རྟེན་ཤིགས་ཅོམ་ཡོད་ཕྱིར་
དང་། ཆོས་འཛིན་སྐྱེད་ནུས་མ་ལོག་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་མེད་དང་མཉམ་པ་
ཉིད། ཐོབ་པའི་སྟོན་གཉིས་ཤིང་དུ་སྤངས། ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་ཤིགས་པ་
ཡིས། རྣམ་ཤེས་དུག་ལས་ཐ་དད་པའི། ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་
ཤེས། ཡོད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་གཞུང་ལུགས་
ནས། སྐྱབ་བྱེད་ཤིགས་པ་མཐར་ཡས་པ། ཁ་སྐྱེད་ཀྱང་ལེན་དང་དང་པོ་
གསལ། ས་པོན་ལས་དང་ལུས་ཚོར་དང་། སྟོམས་འཇུག་འཆི་འཕོ་མི་རུང་
བ། བརྒྱུད་དུ་འདུས་ཕྱིར་འདི་བཤད་བྱ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

དེ། བློ་འཇུག་གཙུག་ལག་རྣམས་སུ་ཡང་། ཀུན་གཞི་རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་
 དང་། སྲིད་པ་ཡན་ལག་ཇི་སྲིད་པའི། བྱང་པོའི་རྣམ་གྲངས་དག་གིས་
 བསྟན། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞི་ལ། དབྱིག་བཤེས་མིའུ་མུང་དབྱངས་
 སྒྲིག་གསུམ། རིམ་བཞིན་ཕུང་པོ་ཚོར་བ་དང་། འཇིག་ལྷ་གསུམ་ལ་
 དགོངས་ཞེས་འདོད། བློ་འཇུག་པའི་ལུགས་དག་ལ། རྩ་བ་དེ་མི་རུང་
 མེད་མོད་གྱི། བློ་འཇུག་པ་རྣམས་ལུང་དེའི་དོན། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 རུ། འདོད་པ་ཆེས་ཆེར་བཟང་བ་སྟེ། ཁང་ཕྱིར་དབྱིག་བཤེས་སོགས་གིས་
 བློ། རྒྱལ་བ་སྒྲོན་དང་ལྷན་ཕྱིར་རོ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་མེད་ན། ཁ་
 འདྲེས་པ་ཡི་མ་ཐིག་དང་། ལྷ་པོ་དག་དང་འབྲུ་བ་དང་། སྒྲིམས་པར་འཇུག་
 པའི་བྱེ་བྲག་དང་། རེས་ཚིག་མེད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར། འདུ་ཤེས་མེད་པར་
 སྒྲིམ་པའི་རྒྱུ། རར་འཛིན་མེད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར། རར་འཛིན་པ་དང་ལྷན་
 པ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་འཐད་ཕྱིར། ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་ཤེས་པར་
 བྱ། བདུན་པ་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཀུན་གཞི་གསུམ་དུ་འཆད་པ་
 དང་། དགུ་པ་བྲི་མེད་རྣམ་ཤེས་སུ། འདོད་པ་ཡང་དག་བདེན་པའི་
 ལུགས། རྒྱུ་ལས་བརྒྱད་དག་ལས་ལོགས་པ་ཡི། ཁའོ་བོ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་
 བ། རྒྱལ་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པ་དགུར་འདོད་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་
 མེད། ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཉིད་དབང་དུ་གཏི། རྩོད་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བའི་ཚོ། སོ་

སའི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ། །བྱམ་ཟེའི་ཚེ་མས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ནི། བཅུ་གཉིས་
 སྟོན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང། །གཅིག་ཕུར་གསུངས་དང་རྣམ་ཤེས་དུག །ཡིད་གྱི་
 སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་གསུངས་ཕྱིར། །ཤེས་ཀུན་ཡིད་ཤེས་གཅིག་བུ་ལོ། །ལུང་དོན་
 གནས་དུ་རུས་ཕྱིར་དང། །དབང་ཤེས་གྱིས་ཀྱང་སྐྱོག་གྱུར་དང། །འདས་དང་
 མ་འོངས་འཛིན་གྱུར་ཕྱིར། །ཚོགས་གཅིག་འདོད་པ་ལུན་སྐྱེལ་ལོ། །དེ་ཕྱིར་
 ཡིད་ཆེས་ལུང་རིགས་གྱིས། །བྱུང་པ་རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་ཡིན་ཕྱིར། །གསང་བའི་
 གནས་ལ་མི་ཞུས་པའི། །མཁས་པས་བརྒྱད་ཉིད་འདོད་པར་བྱ། །ཡིད་དང་
 ཀུན་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས། །གསལ་བར་སྟོན་འདི་མཁས་མཆོག་
 རྣམས། །ཇི་ལྟར་བཞེད་བཞིན་སྒྲ་མ་ཡི། །གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁམས་
 པ། །སློབ་བཟང་གྲགས་པས་སྐྱུར་བ་ཡི། །དག་དེས་བྱབ་བསྟན་རྒྱས་གྱུར་
 ཅིག། ॥

༡༡། ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་
བཤད་པ་མཁས་པའི་འཕྲུག་རོགས་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་མཉུ་ལྟ་ཡུ། གང་གི་ཐུགས་རྗེའི་དྲི་བཞོན་དང་འགྲོགས་
ན། ཁྱོེ་གྲོས་བྱ་གཞིངས་དང་པའི་བ་དན་ཅན། བྱུང་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་པ་
རོལ་སྤྱན་བྱེད་པ། འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་དེ་ཡིས་རིང་དུ་སྦྱོངས། བན་
བདེའི་འབྱུང་གནས་བཅོམ་ལྷན་ཐུགས་རྗེའི་རྒྱན། ཟབ་ཡངས་དྲག་ཏུ་
འབབ་པའི་རྩ་གྲོང་ཆེ། བཅིག་ཆར་རོལ་ལ་མི་པམ་སྦྱིང་སྟོབས་ཀྱི། མཐུ་
ལྷན་རྩེ་ཏུའི་ཞལ་ལུང་གཞུ་མ། ཐོགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་དབྱེད་བཙོན་
འགྲུས་ཀྱིས། དབྱིག་འཛིན་ཁོར་ཡུག་བྱུང་བར་འདྲན་པའི་གཉེན། ཁྱོེ་
བཟང་གྲགས་སྒྲན་འབར་བའི་རྒྱལ་སྤྱིད་ལ། མངའ་བསྐྱར་འཛིགས་མེད་
དབང་བའི་ཞབས་ལ་འདུད། སྦོད་བཅུད་འཁོར་འདས་སྒྲ་ཚོགས་དབང་
བའི་གཞུ། མཐའ་ཁྲིམ་ཀུན་བྱེད་སེམས་ཀྱི་རང་མདངས་སུ། མཐོང་སྟེ་
སྟོས་ཀུན་ཉར་ཞིའི་དབྱིངས་རྟོགས་པ། རྣམ་རིག་གཞུང་བརྒྱའི་དོན་གྱི་དེ་
ཉིད་ཡིན། དེ་སྤྱིར་བདེ་དང་སྤུག་བསྐྱེད་ཀུན་གྱི་གཞི། རང་སེམས་ཁོ་

ན་རེས་ནས་གསུང་རབ་ཀུན། །དེ་ཉིད་འདུལ་བའི་ཐབས་སུ་འབྱེར་བ་
ཡི། །རྟོག་ལྡན་དེ་ཡིས་ལུགས་འདི་བརྟེན་པར་རིགས། །

དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་
རྒྱུད་སོགས་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་འཛིག་
ཉེན་གསུམ་དུ་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་རྣམས་
འབྱོར་སྟོང་པའི་ལམ་གྱི་སྟོལ་འབྱེད་ཆེན་པོས་གསུམ་བརྟེན་པ་སྟོབ་དཔོན་
ཐོགས་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ཙམ་དུ་སྟོབ་རྣམས་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་དབྱིས་བྱིན་པ་ཤེས་པར་
འདོད་པ་དག་གིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་དངོས་པོ་ནི། ལང་གཤེགས་
ལས། ཆོས་ལྟ་དག་དང་རང་བཞིན་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱུད་ཉིད་
དང་། །བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོར་ནི། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་
འདུས། །ཞེས། མིང་། རྒྱ་མཚན། རྣམ་རྟོག་དེ་བཞིན་ཉིད། ཡང་དག་
པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆོས་ལྟ། རང་བཞིན་ནམ་མཚན་ཉིད་གསུམ། ཀུན་གཞི་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་བརྒྱུད། བདག་མེད་གཉིས་རྣམས་སུ་འདུས་པར་
གསུངས་ཤིང་། ཐེག་བསྟན་ལས། ཤེས་བྱའི་གནས་དང་མཚན་ཉིད་དེར་
འཇུག་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་འབྱས་དེ་རབ་དབྱེབ་དང་། །བསྟོབ་པ་གསུམ་དང་དེ་

འབྲས་སྤང་བ་དང་། །དེས་ན་ཐེག་པ་མཆོག་གྱུར་བྱུང་པར་
འཕགས། །ཞེས་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་བཅུར་བསྐྱས་ནས་ཀུན་གཞི་ནི་འོག་མ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱའི་གནས་ཞེས་དང་པོར་སྒྲོས་
སོ། །

རྣམ་ཤེས་གྲངས་མང་ཉུང་གི་འདོད་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

༥ དེས་ན་རེ་ཞིག་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་བཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་
བྱེད་པ་ལ། རྣམ་ཤེས་གྲངས་མང་ཉུང་གི་འདོད་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། ཀུན་
གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་
ཡང་སྤྱིའི་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་གྲངས་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། དངོས་
སྤྱུ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། གཉིས་སུ་འདོད་པ། དུག་
ཏུ་འདོད་པ། བདུན་དུ་འདོད་པ། བརྒྱད་དུ་འདོད་པ། དགུར་འདོད་པ་དང་
དུག་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྤྱུ་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སུ་འདོད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་

ཚོགས་ཏུ་གཉིས་པ་དང་། འཇུག་ཤེས་ཏུ་གཉིས་ཡིད་དེ་བརྟན་ཏུ་འདོད་པ་
 དང་། སྐབས་འདིར་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ཏུ་འདོད་ལ། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཡང་
 དག་བདེན་པས་དགུར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་
 ཚེན་མོ་ལས། རྣམ་ཤེས་གཅིག་འདོད་མཁན་ལ་ཀུན་གཞི་ལ་འདོད་པ་
 དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་པ་གཉིས། ཞེས་ནང་གསེས་ཀྱི་ལུགས་
 མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡིད་པར་བཤད་ཅིང་། ཅུ་བར་འདོད་མཁན་གཅིག་སྒྲུབ་པའི་
 བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདོད་ཚུལ་ནི་ཀུན་གཞི་ཅུ་བར། ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཉིད་
 དབང་ཏུ་གཏིག་། རྟོན་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བའི་ཚོ། སོ་སོའི་མིང་ཏུ་བཏགས་པ་
 ཙོན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་བྲམ་ཟེའི་ཚོམ་ལས། ཁང་ནིག་
 ལུས་མེད་ཕུག་གནས་ཤིང་། འིང་ཏུ་འགྲོ་ལ་གཅིག་བྱར་རྒྱ། ཞེས་སྒྲུབ་
 གཅིག་གིས་ཁང་པའི་བུ་ག་སོ་སོ་ནས་བལྟ་བའི་དཔེས་གསུངས་པ་
 དང་། སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
 ཚོགས་ཏུ་གཉིས་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དོ། ཞེས་ནང་ཏུ་མར་མེ་གཅིག་སྒྲར་བའི་
 འོད་བུ་ག་སོ་སོ་ནས་འབྱུང་བ་དཔེར་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་
 རས་ཡིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སོ་སོ་ལ་བཏགས་པ་ཙོན་མ་ཡིན་པའི་དབང་ཤེས་
 དང་སེམས་བྱུང་ལོགས་པ་མེད་པར་འདོད་དོ། གཉིས་པའི་འདོད་ཚུལ་

ནི། ལེན་ཆོག་གི་དགོངས་འགྲེལ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སློབ་དཔོན་བོ་དེ་ལེན་
 ཅེས་བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་
 རྣམ་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འཛོག་གོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་
 ཏེ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འདི་
 ཉིད་ལ་སེམས་ཞེས་བྱ་ཡང་དམིགས་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
 བེད་ཀྱི་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཏེ། དད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །ཞེས་
 བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དགུར་འདོད་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་
 ལས། སློབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་
 བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དགུའི་དོན་འཇུག་
 སྟེ། ཞེས་དང་། བདུན་པ་ནི་ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། བརྒྱད་པ་ལ་
 བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ནའི་སློབ་པ་དང་ལྡན་གྱི་
 ཆོས་ཀྱི་འཛིན་པ་ནི་མེད་དེ་ངེས་པར་སངས་རྒྱས་སུ་མི་འགྲུབ་པོ། །བརྒྱད་
 པ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་འདི་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ནི་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པའི་དོན་དང་ལྡན་པའོ། །
 གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྤྱོན་པའི་ཀུན་གཞི་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དག་ལ་

དམིགས་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། གསུམ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་གཞི་
ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་ད་རྒྱལ་རྣམ་པ་བཞི་འབྱུང་སྟེ་དེ་
ནི་ཆོས་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དགུ་པ་ནི་དྲི་མ་
མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་རྩ་བར། བརྒྱད་པ་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཀུན་གཞི་
གསུམ་དུ་འཆད་པ་དང་། དགུ་པ་དྲི་མེད་རྣམ་ཤེས་སུ། འདོད་པ་ཡང་
དག་བདེན་པའི་ལུགས། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ཆོགས་བརྒྱད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་
འོག་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་རྣམ་མ་གོ་སྒྲ་བས་མ་བྱིས།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་འདོད་
པའི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་བརྒྱད་དང་དགུ་དང་གཅིག་ཏུ་
འདོད་མཁན་གསུམ་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར་ན་མི་འཐད་པར་
ཐལ། གཅིག་སྒྲ་བའི་བྱང་སེམས་དེ་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་དབུ་མ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སེམས་ཅམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་ལས། དངོས་སྒྲ་བ་ལ་རྣམ་ཤེས་གཅིག་
ཏུ་འདོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འོག་ཏུ་འདི་དེའི་མཚན་གཞིར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཐོག་བསྐྱུས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་

བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྐྱེད་ལས། ཁ་ཅིག་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 དེ་ཉིད་རྟེན་དེ་དང་དེ་ནས་འབྱུང་བ་ན་དེ་དང་དེའི་མིང་འཛོལ་སྟེ། སེམས་པ་
 ལ་ལུས་དང་དག་གི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ལོ་སྟོམ་མོ། ཞེས་སེམས་པ་
 ལུས་ཀྱི་སྟོན་ནས་འཇུག་པ་ལ་ལུས་ལས་དང་། དག་གི་སྟོན་ནས་ཞུགས་ན་
 དག་ལས་ཀྱི་མིང་འཛོལ་བ་དཔེར་བྱས་ཏེ་འདོད་ཚུལ་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་
 ཁུངས་སོགས་རྒྱས་པར་བཤོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་གཅིག་སྟེ་བ་ལ་གཉིས་
 བཤད་ཀྱང་འདི་ཀུན་གཞི་མི་འདོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདིའི་འདོད་ཚུལ་
 སྟོས་པའི་ཐད་ཀྱི་བཤད་སྒྲུང་ལས། དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
 པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་
 བུན་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཐེག་བསྐྱེད་ལས་དངོས་
 སུ་དགག་པ་མི་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་
 གསུངས་པ་རྣམས་དོན་གྱིས་འདིའི་དགག་པར་འགྲོ་བ་དང་། གཏན་ལ་
 དབབ་པ་བསྐྱབ་ལས། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་ནི་མི་འདོད་པ་གང་དག་
 ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། རྟེན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྟ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་
 ཕྱིར་དང་། རྟེན་གནས་སྐབས་སྟོན་ཕྱིར་དང་། བྱེད་རྒྱ་བྱེད་བྱག་མེད་ཕྱིར་
 དང་། རྐྱུང་དང་འགལ་བར་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཕྱོགས་

སྤྱི་གཉིས་ཀར་ཐུན་མོང་གི་དགག་པར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེས་འགོག་རྩྱལ་ཡང་ཡོད་དེ། སེམས་བྱུང་མེད་ན་ཆོར་སོགས་བྱུང་
 བོ་ལྷ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་གནས་སྐབས་སོ་སོ་ལ་བདགས་ཞེས་
 བ་ཡང་བདགས་པ་ཙམ་ལས་སེམས་བྱུང་དང་དབང་ཤེས་དངོས་ཀྱི་དོན་མི་
 ལུས་ན་སྤྱི་མའི་སྦྱོན་སོན་གནས་པ་དང་། དེའི་དོན་བྱེད་ལུས་ན་ཆོར་སོགས་
 དང་དབང་ཤེས་སོགས་ཐུས་སུ་གྲུབ་པས་སེམས་གཅིག་ཤུར་སྤྱོད་དོན་མེད་
 པར་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་གཅིག་ཤུར་འདོད་ན། ལུང་ལས། སེམས་འདོད་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་སྦྱོན་
 འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོན་སྐབས་པ་ཀུན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་གཅིག་
 སྤྱི་བ་དེ་ཐོག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བཞིག་ཡིན་པར་ཐུག་ཀུན་གཞི་དཀར་
 འགྲེལ་ལས། ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱོབ་དཔོན་རྣམས་རྣམ་ཤེས་གྲངས་མང་ཉིང་
 དུ་འདོད་པ་རྒྱའི་སྦྱོབ་དཔོན་མེན་ཆོག་གི་བཤད་པ་ལྟར་བཀོད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་གྲངས་ཉིང་བར་འདོད་མཁན་གཅིག་སྤྱོད་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་
 ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐུག་དང་། དུག་དང་། གཉིས་དང་། དགྱུར་འདོད་རྩྱལ་
 རྣམས་ལ་རྒྱ་ནག་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཤད་པ་བཀོད་ཀྱང་གཅིག་སྤྱོད་སྐབས་སུ་
 དེའི་བྱུར་ཙམ་ཡང་མ་བཤད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྤྱོད་པ་

དེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཁོན་ཟེར་ན་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཀུན་གཞི་གཅིག་ཕུར་སྐྱབ་ཞིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཀུན་གཞི་འདོད་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བསྐྱབས་ཟིན། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྡོད་བཅུད་མཐའ་དག་ཀུན་གཞིའི་སྤང་གི་བག་ཆགས་སྤྲིན་པ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་ལས། ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པའི་གནད་གྱིས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་མི་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁས་ལེན་ན་དབུས་མཐའ་ལས། དོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག་སྤྱང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། རབ་རྒྱ་སྐྱེའི་དེ་དོན་མེད། དེ་མེད་པས་ན་དེ་ཡང་མེད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྲིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོང་དུ་འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅུང་ལས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་བཞད་གང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་དོན་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པའི་གང་ཟག་དེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབུ་མ་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་

ལས་ལྷག་འདོད་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་རུང་བར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དབུ་
མ་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་
ལ་བསམ་ན་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབ་དགོངས་ཚུམ་དུས་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་
ཨ་བླུ་ཀར་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྐབ་
དགོངས་ན་གསལ། འོན་ཀྱང་སྒྲིལ་ཆེན་ལ་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་
པས། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཞི་འཇོ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་པར་གསལ་ལ། ཨ་བླུ་ཀར་ཡང་དེ་དང་འདྲ་འོ། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། སྐབས་རིམ་ལས་དེས་ཀུན་གཞི་འདོད་པར་གསུངས་པ་སྒྲི་
ཆེ་སྒྲོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ཚུམ་པ་
ཡང་སྒྲིལ་ཕྱིར་དབང་གིས་འགལ་པར་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་ཆེར་ཀྱང་ཀུན་གཞི་བཞེད་པར་
ཐལ། ལྷ་སྒྲིབ་དང་འཕགས་སེང་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་པ་གང་ཞིག་ ལྷ་བས་
བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་སྒྲིབ་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་
ལས། ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཤིང་། སེམས་ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་བར་
འགྱུར། ཇི་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་གཡོ་བ་
ཡིན། ཞེས་དང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་

པ་ཤེས་བྱ་རྣམ་པ་བརྩས་བསྐྱས་པས། ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྤྱད་
 འགྲེལ་ལས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་བག་
 ཆགས་བརྟན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་
 པ་ལས། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། བྱུང་པོ་འདི་དག་
 འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆེས་ཟབ་དོན། རིག་
 པར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ་ལ་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 སྟེ། དེས་ཀུན་གཞི་དང་གང་ཟག་དང་བྱུང་པོ་སོགས་ལ་བྱུང་མེད་དུ་བཀག་
 པའི་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་ན། གང་ཟག་དང་བྱུང་པོ་གཉིས་ཡོད་པར་
 གསུངས་པ་སྒྲིལ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་
 དགོས་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་ན་ཀུན་གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་པ་བཀག་པས་ཀུན་གཞི་མི་ཐོགས་པར་མ་ཟད་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡོད་པ་དོན་
 གྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་འགོག་པར་བྱེད་
 བ། དང་པོ་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེས་ཀུན་གཞི་བཤད་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐམ། དེར་ཀུན་གཞིའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དེ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཆོ་སྲིད་པ་འཛིན་པར་བྱེད་ཅེས་
 ཉིང་མཚམས་སྟུང་བའི་སེམས་སུ་བཤད་པ་གང་ཞིག་ འཕགས་པ་ཡལ་

སྤྲུལ་གྱིས་འདུས་པའི་སྒོར་གྱི་གཞུང་གཞན་ལས་འཆི་སེམས་དང་སྐྱེ་སེམས་
གཉིས་ཀ་ཡིད་ཤེས་སུ་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་བཤད་ཚུལ་
མཐུན་མི་དགོས་སྐྱུ་ན་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིས་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་
ལེའུ་གཉིས་པའི་ནང་གི་རྣམ་སྤྲང་གིས་གསུངས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་གྱི་
ཆོག་གས་བཅད་དེའི་དོན་འགྲེལ་བས་མཆོན་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་ཞེས་
བཏགས་ཤིང་འདུས་པའི་ཡན་ལག་གི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་གྱིས་ཀུན་གཞི་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེར་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་པས་
ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། ཞེས་སོགས་གྱི་
དོན་སེམས་ཡོད་མེད་མཆོངས་པར་གསུངས་ཚུལ། འདུག་པ་
ལས། གཞུགས་མེད་ན་ནི་སེམས་ཡོད་མ་འཛིན་ཞིག། སེམས་ཡོད་ཉིད་
ནའང་གཞུགས་མེད་མ་འཛིན་ཞིག། ཞེས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྤྲང་བའི་
ཕྱིར། སྤྲོད་ཐུན་ལས་སོ། །འཕགས་མེད་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་མི་
བཞེད་པར་ཐལ། །དེ་བཞེད་ན་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞིར་འཛོག་དགོས་པ་
ལ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་སྤྲང་ལས། རྒྱན་ཉིད་གྱིས་ན་གང་
ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གཅིག་གོ། ཞེས་དང་། དབུ་མ་ལུང་རིགས་སྒྲོན་མེ་

ལས། འཕགས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱུ་
 བདག་གི་མཚན་གཞིར་བཞེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་
 བཤད་སྒྲིང་པོ་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཞེས་པ་
 བས། ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞིའི་བཤད་པ་རྩུར་ཙམ་
 ཡང་མེད་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་གཞིའི་ཐ་སྐད་
 བཤགས་ཚད་ཀུན་གཞི་དངོས་ལ་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། མཐའ་གྲུབ་མཛེས་བཤགས་
 གཉིས་རྣམ་བཤད་ལས། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ཐ་སྐད་རྒྱུད་དང་གྲུབ་
 ཆེན་གྱི་གཞུང་དུ་མ་ལས་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ལ་ཀུན་གཞི་
 དང་། རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ཐ་སྐད་མཛད་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་ཚིག་ཙམ་
 གྱིས་འབྲུལ་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུག་པའི་ཕུང་དོན་
 ཡང་ཁྱོད་རྩུར་བཤད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་གྲུབ་
 མཐའ་དུ་མ་ཡོད་ཅིང་འདི་ཡང་དེ་ལ་ཚུད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེ་གསུངས་
 པ་སྐྱེ་མཛེས་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ན་ཀུན་གཞི་གཏན་མེད་དུ་གོ་
 ལ། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་མི་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་སྐྱབ་ཡང་མེད་པས་
 དེའི་སྐྱེ་མཛེས་བཞིན་པ་བཀའ་ཀྱང་གཏན་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་མེད་པས་རང་བཞིན་
 གྱིས་མེད་པར་གོ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགོངས་གཞི་ཡང་ཕུང་སོགས་ཐ་སྐད་

ཅམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་བཀའ་ཞིང་ཀུན་གཞི་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར། འཇུག་
འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་
སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲིམ་བསྟན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་དོན་གཞན་ཞིག་གི་སྟོང་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལྟར་ན་
དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བས་ལས་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་པར་
ཐལ། དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་རུས་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་སྒྲིམ་ཀུན་
གཞི་མེད་ཀྱང་ཞེས་བཤད་མི་རུང་བས་དོན་དམ་པར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་
ལས་འབྲས་ཡོད་ཅེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་འགྲིག་འཁོར་
གསུམ། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པར་ཐལ། དེས་སྒྲི་
དོན་བཞེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས། ཀུན་གཞི་
འཛིག་པ་ན་སྒྲི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། མ་བྱུང་མཚམས་ཀྱི་ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་མཚུངས་
པར་བཤད་ཚུལ་སྟུར་བྲངས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་དར་ནི་གཞུགས་བརྟན་སོགས་
སྟོང་ལས། ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྟེ་འགྱུར་ལྟར། ཞེས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གཞུགས་དང་གཞུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་
རྒྱ་འབྲས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ན་རྒྱས་གཅིག་མ་

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་ཅིག་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཕྱི་
 དོན་མེད་པར་སྒྲུབ་ནི་ཉམས་མྱོང་ལ་བསྐྱོར་བའི་མན་ངག་ཟབ་མོར་རྒྱུ་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་འབྲུལ་གཞི་ནི་དོན་སྤང་ཙམ་གྱི་སྒྲོན་ས་ཕྱི་དོན་
 འཛོག་མ་ཤེས་པར་དེ་ཡོད་ན་རྒྱུགས་ཐུབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱི་དོན་ཉན་ཐོས་སྡེ་
 བས་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དགོས་སྒྲུམ་པར་འདུག་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱོད་ཐུན་སྒྲལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། མདོ་སྡེ་བ་དང་ཐལ་
 འགྱུར་བ་གཉིས་ཀ་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་མཚུངས་ཀྱང་ལེན་
 རྒྱུ་གཏན་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་འདི་གོ་ན་མན་ངག་ཟབ་དེས་ཡིན་
 རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་ལྡན་གཉིས་ཀུན་གཞི་ཡོད་
 པར་སྒྲོན་པའི་མདོའི་དགོངས་གཞི་འདྲེན་རྒྱུ་མཐུན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་འདྲའི་མདོ་དེ་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་མི་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་འདྲའི་མདོ་གཏན་ནས་མེད་པར་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབུ་མ་ལུང་རིགས་སྒྲོན་མེ་ལས། རྒྱ་བས་
 མདོ་དེས་དེ་ལྟར་བསྒྲུན་ཀྱང་དགོངས་གཞི་སྤྱོད་ཉིད་ལ་དགོངས་པར་
 བཤད། ལེགས་ལྡན་གྱིས། ཞེས་པ་ནས། མདོ་དེ་དག་ཀུན་གཞི་སྒྲོན་བྱེད་
 མ་ཡིན་པར་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་གནས་སྐབས་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་

བ་ལ་དགོངས་པར་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་
 མཚན་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་མེད་པར་བཞེད། གཞན་དབང་
 ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དང་། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་
 སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་མེད་པར་བཞེད་པས། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མདོའི་དོན་པལ་བ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་
 ཞིང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་རང་གཞོལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ས་
 བཅུ་བ་ལས། སེམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ། ཞེས་པ་འདིས་ཕྱི་
 དོན་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་བས་ཡང་བཞེད་ལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ལང་
 གཤེགས་ལས། ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱི་
 དོན་བཀག་པ་མིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཕྱི་
 རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ལུས་དང་ཡོངས་སྟོང་གནས་འདྲ་
 བར། སེམས་ནི་སྤང་ཆོགས་སྤང་བ་ཡིན། སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ང་
 སྟོལ། ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་མིན་པར་བཞེད་པས་ཕྱི་
 རོལ་བཀག་པ་དེ་མདོ་གང་གི་ཡང་མིན་པར་བཞེད་དམ་དབྱེད་པར་
 བྱུང། ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ལན་འདེབས་པའི་
 རྒྱལ་ནི། མདོ་དེ་ཕྱི་རོལ་བཀག་ནས་སེམས་ཙམ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་

གྱི་ ཞེས་པ་ནས། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་མདོ་དེས་སེམས་ཙམ་མ་བསྟན་ཞེས་
 མི་འཆད་གྱི་སེམས་ཙམ་གསུངས་པ་དང་དོན་ཡིན་པར་འགྲེལ་རྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་
 ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུངས་པའི་དོན་རྣམ་
 འབྱོར་སྤྱོད་པ་བདག་གི་ཇི་ལྟར་བཀའ་བ་མདོའི་དོན་མ་ཡིན་པར་དབྱེ་མའི་
 དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་སྟོབ་འདི་ནི་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཞེས་
 དང་། གྲུབ་མཐའ་རྩ་བར། སྤྱོད་པོ་འགོག་ཕྱིར་གཟུང་མེད་མདོ་དོན་
 མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་
 གམ་གཅོ་བོ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན་སྒྲིན་གཏམ་ཡིན་རྟེ། དེས་སྤྱི་
 དོན་མེད་པ་མདོའི་དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་གྱི་དོགས་པ་མེད་པས་
 ཇི་སྒྲུ་མས་དེ་ལ་དབྱེད་དགོས་མི་གསུང་ཞིང་། སྤྱོད་ལྟར་ན་སྤོང་ཐུན་གྱི་དོན་
 ཡང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་ལང་གཤེགས་ལས། སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་
 པ་དེ་མདོའི་དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཀྱང་ཁས་ལེན་མི་རུང་ཞེས་པར་
 འགོ་བས་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་རྒྱ་
 གསུངས་དང་ལེགས་ལྷན་གྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་དུ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ལུགས་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་མདོའི་དོན་མིན་

གསུངས་པ་ཡང་གཙོ་བོ་ལ་བྱེད་ན། ཞི་འཛོལ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཆ་སྤྱི་
ནས་མདོའི་དོན་དུ་འཛོལ་གོ། ཞེས་པ་དང་། རྒྱུན་སྦྱུག་དགོངས་འབྲེལ་
ཡང་གསལ་གསུངས་མདོ་སོགས་དོན། གཙོ་པལ་ཆ་གཉིས་རིམ་བཞིན་དབྱ་
སེམས་ལུགས། ཞེས་སྡེ་མ་དང་ཆ་སྤྱི་ནས་གསུངས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་
འགྱུར་ཏེ་བསྟན་དོན་གཙོ་བོར་ཞི་འཛོལ་མི་བཞེད་ལ། བསྟན་དོན་པལ་
བར་ལེགས་ལྷན་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་ལྟར་ན་དེ་རྣམས་
བསྟན་དོན་པལ་པ་ཙམ་དུ་བྱེད་པའི་མདོ་ཡང་མེད་པས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོས་
བྱས་ཁོར་འཆད་དེ། མདོ་ལས་དྲང་དོན་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
གདུལ་བྱ་བཀྱི་བའི་དགོས་པ་ཅན་གསུག་ཡིན་ཞིང་། སེམས་ཙམ་དུ་བཤད་
པ་མདོན་སྙུམ་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པས་གདུལ་བྱ་གོལ་སར་འབྱིད་པ་ལས་
དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེལ་ས། དང་
བོ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་སྤངས་ནས་ཕྱིས་དེ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ན་ཡང་འདམ་
རྩལ་གྱིས་སྦྱགས་ནས་འབྲུ་བ་ལས་དང་པོ་ནས་ཐག་བསྐྱིང་བ་བཟང་
སྟོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས་ཀྱང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཐོགས་
མེད་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པ། ཞེས་པ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་གྱི་
ལུགས་གཞན་དུ་འབྲེན་པར་བྱེད་ཅིང་དོ་ཆ་དང་ཁྲིལ་མེད་པ་དོན་རྣམ་པར་མི་

ཤེས་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་ཞེས་མཁས་པར་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་ཞེས་སོགས་
 གྲོལ་བཅེད་བྱས་པ་ལྟ་བུ་བྱེ་མདོ་སོགས་ལ་དགག་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་
 ཡང་མ་བཅེད་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་བཞེད་མི་
 བཞེད་སོགས་བྱིས་པའི་རོལ་ཅེད་མང་ཡང་མ་སྒྲོས། ཡང་སྐྱག་ལོན་
 རེ། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པ་མེད་ཅེས་ཟེར་དེ། དེའི་གྲུབ་
 མཐའ་ཀུན་ཤེས་ལས། སེམས་ཙམ་པ་ལ་ཀུན་གཞི་བཞེད་མི་
 བཞེད། ཁགཉིས་སུ་གངས་ཅན་འདི་ན་གྲགས་མོད་ཀྱང་། སྐྱུ་མཆེད་གཉིས་
 གྱིས་གསལ་པར་བཤད་པ་ལས། རྗེས་འབྲང་ལ་ལས་གསལ་བོར་མ་
 བཅེད་ཀྱང་། འཕོག་པའི་ལུང་རིགས་སུས་ཀྱང་མ་བཅེད་ཕྱིར། ཀུན་གཞི་
 མི་འདོད་སེམས་ཙམ་ཆད་ལུན་དཀའ། ཞེས་དང་དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་ཀུན་
 གཞི་མེད་ན་ལམོར་འདས་ཐམས་ཅད་འཛོག་པའི་གཞི་མེད་པ་དང་ཡིད་ཤེས་
 ལ་རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་མེད་ཅིང་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་མི་རུང་བས་དེ་བསྐྱོ་
 གཞི་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ལང་ག་ཤེགས་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་སེམས་
 ཙམ་མདོ་ལྟར་གྲགས་པ་རྣམས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ན་སེམས་ཙམ་པ་མཆོན་
 ཉིད་པར་མི་རུང་བ་དང་། སྐྱགས་ལམ་གྱི་བསྐྱུ་བ་གཞི་མི་རུང་བ་
 དང་། ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་མིན། ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་བྱུང་

བ་དང་། སེམས་ཙམ་དངོས་སུ་མ་ཟད་དེར་སྒོ་བསྟན་པའི་ནི་འཆོའམགས་
 སེང་དང་བཙས་པས་ཀྱང་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་
 ཅིང་། མདོ་དང་སྡེ་བདུན་དུ་རྒྱ་ཆེར་མི་གསལ་བ་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
 བཤད་པ་དང་འབྲེལ་རྒྱུ་དང་བས་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་དོ། སྒྲུབ་བྱེད་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ལྟར་ན་སྡེ་བདུན་
 སྒྲུབས་སུ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བཤད་པ་འབྲེལ་རྒྱུ་དང་བ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟག་ཐམས་ཅད་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་ནས་བསྒྲུབ་
 དགོས་ལ། འདི་ཡང་ཀུན་གྱི་དགོས་པ་མི་སྟོན་པར་བྱ་རྒྱུ་སོ་རྟོག་གི་
 བསྟན་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་དོན་མེད་ཚུལ་དང་། ལུགས་འདིའི་
 ཐ་སྙད་ཐ་མོ་འཛིན་ཚུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། མདོན་སུམ་
 ཚད་མ་དང་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དབྱེ་བ་སོགས་སྒོ་རིག་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཐམས་
 ཅད་གསུངས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་དང་མི་འབྲེལ་བ་དེ། དེ་མི་བཞེད་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་ལ་རྒྱུན་བརྟན་པ་མི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ལེའུ་གཉིས་པར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྒྲུབ་པའི་སྒྲུབས་
 སུ། རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་འགྱུར་ན། ཁྱེད་པར་དག་ནི་མི་འཕྲེལ་ན། །རང་
 བཞིན་དེ་འདྲའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་རྟེན་བརྟན་པར་གསུངས་པའི་

སྤྱིར། འཇུག་ཤེས་བཤམ་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་མི་རུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྟོགས་སྒྲིང་གི་དམིགས་པ་བརྟག་པ་ལས། རུས་པ་འཛོག་སྤྱིར་རིམ་
 གྱིས་ཡིན། ཞེས་སྡོའ་འཛིན་སྡུ་མ་སྡུ་མའི་སྟེང་ན་སྤྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལུན་དུ་
 སྤྱིད་པའི་རུས་པ་འཕམ། བཤམ་ཆགས་ཡོད་པ་དེ། སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་དམིགས་སྤྱིན་
 དུ་བཤད་པ་གང་ཞིག་ དེ་དེའི་སྟེང་དུ་བསྒྲོས་ནས་ཡོད་ཀྱི། རེག་ལ་མ་
 འབྱར་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ལུགས་འདིའི་དབང་པོ་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་དབང་རུས་པ་ཡི། རོ་བོ་གང་ཡིན་
 རུས་པ་འད་ཡིན། ཞེས་བཤད་ཅིང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རང་གི་རྣམ་
 ཤེས་རྟེན་གྱི་རུས་དེ་ལ། རྒྱུ་ལས་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅས་བྱ་བར་
 རྟོགས། ཞེས་ཤོགས་སྤྱིར་མཛད་པའི་སྤྱིར། དེར་མ་ཟད། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། མེད་པ་སྤྱིར་རུས་མེད་སྤྱིར་དང་། སྤྱིས་ཀྱང་ཉེ་བར་མི་སྤྱིར་
 སྤྱིར། རྒྱུ་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་ཡོད་ཡིན། ཞེས་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་
 འགོག་པའི་རིགས་པས་བསྒྲོ་བྱ་བསྒྲོ་བྱེད་མཉམ་དུ་གྲུབ་ན་བཤམ་ཆགས་ཀྱི་
 སྤྱིན་དུ་དེ་འཛོག་བྱེད་མེད་ཅིང་། བཤམ་ཆགས་གྲུབ་ཟིན་ནས་འཛོག་མི་དགོས་
 ཞེས་བསྟན་ལ། གྲངས་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་འགོས་ཀྱིས་
 ཀུན་གཞི་ལ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་ཡོད་ན། སྤྱིད་བཅུད་ཀྱི་རིགས་

མཐའ་དག་ཏུ་ཏུ་སྒྲེ་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀུན་གཞི་འདོད་པའི་ལུགས་དང་
 མི་མཐུན་པའི་རིགས་པའི་འགྲོས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ། །ཡང་གཤེགས་དང་
 དགོངས་འགྲེལ་སོགས་སེམས་ཙམ་པའི་བྱངས་གཏུགས་པའི་མདོ་རྣམས་
 དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ན་སེམས་ཙམ་པར་མི་རུང་ཟེར་བ་ཡང་ལྷག་ཆོད་ཡིན་
 ཏེ། དེ་དག་ལས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱེ་
 བ་ལྟ་བུ་ལེགས་སྒྲེའི་ཆོས་འཁོར་དུ་འཛོག་སྒྲེད་གཙོ་བོ་རྣམས་དང་དོན་དུ་
 བཀྲལ་ན་སེམས་ཙམ་པར་མི་རུང་ཡང་། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་
 ཅིང་སྟ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ཚན་རེ་གཉིས་དང་དོན་དུ་བཀྲལ་བས་སེམས་
 ཙམ་པ་མིན་པར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་
 ཀྱིས་ཀྱང་གཏན་ནས་རིགས་ཆད་དང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་གྲུབ་
 སོགས་བཞེད་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་གྱི་རྩ་བའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུ་ཞི་བ་
 བགྲོད་པ་གཅིག་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཙོན་པ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་
 ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་བཞག་སྟེ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་
 མི་རུས་སོ། ཞེས་དང་། ལོག་སྒྲེད་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་བྱ་དན་ལས་མི་
 འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཆོས་
 དང་བདག་མེད་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་དང་

སྤྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་བཤད་པ་དྲུག་དོན་དུ་
 བཀའ་བའི་སྤྱིར། རྟགས་བྱུང་ཁས། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྟག་
 ཉིད་སྤྱིར་རམ་ཐབས་མེད་སྤྱིར། །ཞེས་སོགས་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་ཅིང་མཐར་ཐུག་ཐེག་
 པ་གཅིག་ཏུ་རྒྱུ་བཅུགས་ནས་བསྐྱབས་པའི་ཡུང་རིགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་
 པའམ། ཡང་ན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་སེམས་ཅོམ་པའི་གྲལ་ནས་འབྱིན་
 དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེར་མ་ཟད་ལང་གཤེགས་དང་རྒྱན་རྒྱལ་གི་སྐབས་
 འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀུན་གཞི་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཀའ་ཉི་དྲུག་དོན་དུ་
 གསུངས་པ་དང་། དེ་ལྟའི་ནང་ནས་ས་བཅུ་བར་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུའི་
 རྒྱུ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་བཤད་པ་སོགས་ཡོད་པས་འགལ་འདྲ་
 ཐམས་ཅད་ཁས་ལོངས་ལ་སེམས་ཅོམ་པ་ཆོད་ལྷན་གྱི་གྲལ་དུ་སྡོད་
 ཅིག རྟགས་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་ཟབ་བྱུང་བཏོན་པ་ཡང་ཉི་
 དང་ཉིང་མ་བསྐྱེས་པས་སྐབས་སུ་མ་བབས་ལ། འིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་གཉུག་
 སེམས་དེ་ཉིད་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་དེ་ཡུལ་སྤྱོད་པ་
 ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པར་གསུངས་པ་དེ་ལ་བྱེད་ན། ཀུན་གཞི་ནི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་མཐོན་པོར་མ་སྐྱབ་པར་དུ་མི་ལྡོག་ཅིང་། དེའི་ངོ་བོ་སུམ་

བཅུ་བར། རྣམ་པར་རིག་དང་མི་རིག་དང་། ཁྱིམ་སྒོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་
 བཞེད་པའི་ཀུན་གཞི་དེ་རང་ཡུལ་གང་ཡང་ངེས་མི་རྣམས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ།
 བྱོང་གིས་བཀའ་པའི་སྒྲོགས་སྒྲིང་ཡལ་སྤུས་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་དེས་སྒྲོང་
 པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་པ་དོ་མཚར་རོ། ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་
 མེད། ཁྱིམ་པ་ཙམ་གྱིས་ཡང་དེའི་དོན་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཀུན་གཞི་
 འདོད་ན་མ་གཏོགས་སེམས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་གཅིག་ཆར་མི་འཇུག་པ་ལ་
 བཤད་དུ་རུང་ཞིང་། ཡང་ན་སློ་གྲོས་ཡངས་པའི་ལེན་ཚིག་རིས་དང་སློ་
 བསྐྱུན་ཙམ་ཡིན་ལ། ཀུན་གཞི་འདོད་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་འདོད་དགོས་པས་
 སྒྲིར་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་གཅིག་ཆར་མཛོན་དུ་འགྱུར་བ་
 དང་། བྱོང་པར་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་དང་། བདག་ཏུ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་གཅིག་ཆར་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་
 དགོས་པས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་རྣམས་ལས་རིགས་མཐུན་
 པའི། རྣམ་པར་ཤེས་ལ་ངེས་པར་འགྱུར། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 རྣམས། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས། ཁྱིམ་དང་། རྟོག་གཉིས་
 ཅིག་ཆར་མཐོང་བ་མེད། ཁྱིམ་སྒོགས་ལན་གྲངས་བརྒྱ་ལྷག་ཏུ་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཇི་ལྟར་དང་ལོགས་པར་བསམ་དགོས་སོ། དེ་དང་སློ་བསྐྱུན་པའི་ནི་

འཆོ་འཕགས་སང་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་བཞིན་པར་སྤྲོ་བ་ཡང་ལྷག་པའི་
 རིགས་པ་ཡིན་ཏེ་བྱུང་ཙམ་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པས་མ་སྒྲོས་པ་དེ་དག་གིས་
 རྣམ་ཤེས་གྲངས་མང་ཉུང་གི་འདོད་ཚུལ་རགས་པ་ཙམ་སྒྲོས་ཟིན་པས་གཞི་
 བྱས་ཏེ་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཁས་པ་སོ་སོའི་བཞིན་ཚུལ་ལ་ཞིབ་ཏུ་
 དབྱུང་པར་བྱའོ། །

ཀུན་གཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་གཞི་བཤད་པ་དང་། ཉོན་ཡིད་བཤད་པ་འོ།
 དང་པོ་ལ་སྤྱི་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀུན་གཞིའི་
 རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་སྡེ་ལས། རང་
 བཞིན་མཚན་ཉིད་དམིགས་རྣམ་འཁོར། །འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་ལྡོག་པའི་
 དུས། །དབྱེ་བ་རྣམས་གྲངས་སྤྲོ་བཤད་དོན། །ཚད་མ་དག་གིས་ཤེས་པར་
 བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར། རང་བཞིན། མཚན་ཉིད། དམིགས་པ། རྣམ་
 པ། འཁོར། འཇུག་ཚུལ། ལྡོག་དུས། དབྱེ་བ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས། སྤྲོ་

བཤད། སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྟེ་དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བྱེ་ནས་བཤད་པའི་
ཕྱིར།

དང་པོ་དོན་ཡོད་དེ། གཞི་ལྟོ་འོ་ནང་ནས་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི་
ཡིན་ཞིང་། དགོ་ཚུ་ཆད་པ་དང་། ཁམས་གོང་མ་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་
ཡོད་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ། སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་འདི་
ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཆ་ཡིན་པས་མ་སྤྱི་བྱེད་མ་བསྟན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སུམ་བཅུ་
པ་ལས། དེ་ནི་མ་སྤྱི་བྱེད་མ་བསྟན། ཞེས་དང་། ཚ་བར་ཡང་། བག་
ཆགས་བསྟོ་གཞི་ཡིན་ཕྱིར་དང་། འདོད་མི་དགོ་མའོན་གྱུར་དང་།
རྒྱུད་གཅིག་ལ་ནི་འཕྲུག་པའི་ཕྱིར། མ་སྤྱི་བྱེད་མ་བསྟན་དུ་གྲུབ། ཅེས་
དང་། མཛོད་ལས། རྣམ་སྤྱིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། ཞེས་དང་། སྤྱི་བྱེད་
ལ་བཙོ་བརྒྱུད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་གི་མ་གཅིས་ལ་གྲུབ་མཐའ་
གོང་འོག་མི་འདྲ་བའི་ཞིབ་ཆ་དགོས།

གཅིས་པ་མཚན་ཉིད་དམ་འཛིག་བྱེད་ནི། རྒྱུ་ལོན་ཏུ་བརྟན་ཅིང་
བག་ཆགས་བསྟོ་གཞིར་གྱུར་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་མ་སྤྱི་བྱེད་མ་བསྟན་
གྱི་གཙོ་སེམས་དེ། ཀུན་གཞི་འོ་མཚན་ཉིད། ཚྱོད་ཆོ་བག་ཆགས་བསྟོ་
གཞི་འོ་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད། ཆ་བཞག་གིས་དག་

ས་སོགས་ན་ཡོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཙོང་། དོན་དེ་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་
ན། གང་དུ་བསྒྲོ་བའི་གཞི། གང་གིས་བསྒྲོ་བའི་ཆོས། ཇི་ལྟར་བསྒྲོ་བའི་
རྒྱལ། བསྒྲོས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཞིར་ཡང་གསུང་ལ། བསྒྲོ་
གཞི་ནི། ཐོག་བསྐྱུས་ལས། བརྟན་ལུང་མ་བསྟན་བསྒྲོ་བྱ་བ། ཞེས་སོགས་
བཞིན་དུ་རྩ་བར་ཡང་། བརྟན་ལུང་མ་བསྟན་བསྒྲོ་བྱ་བ། བསྒྲོ་བར་བྱེད་
དང་འབྲེལ་བ་དང་། མཐའ་གཅིག་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། བྱེད་པར་ལྷ་དང་
ལྷན་པའོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་ཏོག་སྣ་མའི་དྲི་བསྒྲོ་བ་
ལ། བརྟན་པ་ཤིང་སོགས་དེའི་རྟེན་དུ་རུང་གི་མི་བརྟན་པ་སྣ་སོགས་དེའི་
རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་ལྟར། དབང་པོ་དང་དབང་ཤེས་རྣམས་གཟུགས་མེད་དུ་
སྒྲེས་པའི་ཆོ་མི་འཇུག་པས་མི་བརྟན་ཅིང་། རྒྱག་པ་ཡིད་ཤེས་ནི། སུམ་རྩ་
བ་ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། རྟག་རྒྱལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་
བ། སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། མེམས་མེད་གཉིད་དང་
བརྒྱལ་མ་གཏོགས། ཞེས་གསུངས་ལ། རྟོན་ཡིད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་
འདས་པའི་ལམ་ན་མེད། འགོག་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ནའང་
མེད། ཅིས་སྐབས་དེ་དག་རྩ་མེད་པས་བསྒྲོ་གཞིར་མི་རུང་ཡང་། ཀུན་
གཞི་ནི་བསྒྲོ་བྱེད་ཡོད་ཀྱི་བར་རྒྱན་བརྟན་པས་དེར་རུང་དོ། ལུང་དུ་མ་

བསྐྱེད་པ་ཡང་དགོས་ཏེ། སྒོལ་སྒྲུབ་དང་ཙན་དན་ལྟ་བུའི་དྲི་ཆེ་བ་ལ་གཞན་གྱི་
 དྲི་མི་འགོ་ཡང་ཏིལ་ལྟ་བུའི་དྲི་མ་མཉམ་པ་ལ་འགོ་བ་ལྟར། དགོ་མི་དགོ་
 གང་རུང་ཡིན་ན། རིས་སྤྱུ་ཆད་པས་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་བག་ཆགས་མི་འཛིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་མདོན་དུ་འགྱུར་ཡང་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར། བསྒྲོ་བར་བྱ་བའམ། བསྒྲོ་བར་འོས་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་
 རྒྱུན་གྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱུར་མེད་པས་བསྒྲོ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འཇུག་ལ་ཕྱི་
 རོལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་བསྒྲོ་བའི་འོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་བསྐྱུས་འགྲེལ་
 བ་ལས། བསྒྲོ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྩོམ་དང་། དུལ་
 དང་། གསེར་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མི་བསྒྲོའོ། །གང་བསྒྲོ་བ་འཛིན་པ་དེ་ལ་
 བསྒྲོ་བར་བྱེད་པས་བསྒྲོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསྒྲོ་བར་འོས་པ་ལའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་བསྒྲོ་བ་འཛིན་པ་དེ་ལ་བསྒྲོ་འོས་པའི་དོན་
 ཡང་། དང་པོར་ལས་དེའི་བག་ཆགས་བཟུང་ནས་སྤྱར་རྣམ་སྤྱོན་གྱི་རོལ་
 སྤྱར་ཏེ་མྱོང་ཞིང་དེ་ལ་སྤྱོན་པ་ཞིག་དགོས་པ་གང་ཞིག་མདོ་ལས། ལས་
 བྱས་ཤིང་བསགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱོན་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སའི་ཁམས་
 ལ་སྤྱོན་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཐེག་བསྐྱུས་
 འགྲེལ་བའི་དོན། མེ་ཏོག་གི་དྲི་དེ་སྤྱི་བ་ཏིལ་སོགས་ལ་འགོ་ཡང་སྤྲ་བ་དོ་

སོགས་ལ་མི་འགོ་བ་ལྟར། བག་ཆགས་བསྟོན་གཞི་ཡང་འདུས་བྱས་ལ་རུང་
གི་འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་རུང་བའི་དོན་ཏེ། ལུགས་འདིས་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཀྱང་འདུས་བྱས་སུ་འདོད་ཅིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རིགས་
བདེན་གྲུབ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྒྲུབ་དགོས་བྱུང་
བ་ཡིན་ནོ། བསྟོན་བྱེད་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་། མེད་ཀྱི་བྱི་ཡུལ་དུས་གཞན་
ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་མི་བསྟོན་བ་ལྟར་རྒྱུད་གཞན་ལ་མི་རུང་བས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་
བསྟོན་བྱ་བསྟོན་བྱེད་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། མཐར་ཐེག་ཏེན་དུ་གྱུར་
བ་ནི། དེའི་འཁོར་གྱི་རིག་སོགས་ནི་གཞན་ལ་བརྟེན་བ་ཡིན་པས་བསྟོན་
གཞིར་མི་རུང་ཡང་། ཀུན་གཞིར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་
ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། བྱེད་པར་བྱི་མ་འདི་ཐེག་བསྐྱུས་ན་མི་གསལ་ཡང་
དོན་གསལ་གི་དགོངས་པ་བཏོད་པའོ། འོ་ན་བསྟོན་གཞི་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བསྟོན་
བྱེད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཀུན་གཞི་རང་ཉིད་རང་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བས་མི་རུང་
ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་གྱིས་བསྟོན་ལ། བསྟོན་
རྒྱུ་ནི་ཏིམ་དང་མེད་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ། མེད་ཀྱི་བསལ་ཀྱང་ཏིམ་
ལ་དེའི་བྱི་གནས་པ་ལྟར་བསྟོན་བྱ་བསྟོན་བྱེད་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལྟན་དུ་
ཚོགས་ཏེ་བྱིས་བསྟོན་བྱེད་རང་ཉིད་འགག་ཀྱང་རང་གི་བག་ཆགས་བསྟོན་

གཞིའི་སྤྱི་དོན་གནས་ཏེ། ཅུ་བར། བསྐྱོ་བར་བྱེད་པས་བསྐྱོ་གཞི་
ལ། འགག་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། བཞག་པའི་རྩས་པའོ། ཞེས་
དང་། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཏིལ་དག་ལ་མེ་ཏོག་དག་གིས་བསྐྱོས་པ་ཏིལ་
དང་མེ་ཏོག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འགག་གྱང་ཞེས་སོགས་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་པ་ནི། དོན་དང་སེམས་ཅན་བག་ཆགས་
ལ། ཞེས་སྤྱི་སྤྱོད་གྱི་རྣམ་རིག་དོན་ལྟ་དང་། རང་སེམས་ཅན་དུ་སྤྱང་བའི་
དབང་སོགས་གཉིས་བཤད་དེ། དབྱས་མཐའ་ལས་གྱང་། དོན་དང་སེམས་
ཅན་བདག་རྣམ་རིག་ སྤྱང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། ཞེས་དོན་དང་སེམས་
ཅན་དུ་སྤྱང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀུན་གཞི་དང་། བདག་ཏུ་སྤྱང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཉོན་
ཡིད་དང་། རྣམ་པར་རིག་པར་སྤྱང་བའི་རྣམ་ཤེས་འཇུག་ཤེས་སུ་གསུངས་
པ་ལྟར་འདིར་ཡང་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་དབང་སོགས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་
སྒྲས་བསྟན་ཅིང་། སྒྲས་བཅོལ་གྱིས་སྤྱོད་བག་ཆགས་ཏེ་དམིགས་པ་གསུམ་
དུ་བཤད་དོ། འོན་ཀྱང་བག་ཆགས་ནི་དམིགས་པ་དངོས་མིན་ཏེ། ཅུ་
བར། ས་བོན་གྱི། དབང་གིས་གནས་དོན་ལུས་སུ་ནི། སྤྱང་སྤྱིར་དམིགས་
པ་དག་ཏུ་འདོད། ཅིས་བག་ཆགས་དེའི་སྤོབས་ཀྱིས་གནས་དབང་རྟེན་
དང་། དོན་ལུ་ལྟ། ལུས་དབང་པོ་སོགས་སྤྱོད་བཅུད་གྱི་སྤྱང་བ་འབྱུང་

བས་དམིགས་པར་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། རྣམ་པ་རིས་སྐྱུ་མ་ཆད་ཅིང་མི་གསལ་བས་སྒོར་བཅུད་
དེ་དག་སྒྲུང་ཡང་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རུས་ཏེ། སྐྱུ་མ་ཅུ་བ་དང་འདྲི་གཉིས་ཀ་
ལས། རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤུལ་ལྟའི་
འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་དམིགས་པ་ཡོངས་སྐྱུ་མི་གསལ་བ་
དང་། རྣམ་པ་ཡོངས་སྐྱུ་མི་གསལ་བ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པས་འདྲི་ལ་འདྲི་ཞེས་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པས་རྣམ་པར་མི་རིག་
སྟེ། ཞེས་སོ། །

ལྔ་པ་ནི། འཁོར་ཀུན་འགྲོ་ལྷ་ཁོ་ནར་ངེས་ཤིང་། དེའི་ནང་ནས་
ཆོར་བ་ཡང་བཏང་སྒྲོམས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདྲི་ཉིད་ལས། དེག་
སོགས་ལྷར་ངེས་ཆོར་བ་ནི། །བར་མའོ། ཞེས་བྱུང་སྟེ། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་
བསྟན་ཡིན་པས་གཞན་རྣམས་ལ་དོགས་པ་རྒྱུད་ཡང་གཞན་འགྱུར་གྱི་ཁྲིད་
དུ་དབྱུང་གཞི་རྒྱུད་ཟད་ཡོད།

དུག་པ་འཇུག་རྩུབ་ནི། བསྐྱུ་བ་ལས། དམིགས་དང་མཚུངས་པར་
ལྷན་པ་དང་། གཅིག་གི་རྒྱུན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་དང་། ལྷན་ཅིག་དངོས་པོའི་
འཇུག་པ་དང་། ཞེས་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་རྩུབ། གོམས་

གང་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་ཚུལ། འཇུག་ཤེས་སོགས་དང་ཕན་ཚུན་
 རྒྱུན་བྱས་ཏེ་འཇུག་ཚུལ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུ་དང་ལྡན་ཅིག་འཇུག་
 ཚུལ། རང་གི་དངོས་པོའི་འཇུག་ཚུལ་ཏེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དང་པོ་བཞི་
 གོང་འོག་ཅི་རིགས་པར་འཆད་ཅིང་། ལྟ་པ་ནི་རྒྱུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐོག་
 མ་མེད་པ་ནས་འཇུག་ལ། ཆོ་སྤྱི་བརྒྱད་དེ་འཇུག་ཚུལ་ཡང་། སུམ་ཅུ་བ་
 ལས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་གཉིས་ཀྱི། བག་ཆགས་བཅས་པ་སྤྲུལ་
 ཡི། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཟད་ནས་གཞན། རྣམ་སྦྱིན་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་ཆོ་སྤྲུལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤྲང་བའི་
 བག་ཆགས་ཀྱིས་གསོས་པ་ལས་ཆོ་འདིའི་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་གཞི་བྱུང་པ་
 ཡིན་ཞིང་། འདི་ཟད་པ་ན་ཡང་སྤར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་གཞི་
 གཞན་དང་གཞན་འབྱུང་བ་གཞན་སྡེའི་བདག་ལྟར་ཏྲག་པར་མི་འགྱུར་
 བ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་ཆད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྲོ་བརྟན་གྱི་
 འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འབབ་ཞིག་མ་ཡིན་
 གྱི། འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཟིན་པས་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་བསྐྱེད་
 བོ། ཞེས་དང་། སྤྲུལ་འི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཟད་ནས་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ཏྲག་
 པའི་མཐའ་སྡོད་ངོ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་གཞན་བསྐྱེད་དེ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཆད་

པའི་མཐའ་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ། ལྷོག་མཚམས་ནི། ཐེག་དམན་གྱིས་དག་བཅོམ་
དང་། ཐེག་ཆེན་གྱིས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ནས་ལྷོག་སྟེ། དེ་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་
དག་བཅོམ་ལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །འཛོག་བྱེད་གཉིས་པ་མེད་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། སུམ་རྩ་པ་ལས། དག་བཅོམ་ཉིད་ན་དེ་ལྷོག་ ཞེས་
སོ། །འོན་ཀྱང་གོང་དུ། ལྷག་མ་མེད་དང་དོ་ཆེ་ལྟ་བུ། །པར་དུ་རྒྱུན་མི་
འཆད་དུ་འཇུག་ ཅེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་
ཤེས་ལ་དགོངས་ཤིང་། ཀུན་གཞི་དངོས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ལོག་ཀྱང་རྒྱུན་
ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆ་སྤངས་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་ལྟ་བུར་
གནས་གྱུར་པ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུ་བ་ལས། གནས་གྱུར་མ་ཐག་ཏུ་
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤངས་པར་བཞེད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་།
ཅན་གོ་མིས། གང་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་
གནས་གྱུར་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་དབྱེ་བ་ལ། སྤྱི་བཞེད་ཀྱིས་དབྱེ་ན། རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི། དེ་ལ་བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་
སྤྱི་མ་ནི་ཀུན་གཞི་དངོས་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་དང་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་

ཆགས་དོན་གཅིག་གོ། དེ་ལ་ཡང་། རོ་བོ། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་
 བོ། འདི་ཉིད་ལས། བརྟེན་བ་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ནི། བསྐྱོ་བར་བྱེད་པས་
 བསྐྱོ་གཞི་ལ། འགག་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། བཞག་པའི་རྣམ་
 པའོ། ཞེས་བསྐྱོ་བྱེད་ཆོག་ས་བདུན་གང་རུང་གིས་ཀུན་གཞིའི་སྐྱེད་དུ་
 སྤྱི་གས་འདྲ་སྤྱི་མཐུ་རྣམ་སྤྱི་ན་སོགས་འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་ཅི་སྤྱི་གས་འབྲས་
 རུང་གི་རྣམ་པ་བྱེད་པར་བ་ཞིག་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་
 སོ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དུག་ཏུ་དབྱེ་བ། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། བཞི་ཆོན་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་རྣམས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། སྤྱི་དང་ནང་
 དང་མི་གསལ་བ། གཉིས་དང་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་དང་ནི། དམ་པའི་དོན་ཏེ་དེ་
 དག་ཀུན། ས་བོན་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་འདོད། ཅེས་ཅུ་བའི་དབྱེ་བ་ས་ལུ་
 སོགས་སྤྱིའི་ས་བོན། ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པ་ནང་གི་ས་བོན་ཏེ་གཉིས་
 དང་། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དགོ་མི་དགོ་གང་དུ་ཡང་མི་གསལ་བ་སྤེལ་ལུང་མ་
 བསྟན་ཡིན་པས་སྤྱིའི་མི་གསལ་བ་དང་། ནང་གི་མི་གསལ་བ་ཞེས་གྲངས་
 གཉིས་དང་། དེ་སྤྱི་པ་བཞིན་སྤྱི་ཐ་སྐྱོད་པའི་ཤེས་པའི་སྐྱེད་ཆོད་ཅམ་ཡིན་
 པས་ཀུན་རྫོབ་དང་། ནང་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་ས་བོན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་
 དོན་དམ་པའི་ས་བོན་ཞེས་གྲངས་གཉིས་ཏེ་དུག་ཏུ་བྱེ་བ་ལྗོན་ཆ་ཅམ་ཡིན་

གྱི་དོན་སྒྲུ་མ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །ཀུན་ལྟོ་སྒྲིག་ལྟར་། རྩ་བར་། གཞན་
ཡང་མངོན་བརྗོད་བདག་ལྟ་དང་། སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་བག་ཆགས་
གསུམ། ཞེས་ཆོས་རྣམས་ལ་འདི་ནི་འདྲིའོ་ཞེས་ཐ་སྙད་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་བྱེད་
པ་མངོན་བརྗོད་གྱི་བག་ཆགས། རྟག་ཏུ་ངའོ་སྒྲུ་མ་པ་སྤྱོད་པ་བདག་ལྟའི་
བག་ཆགས། འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་སྤྱོད་འཆི་འགྲུབ་བྱེད་སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་གི་
བག་ཆགས་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་ཡིད་ཤེས་དང་། ཅོན་ཡིད་དང་། དག་མི་
དགའི་ལས་ཀྱིས་འཛིན་ཅིང་། སྤྱོད་པའི་བག་ཆགས། འཛིན་ལྟའི་བག་
ཆགས། སེམས་གྱི་བག་ཆགས་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །བཞི་ཚན་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་བརྒྱུད་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་བག་ཆགས་གཉིས་ལ་རིམ་
བཞིན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བག་ཆགས་སམ། ཆོར་མེད་དང་
ཆོར་བཅས་གྱི་བག་ཆགས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། བཞི་ཚན་གཉིས་པ་
ནི། གནས་ངན་ལེན་གྱི་བག་ཆགས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་བག་ཆགས། བྱེད་
ཟིན་པའི་བག་ཆགས། བྱེད་མ་ཟིན་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་ཀུན་ཅོན་སྤྱོད་ཀྱིས་
དང་། རྣམ་བུ་སྤྱོད་ཀྱིས་དང་། འཕངས་འབྲས་སྤྱོད་ཟིན་དུས་གྱི་ལས་ཀྱིས་
པོན་དང་མངོན་བརྗོད་གྱི་བག་ཆགས་བཞི་ལ་བཤད་པའི་དང་པོ་རྣམས་གོ་སྤྱོད་
ཡང་སྤྱད་མ་ཟིན་པའི་དོན་ནི་མངོན་བརྗོད་གྱི་བག་ཆགས་དེ་ཅིད་ཐོག་མེད་

ནས་ལྷན་སྐྱེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། གཉིས་སྤང་འབྱུང་པའི་ཆ་གཉིན་པོས་མ་
སྤངས་བར་དུ་སྤྱད་པས་ཟད་དུ་མེད་པ་ལ་བྱ་ཡི་སྤྲུམ་འདི་རིགས་པ་སྤྱར་ནས་
འཕངས་འབྲས་སྤྱང་མ་ཟིན་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་
དེ། དཀའ་འབྲེལ་ལས། སྤྱད་མ་ཟིན་པའི་ས་པོན་ནི། མདོན་བཟོད་ཀྱི་བག་
ཆགས་ཏེ། དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

དགུ་པ་རྣམ་གྲངས་དང་། བརྩ་བ་སྤྱོད་པ་ལྟར་གཉིས་ཕྱོགས་གཅིག་
ཏུ་བཤད་ན་གོ་སླ་བས། དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་དེ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་གནས་ཡིན་
པས་ཤེས་བྱའི་གནས་དང་། ས་པོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པས་ས་པོན་
ཐམས་ཅད་པ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལུས་ལེན་པས་ན་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱེ་སྤྱོད་ལས་གསུངས་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྤྱེ་སྤྱོད་ཀྱང་པལ་
ཆེན་པའི་ལུང་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་རྩ་བའི་
རྣམ་ཤེས་དང་། ས་སྤྱོན་པའི་ལུང་ལས། འཁོར་བ་ལས་མ་གྲོལ་བ་དེ་སྤྱིད་
དུ་འཇུག་པས་འཁོར་བ་ཇི་སྤྱིད་པའི་ལུང་བོ་དང་། གནས་བརྟན་པའི་ལུང་
ལས། སྤྱིད་པའི་རྒྱ་བྱེད་པས་སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་། མང་
བཀུར་པའི་ལུང་ལས། ཟག་བཅས་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པས་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཐེག་པ་སྤྱོད་མོང་དུ། འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་

བྱེད་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བསྟན་པ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཀྱང་
 དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་མ་ངེས་སོ། །འོ་ན། ཐེག་བསྟན་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཉན་
 རྩོམ་གྱི་ཐེག་པར་སེམས་དེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའས། ལེན་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་མ་བསྟན་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་སྤྱོད་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། བསྟན་འདི་འདི་ལྟར་གཞན་ན་མ་མཐོང་ལ། འདི་དག་
 བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱར་མཐོང་བས། གནས་རྩྱལ་བསྟན་པ་བྱུང་ཞུགས་
 གང་ཡིན་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ངས་རྒྱས་བཀའ་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་
 པས་ཀུན་གཞིའི་ཐ་སྟངས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་སྟམ་ན་
 སྟོན་མེད་དེ། འདི་ཉིད་ལས། ཐེག་དམན་གཙུག་ལག་རྣམས་སུ་
 ཡང་། ཀུན་གཞི་རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་། སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་རི་སྤྱིད་
 པའི། རྒྱང་བོ་རྣམ་གྲངས་དག་གིས་བསྟན། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྟེ་
 དགུ་ཀུན་གཞི་ལ་དགའ་བ། ཀུན་གཞི་ལས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་
 སོགས་ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་བསྟན་
 གྱི་དོན་ཐེག་དམན་གྱི་སྤྱོད་ལས་ཐེག་ཆེན་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞིའི་རང་བཞིན་
 འཛོག་བྱེད། འདྲུག་ཁྲོག་གི་རྩྱལ་སོགས་མ་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་
 གྱི། དེའི་ཐ་སྟངས་ཅམ་མེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བསྟན་འདི་འདི་

ལྟར། ཞེས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ནི། ཀུན་གཞི་ནི་རྣམ་ཤེས། ལེན་པའི་
 རྣམ་ཤེས། ཤེས་བྱའི་གནས། ཞེས་སོགས་སྤྱི་བར་བོར་རྫོགས་པར་བསྟན་
 ཅིང་། དེ་ལྟ་བུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་བསྟན་པ་མེད་པས། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རྫོགས་པར་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྣམ་པ་འདོན་ཚུལ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་འདིར་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སེམས་ཞེས་པ་
 ཡང་ཀུན་གཞི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཞེད་དེ། སྤྱིར་སེམས་ཡིད་རྣམ་
 ཤེས་གསུམ་དོན་གཅིག་ཀྱང་། དེས་ཆོག་གིས་བཤད་ན། ཀུན་གཞི་ནི་བས་
 ཆགས་བསམས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་སེམས་དང་། ཉན་ཡིད་ཀྱིས་ཐོག་མེད་
 རས་གོམས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྟག་རྟ་ངར་སེམས་པས་ཡིད་དང་། འཇུག་
 ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་སོགས་ཡུལ་དུག་སོ་སོར་རིག་པས་རྣམ་ཤེས་ཞེས་
 བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། སུམ་ཅུ་བ་ལས། སྤྱིར་བ་དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་
 ལྟེ། རྣམ་པར་སྤྱིན་དང་ངར་སེམས་དང་། །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་
 པའོ། ཞེས་དང་། ལྟོ་བརྟན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་
 སྤྱིན་པའི་དབང་གིས་ཇི་ལྟར་འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་མདོན་པར་འབྲུབ་པ་ནི་
 རྣམ་པར་སྤྱིན་པའོ། ཉན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ནི་རྟག་རྟ་ངར་སེམས་པའི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ངར་སེམས་པའོ། །གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་སོ་

སོར་སྤང་བའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་ནི་ཡུལ་ལ་རྣམ་
 པར་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཀུན་གཞི་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
 ཞེས་པ་ཡང་། སྤྲ་མའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲིན་པ་ལ་མི་བྱེད་
 ཀྱི། དེའི་སྟེང་དུ་ཡང་ཡང་བསགས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྲར་སྒྲིན་
 པར་འགྱུར་བ་ལ་བྱེད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་ལེན་པའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེས་ལུས་གཟུང་ཞིང་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ་
 བས། སེམས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་གཟུགས་དང་། སྤྲ་
 དང་། སྤི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་དུ་བསགས་
 པ་དང་ཉེར་བར་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རེད་མའང་
 བའི་ཀུན་བརྟམ་འྲིལ་ལས། ཀུན་གཞི་ནི་བག་ཆགས་བསགས་པའི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པས་སེམས་ཉིད་དུ་རིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱ་
 མཚན་དེའི་ཕྱིར། སུམ་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཀུན་གཞི་ལྟེན་རྣམ་ཤེས་
 བྱི། རྣམ་སྒྲིན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ། ཞེས་དང་། དུལ་ལྟེན་འགྲེལ་བཤད་
 ལས། ཀུན་གཞི་ལྟེན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་
 སྒྲིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་བསགས་པས་སེམས་ཞེས་བཤད་ཚུལ་ཡང་། ཅི་ཏྲ

ཞེས་པ་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱིངས་མདོ་ལས། ཅིན་གསོག་
 བ་ལའོ། ཞེས་པའི་བྱིངས་བཞག་ ཅུ་རྩེས་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཕྱིས། ལས་
 མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཀླ་བྱིན། ཀལ་མེད་དོན་ཡིན་པས་ཕྱིས། རྣམ་དབྱེད་པའི་
 གཅིག་ཆོག་སི་བྱིན། ས་ར་དག་གིས་རྣམ་བཅད་དོ་ཞེས། ས་རྣམ་བཅད་
 བྱས་པས་ཅི་ཏུ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱང་། ལྷ་གོམས་པ་
 ལའོ། ཞེས་པའི་བྱིངས་བཞག་སྟེ། རྒྱུ་ཏིཔ་བྱིན་ནས་བསྐྱབས་པས་མ་ན་
 ཏི། ཞེས་པ་རྟག་ཏུ་གོམས་བཞིན་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་ལ། རྣམ་ཤེས་
 རི། བིད། ཤེས་པ་ལའོ། ཞེས་པའི་བྱིངས་ལས་བསྐྱབས་སྟེ། ཅིར་བསྐྱར་
 གྱིད་བར་གིས། བི་བཅད་ཞེས་པ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། དྲ་བི་
 དི་ཏུ་ཞེས་པ་སོ་སོར་རིག་པར་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་ངེས་ཆོག་དང་སྦྱར་ཏེ། སོ་སོར་བཤད་པ་
 མདོའི་དགོངས་པ་འདྲ་ཡིན་ཏེ། ལང་ག་ཤེས་ལས། སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་
 རྣམ་ཤེས་ཏེ། རང་འཛིན་པ་ནི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་
 གང་། རྟེན་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་འདོད། ཞེས་དང་། དོན་གསང་
 ལས། སོགས་པས་ན་སེམས་སོ། རྟོགས་པས་ན་ཡིད་དོ། རྣམ་པར་ཤེས་
 པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱ་གཅིག་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལ། ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། ལུང་ནི་
 ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། མཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིངས། ཆོས་
 རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། ཏེ་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་ཀུན་དང་། བྱུང་ན་
 འདས་པ་འད་འཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ལེན་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྒྲ། ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཚུ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་
 འབབ། ཁང་གཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། འདི་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་
 ལ་ངས་མ་བསྟན། ཞེས་དང་། ལང་གཤེགས་ལས། དེ་བཞིན་ཀུན་
 གཞིའི་ཚུ་བོ་ནི། སྤྱི་ཆོགས་ཡུལ་གྱི་རྒྱུང་གིས་བསྐྱེད། རྣམ་ཤེས་སྤྱི་
 ཆོགས་ན་རྒྱབས་རྣམས། ཁངས་ཤིང་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་
 དང་། རྒྱན་སྐྱབ་པོ་བཞེད་པར། དེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
 གྲང་། རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་ལྟན་ཅིག་གནས། ཞེས་སོགས་དང་། ཐེག་
 དམན་གྱི་ལུང་གོང་དུ་སྒྲོས་པ་རྣམས་སོ། རིགས་པ་ཡང་ལུང་པོ་ལྟའི་རབ་
 བྱེད་དང་སའི་སྟོང་འགྲེལ་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་
 ཡང་། གཙོ་བོ་ནི་བསྐྱབ་པར། ལེན་དང་དང་པོ་གསལ་བ་དང་། ས་བོན་
 ལས་དང་ལུས་ཚོར་དང་། སེམས་མེད་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། ཏེ་
 བཞིན་འཆི་འཕོ་མི་རུང་འགྱུར། ཞེས་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་བརྒྱུད་དུ་བསྐྱབ་

ནས་གསུངས་པའི་ནང་ནས་དང་པོ་མི་རུང་བ་དང་། གསལ་བ་མི་རུང་བ་
དང་། ལས་བཞི་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་གསུམ་ནི། རྟོགས་སྣ་མས། ཀུན་
གཞི་འགོག་བྱེད་གྱི་གཙོ་བོ། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུད་རེ་
རེ་བའོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བར་ཐལ་བའི་ཚུད་སྤྱོད་གི་རིགས་པ་
ཡིན་ལ་གནན་ལྟ་ནི་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་དངོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། ཀུན་གཞི་མེད་ན་ལུས་ལེན་བྱེད་མེད་དགོས་ཏེ། ཡིད་
གྱི་རྣམ་ཤེས་དེར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་ཤེས་རྣམས་ནི།
ལུས་དབང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་འདུས་ནས་གསར་དུ་སྐྱབ་དགོས་པས་ཉིང་
འཆོམས་སྐྱར་མ་ཐག་པའི་ཆོ་འཇུག་ཤེས་རང་ཉིང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་
ལུས་ལེན་བྱེད་ཡིན་ན་འཛིན་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་རྣམས་ལུས་གྱི་ཆ་
སོ་སོར་གནས་པས་ངེས་མ་ཟིན་པའི་ཆ་རྣམས་རྒྱུད་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་མེད་གྱི་གནས་སྐབས་སོ་སོའི་མཐར་གསར་
དུ་འཇུག་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཆོ་ལུས་བྱངས་པར་འདོད་དགོས་པས་ཆོ་གཅིག་ལ་
ལུས་ཡང་ཡང་འདོར་ལེན་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཏུགས་
སྐྱབ་ལྟ་གསུངས་ཤིང་འདི་ལྟར་ན་ཡིད་ཤེས་གྱི་གནས་སྤྱིར་ཁོ་ན་
དང་། སེམས་མེད་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དགོ་སོགས་མེད་པར་འདོད་དགོས་

ཞེས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གསུངས་ཏེ་དབྱུང་པར་བྱའོ། །

རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། ས་རོལ་པོས་ཀུན་གཞི་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་དུ་
མ་ཅིག་ཆར་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བཟོད་པ་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་
འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུ་གཟུང་མེད་དུ་
ཉེ་བར་གནས་ཤིང་། དབང་པོ་དུ་གཟུང་མཉམ་པར་ཡོད་ན་གཟུགས་ལ་
བལྟ་འདོད་སོགས་ཡིད་བྱེད་དུ་གཉེ་རིང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཆོ་འཕྲུག་དེ་མ་
ཐག་རྣམ་ཤེས་དུ་གཟུང་གོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཀུན་གཞི་
ཡོད་ལ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྐྱོན་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་
གྱིས་བྱས་ཆོག་པ་གང་ཞིག་དམིགས་རྒྱུ་བདག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱང་འཛོམ་
པས་རྒྱུ་བཞི་ག་ཆར་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེའི་ནང་ནས་དང་པོར་གཅིག་
ཀྱང་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྒྱུ་ཆར་བར་ཁྱད་མེད་བཞིན་དུ་གཅིག་སྐྱེ་ལ་གཅིག་
མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྒྱུ་ཡངས་པའི་ལེན་ལས། གལ་
ཏེ་རྒྱལ་ས་གཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ན་རྒྱལ་ས་གཅིག་
འབྱུང་ངོ་ནས། ཀུན་གཞི་རི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་རབ་ཏུ་གནས་
ནས་གལ་ཏེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་སྐྱེ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་
གནས་པར་གྱུར་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་སྐྱེ་འབྱུང་ངོ། །གལ་ཏེ་

རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་སམ་གསུམ་མམ་ལྟ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་
བར་གྱུར་ན་ཡང་གཉིས་སམ་གསུམ་མམ་ལྟ་འབྱུང་བར་དུ་ཡང་འབྱུང་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

འགྲུལ་པ་གསུམ་པ་ཡང་། འོག་གས་སྒྲ་དེ་ཉིད་ལ་འཕངས་པ་
སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་གཅིག་ཆར་སྟེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞུགས་
མཐོང་བཞིན་པའི་དུས་ཀྱི་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཡིད་ཤེས་གསལ་བ་གཅིག་
དང་། དེ་འདས་ཆེས་སུ་དྲན་པའི་རྣམ་ཤེས་མི་གསལ་བ་གཅིག་དང་གཉིས་
ཡོད་པར་མྱོང་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་དུ་མ་གཅིག་ཆར་
མེད་ན་མིག་ཤེས་མཛོན་དུ་གྱུར་དུས་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་གསལ་བ་དེ་མེད་དགོས་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཀུན་གཞི་མེད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དགོ་སྟོན་གྱི་
ས་བོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉེ། རྟེན་ཀུན་གཞི་མེད་ཅིང་འཇུག་ཤེས་
རྣམས་དེར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་ཤེས་དགོ་བའི་ཆེས་སུ་མི་
དགོ་བ་དང་ཁམས་གོང་འོག་འདས་སྟོན་སྟེ་ནས་སྟེ་བས་པན་རྩྭ་རྟེན་
དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་ཤེས་ལ་བསྟོན་བརྒྱལ་བ་སྟོན་གྱི་ཆོ་
འཇུག་ཤེས་མེད་པས་བག་ཆགས་རྒྱན་ཆད་དེ་ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཆོས་པར་

འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་དེའི་ཆོ་འཕྲིད་ཤེས་མཛོན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་ས་
 བོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཟེར་ན། ལྷ་མའི་སྒྲོན་ལོན་གནས་ཏེ་ས་བོན་ས་བོན་གྱི་
 རྟེན་དུ་མི་རུང་བས། དེ་ལ་ཡང་བསྐྱོད་གཞི་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་
 ཆོ་འཕྲིད་ཤེས་མཛོན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་གྱི་འཕྲིད་ཤེས་དང་མི་འདྲ་བར་
 དམིགས་ཆུང་གི་བྱུང་བ་ལོན་ཏེ་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཀྱང་མི་
 འཐད་པར་ཐུག་པ། རོ་བོ་དམིགས་ཆུང་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་
 གྱིང་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རྟེན་གྱིས་དེར་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བཤད་
 ཀྱང་། དོན་ཀུན་གཞི་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྐུས་ལས། གང་
 བརྒྱལ་བ་དེ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་ན་ནི། དེས་ན་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་བྱ་བ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མིང་དུ་གཞུགས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་མེད་ན་ཀུན་གྱི་ཐམས་ཅད་
 མེད་དགོས་པས་རིགས་པ་བཞི་པ་འདི་ཉིད་ལུགས་འདིའི་གཏན་ཆོག་སྤྲོད་པ་
 བོ་ཞིག་གོ།

ལྷ་པ་ཡང་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་གཅིག་ཆར་འབྱུང་བ་མེད་ན་ལས་མི་རུང་
 བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོ་སྒྲོན་གྱི་རྣམ་རིག་གི་འཛིག་
 རྟེན་དུ་སྒྲུབ་བ་དང་། གནས་ཀྱི་རྣམ་རིག་ནང་སེམས་ཅན་དུ་སྒྲུབ་བ་

དང་། རའོ་སྐྱམ་པའི་རྣམ་རིག་བདག་ཏུ་སྤྲང་བ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་རིག་
གཟུགས་སོགས་སོ་སོར་སྤྲང་བ་སྟེ་གང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འགྲོ་བ་པོ་
དང་། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་མ་ཤར་བར་འགྲོ་འོང་སོགས་ཀྱི་ལས་སམ་བྱ་
བ་བྱེད་ཚུལ་མེད་པ་གང་ཞིག་ དེ་དག་རྣམ་ཤེས་སོ་སོ་ལ་འཆར་བ་མ་
གཏོགས་སེམས་གཅིག་ལ་སྒྲུ་མཆེད་ཐ་དད་པའི་སྤྲང་ཚུལ་དུ་མ་མི་རིགས་
པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ནི། ཀུན་གཞི་མེད་ན་དག་སེམས་ལྟ་བུ་མཛོད་དུ་གྱུར་
བའི་ཆོ་ལུས་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལུས་ཆོར་མི་སྒྲུབར་
འགྱུར་ཏེ། ཡིད་ཤེས་དག་པའི་དམིགས་པ་ལ་གཤད་པས་དེ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
ཅིང་། ཀུན་གཞི་མེད་པས་དེ་ལ་ཉེན་སྲིན་པའམ་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དཀའ་འགྲེལ་ལེགས་པའདད་རྒྱ་མཆོ་ལས། སྤྱོད་བ་དེ་ལ་ཉེན་སྲིན་
པའི་སློན་ལུས་ལ་སྒྲུབར་འཇུག་པའི་ཉེན་མེད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

བདུན་པ་སེམས་མེད་སྟོམས་འཇུག་མི་རུང་བ་ནི། སེམས་མེད་
སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ལུས་ཉེན་དེ་རྣམ་ཤེས་
ཀྱིས་བོར་བས་ཤི་ལུས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་ཉེན་བཟློན་པའི་འཇུག་ཤེས་

མེད་ལ་ཀུན་གཞི་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་སྤྱིན་མའི་མདོ་
ལས། རྟོད་དང་མ་བྲལ་ཞིང་སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་མ་བྲལ་བས། དེའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལུས་དང་མ་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ཞིང་
སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱང་མི་འཐད་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་
ཤེས་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་འགྲོ་བར་མི་འཐད་
ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་
བསྐུས་ལས། དེ་ཉིད་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་མངོན་པར་བྱེད་
ཆེ་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེའི་
འགྲོ་བ་ལྟོག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱུད་པ་ནི། ཀུན་གཞི་མེད་ན། དེ་མ་གྱིས་འཆི་འཕོ་ཞིང་རྟོད་སྤྱད་
པ་མི་དགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱེ་བཤའ་ལས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ནི་ཁོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དེ་ལུས་ཀུན་བཟུང་
སྟེ། རྣམ་འཁེན་པ་ཟད་པ་ན་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་ཀུན་གཞིའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བར་
གྱུར་བ་དེ་ནས་བསྐུས་པས་དེ་མ་པ་བཞིན་དུ་རྟོད་ཀྱང་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། དབང་ཤེས་རྣམས་ལུས་ཀྱིས་སྟོགས་པའི་ཅུང་ལ་བརྟེན་པ་གང་
 ཞིག་ ཡིད་ཤེས་དེ་ལྟར་མིན་ཡང་ཀུན་གཞི་ལྟར་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱལ་ནས་
 འཛིན་པའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་གསལ་བར་
 ཡོད་པ་ཞིན་དུ་བྱོད་སྤྱད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱ་བ་ལས། འཆི་བའི་
 རྣམས་པར་ཤེས་པ་ལུས་ཀྱི་སྟོད་དམ་སྟོད་དུ་བྱོད་ཡལ་བར་བྱེད་ཅིང་འདོར་ན་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཤེས་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལ་མི་གནས་
 གྲང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་སྒྲིང་ཁོ་ནར་གནས་པར་འདོད་པ་
 ཞིགས་སོ། །

མཐའ་དབུད་པ།

༥ གཉིས་པ། མཐའ་དབུད་པ་ལ། ས་བཟང་མ་ཏི་བཅ་ཆེན་གྱི་
 གསུངས་ན་རེ། ཀུན་གཞི་ལ་ཀུན་རྟོག་པ་རྣམས་ཤེས་དང་། རོན་དམ་པ་ཡེ་
 ཤེས་གཉིས་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་རོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་བདེན་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེས་ཤེས་པ་ཡིན་པས། ཤིན་ཏུ་བྱུང་བར་ཆེ་བར་འདོད་
 དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་བཅུས་འགྲེལ་པ་ལས། གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་

དགོངས་པ་ཤེས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་། རོན་དམ་དང་། ཆོས་ཅན་
 དང་། ཆོས་ཉིད་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་
 དབྱེ་བ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། བྱད་པར་སེམས་དང་ཀུན་གཞི་ལ་ཡང་བདེན་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པས། ཞེས་པ་ནས། ཀུན་གཞི་ལའང་ཆ་
 གཉིས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཆོས་ཅན་རྣམ་ཤེས་ཆ་ནི་གང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོགས་
 བརྒྱད་ཀྱི་ལ་གྲུལ་དུ་སྒྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། རོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྒྱུག་པོ་བཀོད་པ་
 ལས། ས་རྣམས་སྒྲ་ཆོགས་ཀུན་གཞི་སྟེ། ཁད་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དག་
 བའང་དེ། སྒྲིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས། ཁད་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་སྟོན་
 པར་མཛད། སྒྲིང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྟན་པ་ཡང་། ཁྲོ་ཞན་རྣམས་ཀྱིས་མི་
 ཤེས་སོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱིས་ཆོས་མདོན་པའི་ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་དན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་
 འགྱུར། ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཉིད། གསུང་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུང་ན་
 ཡང་། རྒྱུ་མ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་གོ། ཞེས་པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བཟང་ལྟ་བུ་
 བཞིན་དུ་གཉིས་ཀ་སྒྱུར་ཏེ་བཤད་དུ་བྱུང་བས། འཕགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་བསྟུན་བར། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྒྱུར་

ནས་བཤད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྱི་མའི་འགྲེལ་བར་ཀུན་གཞི་དེ་
བཞིན་གསལ་གསུངས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མདོ་དང་སྒྲུབ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། ཞེས་དང་། འགའ་ཞིག་དེ་གཉིས་གཅིག་པར་བཤད་པ་ནི། གང་དག་
བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། སྒྲུབ་པ་དང་སྦྱིང་པོ་ལྟར་བྱུང་པར་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་
བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་འོན་
སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་གཞི་དང་དེ་བཞིན་གསལ་གསུངས་པའི་སྦྱིང་པོ་གཉིས་ཀ་
མདོ་དེའི་བསྟན་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཁས་ལེན་པར་ཐམས་། དེ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་
ཀྱི་ཆ་ཕྱི་ནས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བཞག་པའི་ཕྱིར་། རྟགས་སོང་། བྱུང་
སྟེ། གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་པ་སྤྱི་ཀྱང་རང་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་གཅིག་གིས་
གཅིག་མི་འགོག་པས་འགའ་མེད་འཐད་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་། སྦྱིང་བྱུང་ལས། གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་པ་སྤྱི་ཡང་། ཁོའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་བཞག་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་པ་གནན་གྱིས་འགའ་འདུ་བཟོད་པ་ཡོད་
ཀྱི། རང་གིས་བཞག་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ་འགའ་འདུ་ཡོད་
པར་རང་གིས་ཁས་བླངས་ནས། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མས་ཀུན་རྫོབ་
འགོག་པར་སྒྲུབ་པ་སྤྱི་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་

གཞི་གཉིས་པོ་དེ་ཚོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ལས། གང་ཞིག་ཤེས་ནས་འགའ་
 ཞིག་སྤང་ཁྱིེ་དང་། གཞན་གང་ཞིག་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་བྱ་བ། ཞེས་སོ་
 སོར་འབྱེད་རྒྱུ་འི་ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་ཀྱི་གཙོ་བོར་ཁྱོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་
 ཁྱིེར། གོང་དུ་འདོད་ན། རྒྱུད་སྒྲ་ཙམ་འབྲེལ་ནས་བཤད་བ་ལྟར་གྱི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དེ་ལུགས་འདིར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་
 བདེན་པར་འདོད་པའི་ཁྱིེར། འདོད་ན། རྒྱུ་མཚན་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བདེ་
 གཤེགས་སྒྲིང་པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་འདོད་པར་
 ཐལ། རྒྱུད་སྒྲའི་འབྲེལ་བར། རྩོགས་སངས་སྐྱེ་འཕྱོ་ཁྱིེར། ཞེས་སོགས་
 དང་། ཚེས་མངོན་པའི་ལུང་སྤར་དངས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་
 ཁྱིེར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་
 པའི་ཁྱིེར། གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་ལ་རིགས་སུ་
 འཛོག་པར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། མ་དག་མ་དག་དག་པ་དང་། ཞེས་
 སོགས་དང་། དཀོན་བརྟེན་ལས། རིགས་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་ཚེས་ཀྱི་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཚེས་ཀྱི་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་
 པའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཚེས་ཉིད་ལ་ཁམས་དང་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོར་
 བཤད་ཅིང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པའི་རྩ་བ་དེ་ལ་ཐུག་

པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། བྱང་ས་ལས། རང་བཞིན་གྱི་གནས་པའི་
 རིགས་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་པར་གང་
 ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། རིགས་དེ་ནི་ས་བོན་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཞེས་
 དང་། ཉན་ས་ལས། དེ་ནི་ལྷན་ལས་བྱང་པར་དུ་གྱུར་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་
 དུག་གིས་ཟིན་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་ཆོས་བཞི་ཆང་པའི་སེམས་སྟེང་
 གི་ས་བོན་ཞིག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། དེ་དག་གི་རང་
 བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོན་བཟློན་དགོས་
 སོ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པ་དང་རྩོད་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་
 དང་འཕགས་པའི་བཤད་རྒྱུ་དེ་ཡང་ཁྱོད་གྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་
 ཐལ། མཛོད་ལས། བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་མེད་གཉིས་ཀར་བཤད་པ་ཡོད་
 ཀྱང་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་གསུངས་
 རྒྱུ་ཡང་སྐབས་སོ་སོལ་མ་འདྲེས་པར་སྒྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་
 ཐལ། དེར་རྒྱུད་སྒྲིའི་འགྲེལ་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བཤད་
 ཀྱང་། ཀུན་གཞི་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་བཤད། ཐེག་བསྐྱུས་སུ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་མ་བཤད་པར་ཀུན་གཞི་ལ་བཤད་པ་མ་གཏོགས་
 རྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་ལུགས་གཅིག་ལ་མ་སྒྱུར་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་

ཟད་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་སོན་དགོས་པ་ཡང་རང་ཚིག་དང་
 འགལ་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དོན་དམ་དུ་བཤད་པའི་དོན་དམ་
 ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་ལ་བྱེད་དགོས་པས་དེ་དག་
 ཀུན་གཞི་གཉིས་སྟོན་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་
 སྒྲིང་། གཞན་ཡང་དེ་དོན་དམ་ཡང་ཡིན་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་པར་སྒྲིབ་ནི་
 འཐད་ལྡན་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ཟེན་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་
 ཚོས་ཉིད་སེམས་སུ་འདོད་ཅེས་སྒྲིབ་མཁན་མང་དུ་བྱུང་བའི་ཤན་དང་། བྱུང་
 པར་དུ་ཚོན་དང་པའི་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ལས་དག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་
 འཁོར་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་རྟག་བརྟན་གཡུང་
 བྱུང་ཐེར་བྱས་དང་། ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲི་བོ་བར་སྒྲུང་ཡང་ལེགས་བཤད་
 སྒྲིང་པོའི་མཚན་འགྲེལ་དང་། བདེན་བཞིའི་རྣམ་བཤད་དུ་དགག་ཟེན་པས་
 མ་སྒྲིས་ལ། ལུགས་འདིར་ཡང་ཚོས་ཉིད་ལ་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་
 དགག་དགོས་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་
 མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཚོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པ་ཞེས་དང་། ཐེག་བསྐྱུས་
 ལས། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་གཞན་གྱི་དབང་གི་
 མཚན་ཉིད་ལ་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་གཏན་མེད་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་སོགས་དུ་

མས་འགྲུབ་པོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞིའི་དེ་བོ་རྟོག་པར་འདོད་ཟེར་ན་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྟོག་མེད་གྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསལ་
 སྤང་ཙན་གྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་ཡང་
 དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རྣམས་པའི་སྤང་ལ་མ་ངེས་གྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་
 ཅུ་བ་ལས། རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། །ཞེས་དང་། དཀའ་འགྲུལ་
 ལས། སྤོད་བརྒྱུད་དེ་དག་སྤང་ཡང་རང་གིས་ཀྱང་མི་ངེས་ལ་རྗེས་སུ་ངེས་
 པ་ཡང་འདྲེན་མི་རྣམས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་
 གཞི་ལ་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡུལ་འཆར་རྩལ་
 རྟོག་པ་ལས་ཀྱང་མི་གསལ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །སྤེ་བདུན་ཡིད་གྱི་ལུས་
 སེལ་ལས། རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བ་ཐ་ན་ཡིད་ཤེས་རྟོག་བཅས་ལས་
 ཀྱང་མི་གསལ་བར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཀུན་གཞི་ལ་ཡུལ་གསལ་བར་མི་སྤང་བའི་དོན་མིན་གྱི་དེ་
 རང་ཉིད་དེ་བོ་སྤྱོད་པའི་དབང་གིས་གཞན་ལ་འཆར་དཀའ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། འདིའི་ཞེ་འཇ། འདི་ནའོ། །ཞེས་འཇིག་
 རྟོན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་གྱི་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པ་ཡང་དག་པར་མི་
 རིག་པའོ། །ཞེས་སེམས་ཙམ་གྱི་འདོད་པ་བརྟེན་པའི་ཐད་དུ་གསུངས་པའི་

སྤྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་པེ། དེ་མ་འགྲེལ་བར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ཡིད་ཤེས་རྟོག་
 པ་ལས་ཀྱང་ཟེར་དོན་མེད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། རྟོན་མེད་དེ། དབང་པོའི་
 མཛོན་སྤྲུལ་ལས་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་འཆར་དཀའ་ཞིང་། འདི་དེ་ལས་ཀྱང་
 འཆར་དཀའ་བའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཁ་ཅིག་ མི་རིག་པ་ཞེས་པའི་དོན་དེས་རང་
 ཡུལ་ངེས་མི་རྣམས་པ་ཁོན་ར་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དོན་ཀུན་
 གཞིས་པར་རང་ཡུལ་ངེས་མི་རྣམས་པ་དང་། ཀུན་གཞི་རང་ཉིད་རྩེ་གཞན་
 གྱིས་ངེས་དཀའ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྲུལ་ཅུ་པའི་
 འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ནི་འདི་ལ་འདིའོ་ཞེས་ཆོར་བའི་རྣམ་པར་མི་རིག་པས་
 དེའི་སྤྱིར་དེ་ནི་ལོན་པ་མི་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། དེ་ལ་འདིའོ་ཞེས་
 རིག་པར་མི་རྣམས་པས་དེའི་སྤྱིར་མི་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་བཤད་རྩལ་
 གཉིས་བཀོད་པ་ལྟར་དུ་ལ་ལྟའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཡང་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར། ཁ་ཅིག་ན་པེ། དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་ག་ཀུན་གཞི་ལ་གསལ་
 བར་སྤྲང་ཟེར་ན། དབང་དོན་གཉིས་སྤྲང་ཡང་བག་ཆགས་དེ་ལ་མི་སྤྲང་
 བར་ཐལ། བག་ཆགས་དེའི་དམིགས་པར་བཤད་པ་ནི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་
 གིས་ཡུལ་སྤྲང་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་
 འགྲེལ་ལས། ས་བོན་དེ་སྤྲང་ནས་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་དེའི་དབང་

གིས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་
གཞུགས་མེད་གི་ཀུན་གཞི་སྤང་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ། དེར་གྱུར་བའི་དབང་
དོན་གཉིས་མེད། བག་ཆགས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་ཁས།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་དང་ས་དེའི་དབང་དོན་གཉིས་མེད་ལ། ས་གཞན་
གི་དེ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤང་ཡུལ་ཤེས་པ་ཀུན་
ལ་ཡོད། ཞེན་ཡུལ་རྟོགས་པའི་སྒྲེར་ཆོས་ཡིན། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་བཤད་ཚུལ་ཡིན་
ལ། སྐབས་འདིར་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྤང་ཡུལ་ཡོད་མི་དགོས་པར་
ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་དུ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། འདས་སོགས་དེ་བཞིན་མི་
ལམ་དང་། གཞུགས་བརྒྱན་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཡང་། དམིགས་པ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པས། གྲེ་ལ་དམིགས་པ་རུང་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཀྱི། ཞེས་
པ་ནས། ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་གིས་སྤང་བའི་དམིགས་པ་ནི་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་ཤེས་པའི་
དམིགས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡོད་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེའི་མཐུན་དབང་བཞོད་པའི་མི་ལམ་གི་ཤེས་

བ་སོགས་ལ་ཡང་སྒྲུང་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
 དང་། ཡུལ་བཞི་གང་ཡང་མེད་ན་ཡུལ་རིག་པ་སྒྲོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་
 ཤེས་པར་མི་རུང་ནིང་ཡུལ་ཅན་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་། གནས་ཡང་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲུང་རྒྱའི་དམིགས་པ་ཞིག་
 ཡོད་ཀྱང་དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་གང་རུང་སྒྲུང་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སུམ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། དམིགས་པ་མེད་པ་
 དང་། རྣམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། དུལ་
 ལྟའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དམིགས་པ་
 དང་། རྣམ་པ་མེད་པ་ནི་ཁོ་བོ་ཡང་མི་འདོད་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་པའི་མིང་གཞིའི་ཕུང་པོ་དེ་ཀུན་
 གཞིའི་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་། དེར་ཐལ། དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་
 གནས། རྣམ་པར་རིག་པ། ཞེས་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པ་ལ་ནང་གི་ཉི་བར་
 ལེན་པ་དང་། ཕྱི་སྟོང་གི་གནས་གཉིས་སུ་སྟེ་སྟེ། སྒྲུལ་བག་ཆགས་དབང་
 པོ་མིང་གསུམ་བཞག་པའི་ཕྱིར་། སུམ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། བག་ཆགས་
 དང་། གནས་དང་བཅས་པའི་དབང་པོའི་གཟུགས་དང་མིང་སྟེ། དེའི་
 དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་། ལྷུ་བ་

སྒྲིལ་། དེའི་མིང་ཞེས་པ་གཟུགས་མེད་ལ་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་
ལས། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི། གཟུགས་སུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
མངོན་པར་མི་འགྲུབ་བས་མིང་གཞི་ལེན་པ་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་འབྲད་པར་ཐལ། ལུས་དང་དབང་པོ་སོགས་
དམིགས་པར་འཛོག་པའི་དོན་ཡང་། དེ་དག་སྒྲུབ་བྱའི་ཕུང་པོ་དང་། ཀུན་
གཞི་ལེན་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་འདྲིར་ཡང་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསུལ་སོགས་ཀུན་གཞིས་
དངོས་སུ་མ་མྱོང་ཡང་དེ་མྱོང་བྱེད་གྱི་ཚོར་བ་དེ་ཀུན་གཞི་ལ་སྦྱར་བའི་སྒོ་
ནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྒྲིན་མྱོང་བ་པོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཐལ་འགྱུར་
བས་གཞལ་ན། ལེན་པོར་རང་ཉིར་ལན་གཅིག་རིགས་དངོས་མིན། ཞེས་
པའི་འགལ་བ་བཟོད་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་ཡང་སྐབས་མིན་པས་མ་སྒྲིམ། ཡང་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། དཔྱལ་བའི་ཀུན་གཞིས་སྤྱག་བསུལ་མྱོང་བར་ཐལ། དེ་བདེ་
སྤྱག་སོགས་རྣམ་སྒྲིན་མྱོང་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམ་སྒྲིན་
མྱོང་བ་པོའི་ང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། དཀའ་སྤྱད་སྒྲིལ་། རྣམ་སྒྲིན་མྱོང་བ་
པོའི་མཚན་གཞིའི་ང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྣམ་སྒྲིན་མྱོང་བ་
པོ་དེའི་བདགས་དོན་བཙལ་ན་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པའི་

སྤྱིར། ཁྱོད་རང་ལ། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་དེ་རང་གི་པ་
 གསོད་པ་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་པ་གསོད་པ་པོའི་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགའི་
 མཚན་གཞིའི་ང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱལ་པ་འགྲིག་གོང་དུ་འདོད་ན། དཔྱལ་
 པའི་ཀུན་གཞི་ཆོས་ཅན། རང་གོགས་ཆོར་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱག་བསྐྱལ་མྱོང་
 པར་ཐལ། སྤྱག་བསྐྱལ་མྱོང་བའི་སེམས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱལ་སྟེ། དབུས་
 མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་བྱུང་བར་སེམས་ལས་
 བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་
 མཚུངས་ལུན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་མྱོང་བའི་ཆོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡིན་པར་ཐལ། གདུང་
 བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཆོར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོར་བ་བཏང་སྒོ་མས་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱལ་སྟེ། ཅ་
 པར། ཆོར་བ་ནི། པར་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
 དེ། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་ཆོར་བས་སྤྱག་བསྐྱལ་མྱོང་བ་ཡོད་པར་
 ཐལ། ཆོར་བ་དེ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱང་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། བྱལ་སྟེ། ཆོར་བ་
 ལ་སྤྱང་བ་དེ་ཆོར་བས་མྱོང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། སངས་

འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ན། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་
 ཅིག་ཀར་དུ་སྤྱོད་བས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྒྲུམས་
 ཐམས་ཅད་སྤང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་ཚོར་བས་
 སྤྱོད་བ་དང་། ཚོར་བ་དེ་ལ་སྤང་བ་གཉིས་གཏན་མི་འདྲ་བར་ཐལ། བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་བས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་དེས་སྤྱོད་བ་དང་། དེ་ལ་སྤང་བ་གཉིས་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་བས་བདེ་བ་སྤྱོད་
 བར་འཛོག་ཀྱང་བདེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་དེའི་སྤང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་། ཚོས་
 ཉིད་དེའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་ཚོས་ཉིད་སྤྱོད་བའི་ཐ་སྐད་མེད་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་རྩར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེ་བ་སྤྱོད་ཞེས་པའི་བདེ་བ་ཡང་ཚོར་
 བ་རང་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཕྱིའི་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྩར་སྤྱི་མ་གྲུབ་
 སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕྲུག་ཤེས་མངོན་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ཚོས་ཉིད་
 སྤྱོད་ན་ཟག་བཅས་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་རྟོགས་པའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་བ་དེས་
 སེམས་གདུང་གཉིས་ཀ་སྤྱོད་བའི་སྒྲོན་འཕྲུག་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ།
 ཚོར་བའི་སྤྱོད་བྱ་དེ་དེའི་ཡུལ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། སྤྱོད་འཕྲུག་ལས། གཞན་

མྱོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། ཞེས་སྡོམ་འཛིན་གྱིས་སྡོན་པོ་མྱོང་བར་བཤད་
 ཅིང་། རང་ཡུལ་རང་སྟོབས་གྱིས་མྱོང་བའི་སེམས་བྱུང་མྱོང་བ་དེ། ཚོར་
 བའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྡེ་མ་ནི་རང་མྱོང་གཞན་མྱོང་
 དབྱེད་པའི་སྒྲིམ་དངས་སྟེ་ཤར་བ་ཅམ་ལ་མྱོང་བར་བཤགས་པ་ཡིན་
 ཞིང་། སྤྱི་མ་ཡང་སེམས་གདུང་བར་མ་ཅི་རིགས་རང་སྟོབས་གྱིས་མྱོང་བའི་
 དོན་ཡིན་ཏེ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་འཛོག་ན། བྱེ་བྲག་ཚོར་བ་བདེ་བའི་
 མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་རང་ཡུལ་སེམས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་མྱོང་བ་ཞེས་བཤད་
 དགོས་པ་གང་ཞིག ལུས་ཚོར་བདེ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་པ་གཞི་མ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱིར་ཚོར་བ་དེ་ལ་སྤྲང་ན་དེས་མྱོང་བས་མ་
 གྲུབ་ཀྱང་། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ལ་བྱུང་བར་ཐམས། དཀའ་འབྲེལ་
 ལས། འདོད་ན། དེ་དག་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་གདུང་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་
 ཏེ། དེ་དག་གི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་དཔྱུལ་སྤྲང་མཚན་ཉིད་པ་སྤྲང་བའི་ས་
 བོན་སད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་
 སྤྲང་ཚུལ་འདི་ལ་མཛོན་པ་བ་ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་བཞི་པ་མན་ཆད་གྱི་
 སྡོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྤྲང་ཟེར། ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་བསྐྱེད་
 བ་ཆགས་འཛིག་སོགས་གྱི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་

ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཡིན་པས་གསུམ་པ་མན་ཆད་སྤང་ཟེར། ལ་ལས་སྤོད་
 བཅུད་ཐམས་ཅད་སྤང་ཞེས་འདོད་ཅིང་དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་བྱེན་བལ་པོ་ཨ་
 ཏ་སོགས་མིའི་ཀུན་གཞི་ལ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་མིའི་འཛིག་རྟེན་ལྟ་བུར་
 སྤང་ཟེར་བ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བའི་ལུགས་དང་། མིའི་ཀུན་གཞི་ལ་ཡང་
 རིགས་དྲུག་གི་སྤོད་བཅུད་རིགས་དྲུག་སོ་སོ་ལ་འཆར་ཚུལ་ལྟར་དུ་སྤང་ཟེར་
 བ་རྣམ་པ་བྲ་བོར་སྤང་བའི་ལུགས་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་དེ་དག་
 བཀག་ནས་མིའི་ཀུན་གཞི་ལ་མིའི་སྤོད་བཅུད་ཁོན་སྤང་བར་བསྐྱབ་བའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྱུའ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པ་
 ལ། དེའི་སྟེང་གི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་
 ལོངས་སྤྱད་བྱའི་ཆ་དང་། དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ནང་ལེན་པའི་ཆ་གཉིས་སུ་
 དེས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པའི་མདངས་ཕར་
 འཕྲོས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤོད་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ལས་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་
 དེའི་དམིགས་པར་འོང་དོན་མེད་པའི་སྤྱིར། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་
 བསྐྱབ་ལས། མར་མེ་འབར་བཞི་སྟོང་པོ་དང་སྐྱམ་གྱི་རྒྱུས་ནི་ནང་དུ་འཇུག་
 པར་འགྱུར་ལ་སྤྱི་རོལ་ཏུ་ནི་འོད་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བད་གི་
 ལེན་པའི་དམིགས་པ་དང་སྤྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་པའི་ཚུལ་འདི་ལ་ཡང་ཀུན་

གཞི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚུལ་འདི་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱམ་སྟེ། མར་མེའི་འོད་མར་མེ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་
ཀུན་གཞི་དམིགས་པའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ཡང་། ཀུན་གཞི་དེ་ཉིད་
གྱི་རང་མདངས་པར་འཕྲོས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་ཁོ་
ན་རེ། བལྟ་བུ་སྤྱན་མོང་བའི་དངོས་པོ་གཅིག་མེད་པར་ཐམ། ལྷས་སྤྱིན་གྱི་
ཀུན་གཞི་ལ་སྤྲང་ན་མཆོད་སྤྱིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་མི་སྤྲང་བས་བྱམ་པའི་
སྤྱིར། དེར་ཐམ། དེ་ཡིན་ན་མཆོད་སྤྱིན་གྱི་ལས་གྱི་བདག་འབྲས་མ་ཡིན་
དགོས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐམ། ལྷས་སྤྱིན་གྱི་ལས་གྱི་བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ན། མ་བྱམ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་
ཐམ། རྣམ་སྤྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱན་མོང་བ་མེད་ཀྱང་བདག་འབྲས་སྤྱན་མོང་བ་
ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གཅིག་ལ་དུ་མས་སྤྱན་མོང་དུ་ཡོངས་
སྤྱོད་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། བྱམ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་རེ་རེ་ནས་སྤྱི་ཀྱང་མ་བསགས་
ན་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བལྟ་བུ་སྤྱན་མོང་བ་
མེད་པར་ཐམ། དེ་ཁོ་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་
སྤྱིར། དཀའ་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཆོ་ནི་སྤྱན་མོང་བ་ཁས་མི་ལེན་ལ་མ་
བརྟགས་མ་དབྱུང་པའི་དོན་གཟུང་ཆ་སྤྱན་མོང་བ་འདོད་ཀྱང་ཤེས་པའི་བདག་

ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་
 ཀུན་ཤེས་ལས། འདི་དག་རྟོག་པོར་སྤྱི་རོལ་དོན་ཡང་ཡོད། འོན་ལ་གཞན་
 རིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མེད། ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱིར་བས་པ་རྣམས་དབུ་
 སེམས་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་ན་འདི་ཡིན་ལ་བརྟགས་
 ཤིང་དབྱེད་ན་དེ་ཡིན་ཞེས་ཆ་གཉིས་རེ་འབྱེད་པའི་ཤྱོགས་མཐུན་བྱས་ཙམ་
 ཡིན་གྱི་བལྟ་བུ་ཐུན་མོང་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་དོན་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཡབ་སྐུས་གྱི་
 སྤྱི་རྩོམ་ཐམས་ཅད་དགོངས་པ་མཐུན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་གཞི་བཀྲར་
 འཛིན་གྱིས་དབེན་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐམ། ཀུན་གཞིའི་
 འཁོར་གྱི་འདུ་ཤེས་དེས་རང་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་འདི་ནི་འདིའོ། འདི་ནི་
 འདི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཚན་མར་བྱེ་ནས་འཛིན་པའི་སྤྱིར། འཇུག་པ་
 ལས། འདུ་ཤེས་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། སུམ་རྩ་པའི་
 འབྲེལ་པ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའོ། །ཡུལ་ན་
 དམིགས་པའོ། མཚན་མ་ནི་དེའི་བྱེ་བྲག་སྟོན་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་
 དམིགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱུའོ། རེ་ལ་འཛིན་པ་ནི་འདི་སྟོན་པོ་ཉིད་
 ཡིན་གྱི་སེར་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་རྟོག་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་
 མ་ཁྲབ་སྟེ། ཀུན་གཞི་ལ་དབང་དོན་སོ་སོར་སྤང་ཙམ་དེ་འདུ་ཤེས་གྱི་བྱེད་

པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་ངེས་པ་དབང་གེས་ལ་ཡང་མེད་
 པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་གཤེགས་པས་སྟོན་པོ་གཤེགས་གྱི་སྟོན་
 པོའོ་སྟེ་མ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། རེས་རྟེན་མེད་ཕྱིར་
 ལྟ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་
 འཆར་བར་ཐལ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་ནམ་མཁའ་
 མཐའ་ཡས་སོ། རྣམ་གཤེགས་མཐའ་ཡས་སོ། སྟེ་མ་དུ་འཆར་བ་གང་
 ཞིག་ བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་སྤྱོད་པ་དང་གིན་རྒྱ་སྤྱོད་པའི་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བསྟུ་བའི་ལས། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནམ་མཁའ་མཐའ་
 ཡས་སྟེ་མཆེད་དང་རྣམ་གཤེགས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ན་ནི་རྒྱ་ཆེད་མེད་པའི་
 དམིགས་པ་ཅན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། དེ་ཀུན་གཞིའི་
 འཆར་རྒྱལ་མིན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པར་གྱུར་བའི་མིང་གཞིས་བསྟུས་
 པའི་སྟོམས་འདུག་གི་ཡུལ་འཆར་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདི་ལ་བརྟེན་
 ནས་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བའི་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ཀླུ་མིང་གཞིའི་ལུང་པོ་དམིགས་
 པར་མ་བཞག་པར་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དམིགས་
 པར་གསུངས་ཀྱང་། སྟོ་བརྟན་དང་དུལ་ལྟའི་བཤད་རྒྱལ་གོང་དུ་བཞོན་པ་དེ་
 ཉིད་བསྟུ་བའི་དགོངས་པ་འདུག་ཡིན་ཏེ། བསྟུ་བའི་ལུང་དེའི་གོང་གི་མདོར་

བསྟན་དུ། དེ་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་སྟོང་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ནི་ལེན་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་
 དང་སྟོང་གྱི་རྒྱུན་རྣམ་པར་རིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཟུབ་
 སྟེ། ཁམས་གསུམ་ལ་རྒྱུད་དུ་དང་ཆེན་པོ་ཆད་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་
 པ་བཤད་པ་དེ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
 འཆར་རྩོལ་ནང་གི་དམིགས་པ་ལེན་པ་ལ་ཤར་བའི་སྟོན་ཀུན་གཞིའི་
 དམིགས་པར་འཛིག་པ་ལུང་དེས་ལེན་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། ཀུན་གཞི་ལ་རང་ཡུལ་ངེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་འཕགས་པ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་ཏེ། བདེ་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་བདེ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། ཟུབ་སྟེ། བདེ་འགྲོའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པས་བདེ་འགྲོར་འཛིག་ན་སྤྱ་
 མ་ལ་ཡང་མཆུངས་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། ཤིན་ཏུ་མི་མཆུངས་ཏེ། ཤུ་རིའི་བྱ་ལྟ་
 བྱ་ལ་ང་དང་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་སྤྱི་མའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་གྲུབ་པའི་ལྷོག་ཆ་
 ཅོམ་ནས་བཤད་ཅིང་རིགས་མཐུན་གྱི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱན་མོང་དུ་
 འཇུག་པས་གདགས་གཞིའི་ཆ་ཡིན་ལ་དགེ་སྟོང་དང་འཕགས་པ་ཞེས་པ་

སྒྲིམ་པ་དང་། འཕགས་ལམ་སོགས་བྱུང་བར་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་
 བའི་བཏགས་ཆོས་ཀྱི་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་སྒྲོང་སོགས་སུ་
 འདོད་ན་དེའི་མཁན་སྒྲོབ་ཀྱང་འཛོག་དགོས་ལ་འོན་ཀྱང་དེའི་འགྲོ་བར་
 འཛོག་དགོས་པ་ནི། ཐེག་བསྟུས་ལས། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྣམ་ཤེས་པ་
 མེད་ན། ཞེས་པ་ནས། དེའི་འགྲོ་བ་ལྟོག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་པས་
 འགྲུབ་གོ། གཞན་ཡང་བྱོད་ལྟར་ན། ལྟར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་
 བའི་མཚན་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་དེ་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྤྱུལ་བར་གྱུར་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱུར་རྒྱུ་
 གི་མཚན་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་དེ་མི་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱུལ་བ་དེ་མི་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག་མིའི་མཚན་གཞི་ལ་མིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་ན། དེ་གཉིས་གི་མཚན་གཞི་ལ་ཀུན་གཞི་སོ་སོ་བར་འཛོག་
 པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟ་ཡིན་པ་གཅིག་དང་། མི་ཡིན་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆོ་སྤྱུལ་པ་བརྒྱུ་ལ་ཀུན་གཞི་ཡང་བརྒྱུ་འབྱུང་
 བར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། མ་དག་ས་བདུན་གི་སྐབས་སུ་ཀུན་གཞི་
 དང་། ཉོན་ཡིད་བརྒྱ་སྟོང་འབྲུམ་སོགས་ཡོན་ཏན་གི་གངས་ལྟར་སྤྱུལ་ནས་
 འཕེལ་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། གཞན་ཡང་སྤྱུལ་བ་དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ཅུ་བའི་རྣམ་ཤེས་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 སོང་། བྱལ་སྟེ། སྤྱི་རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་བསྟན་ཀྱང་ཅུ་བའི་རྣམ་ཤེས་
 གཅིག་ཡིན་པས་རྒྱུད་གཅིག་པར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་
 གཅིག་ཞེས་པའི་རྒྱུད་དོས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་བདེ་འགྲོ་
 བ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། སྤྱལ་
 པ་སྤྱལ་མཁན་ཐམས་ཅད་བདེ་འགྲོ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་
 ལ་བདེ་འགྲོ་བས་བྱལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལྷས་སྦྱིན་
 གྱིང་ལ་ཀུན་གཞིས་བྱལ་བར་ཐལ། དེ་ལ་ཉོན་ཡིད་གྱི་དམིགས་པས་བྱལ་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ངར་འཛིན་ལྷན་སྦྱེས་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ལྷར་གསུངས་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་
 པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷས་སྦྱིན་ཀུན་གཞི་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ ལྷས་སྦྱིན་གྱིང་ལ་སྦྱེ་བ་སྤྱིའི་དུ་མ་ཡོད་ཟེར། ལ་
 ལས་དེ་བཀག་ནས་ལྷས་སྦྱིན་གྱི་དཔོ་སྒྲུལ་པ་སྦྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་བའི་ད་ལ་
 སྦྱེ་བ་དེའི་ངས་བྱལ་ཟེར། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷས་སྦྱིན་གྱིང་
 ཞེས་བཤད་པའི་ཆོ་སྦྱེ་བ་དེའི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྦྱེ་བ་སྤྱིའི་
 དུས་སུ་མེད་པ་གང་ཞིག་ དཔོ་སྒྲུལ་པའི་གཞིའི་ད་ཚམ་དེ་དུས་ཐམས་ཅད་

དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་ལས། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་
སྦྱེ་བ་སོ་སོར་སྟེ་བའི་བདག་ལ་ངའོ་སྟེ་དུ་བཟུང་བའི་བདག་ནི་ཆོ་རེ་
བའི་བདག་སྟོགས་རེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་མངོན་པར་ཤེས་པས་སྦྱེ་བ་སྟེ་མ་དུན་ནས་ངའོ་སྟེ་མ་
དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་ལྷ་སྦྱེ་བ་ཡོད་ལ་ང་སྦྱེ་བ་ཕྱི་མར་སྟུག་
བསྟུན་གྱིས་དོགས་ནས་དག་བ་བསྟུབ་པའང་ཡོད་པས་ཡུལ་དུས་སྟེ་བྲག་མ་
སྟེ་བར་ངའོ་སྟེ་མ་པའི་གཞིའི་ང་ཙམ་དེ་ཆོ་སྟེ་སྦྱི་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཅུ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་ལས། ཆོ་འདིའི་ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་གང་ལ་
དམིགས་ནས་ངའོ་སྟེ་མ་པ་སྦྱེ་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཆོ་
རབས་སྟེ་མ་རྣམས་སུ་ཡང་ཡོད་ལ། ཞེས་དང་། ཆོ་འདིའི་དུས་ཀྱི་གང་
བྲག་དེ་ཉིད་སྦྱེ་བ་ཕྱི་མར་མི་འགོ་ཡང་ངའོ་སྟེ་མ་པའི་དམིགས་པའི་ང་ཙམ་
ཞིག་དེར་ཡང་རྗེས་སུ་འགོ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཞིབ་
ཆ་དགོས། ཁོ་ན་རེ། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་ངའོ་སྟེ་མ་པ་སྦྱེ་བའི་གཞིའི་ང་དེ་ཆོ་སྟེ་
མར་མེད་པར་ཐལ། དེ་དང་ལྷས་སྦྱིན་གཉིས་པལ་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་སྟེ་བ་རྣམས་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་
ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་མི་འདོད་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀྱི་ཆེན་

ལས། ལྷས་སྤྱིན་དང་དེའི་བདག་གཉིས་དེ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་
 སོ་སོ་བ་མི་འདོད་པས་དེ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིན་ན་
 མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་རིང་གི་མི་ལ་ཁ་སང་ངས་གཟུགས་མཐོང་དེ་སྟེ་མ་བ་སྟེ་བ་
 མྱོང་བས་གྲུབ་པས་དངོས་སྟེ་མ་ཀྱང་འདོད་ལ། ལུང་དེའི་དོན་ལྷས་སྤྱིན་གྱི་
 གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་ང་དེ་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པར་ཐལ་འགྱུར་བས་
 འདོད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་མི་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཐ་
 སྟོང་འདོགས་མཁན་གྱི་མི་དང་། ཐ་སྟོང་བདགས་པའི་གཞི་བདག་གཉིས་
 ཁྲབ་མཉམ་དུ་མི་གཟུང་བར་མི་དེ་བདག་དེའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
 གྲོས་ཤིག ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟེ་བ་སྟེ་སྟེ་
 གཉིས་ཀ་ལ་ང་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོང་སྟོན་མོང་དུ་འཇུག་ཅིང་ཐལ་འགྱུར་བའི་
 ལུགས་ལ་ཐ་སྟོང་དེ་ཙམ་གྱིས་ང་འཛོག་ནས་པས་གཉིས་ཀའི་གདགས་
 གཞིར་གྱུར་པའི་ང་སྟོན་མོང་བ་མིང་གིས་བདགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སྟེ་
 མའི་གདགས་གཞིའི་ང་དེ་སྟེ་མའི་གདགས་གཞིའི་ང་ཡིན་མི་དགོས་
 ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་བུམ་ཟངས་བུམ་གཉིས་བུམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིར་གྱུར་པའི་བུམ་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་ཀྱང་གསེར་བུམ་གྱི་སྤྱི་
 དེ་ཟངས་བུམ་གྱི་སྤྱི་ཡང་མིན་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིར་གྱུར་པའི་བུམ་པ་དེ་དེ་

གཉིས་ལས་གོ་ས་ལོགས་ན་ཡང་བསྟན་རྒྱ་མེད་པར་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་
 ཙམ་གྱི་སྤྱི་ལོ་འཛོལ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དངོས་སྤྱི་རྣམས་ལྷས་སྤྱིན་གྱི་
 བདགས་དོན་བཅུ་ཉེ་གདགས་གཞི་ཡང་དེའི་ཚོགས་པ་ནས་རྗེད་དགོས་
 པར་འདོད་པས་སྤྱི་བ་གཞན་གྱི་ཚོགས་པར་རྩེས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་མེད་ཅིང་དེའི་
 གཞན་གྱིས་གདགས་གཞི་སྟན་མོང་བ་ཡང་མི་སྤྱིད་དོ། །འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་
 དཀའ་བའི་རིགས་པའི་གསང་ཚིག་ཞིག་ཏུ་སྤང་བས་ལོགས་པར་བཤད་
 ཡོད་དོ། །སྤྱི་འཕགས་ཀྱི་གདགས་གཞིའི་ཡིན་པ་ཡོད་མེད་སོགས་མ་སྤྱོས་
 གུང་ད་ལྟའི་རིགས་སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པའི་དབང་པོ་ལ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡོད་པར་
 ཐལ། སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་སེམས་ཅན་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་
 ལ་དབང་པོ་ལྟར་སྤང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱེད་སྟེ། ཀུན་གཞི་སྤྱི་ཙམ་དང་གང་ཟག་ལྟོས་ས་ལྟོས་འཛོལ་གི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷས་སྤྱིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་མཆོད་སྤྱིན་གྱི་དབང་
 པོ་སྤང་ན་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མདོན་ཤེས་
 ལ་གཞན་གྱི་སེམས་སྤང་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཡིན་པས་རྒྱུད་གཅིག་
 པར་མི་འགྱུར་རྒྱུ་ནི་རྒྱུད་གཞན་སྤྱི་བ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་

ཅིག་ན་རེ། ཀུན་གཞི་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་དང་
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་
དང་དུས་མཉམ་དུ་སྤང་རྒྱུའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཀུན་འབྱུང་ལ་མེས་བསྟུས་པའི་ལས་ཏེ་ཟག་བཅས་དང་ལས་གཉིས་
ཀ་ཡིན་ཀྱང་། ཟག་མེད་ལས་སུ་བཞག་པ་ལྟར་འགའ་ཞིག་སྒྲིབ་པ་དང་
ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཀྱང་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བཞག་ཆོག་ལ་
ཀུན་གཞི་སྒྲིབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོན་པ་གོང་
འོག་གང་དུ་འདུང་ཤེས་སྒྲིབ་དང་སྤྱར་ནས་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བཞད་པ་
མེད་ལ་མཛོད་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་ལ་བཞད་པའི་རིགས་པ་སྤྱར་ན་འཁོར་དུ་
སེམས་བྱུང་དུ་འཕྱག་སོགས་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། ཀུན་གཞི་སྤང་བྱར་བཞད་པ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་ཡིན་ལ་སྤོང་རྒྱལ་
ཡང་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་སོགས་ཟག་བཅས་གྱི་ཆ་སྤོང་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱན་གཅོད་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ལམ་འབྲས་གང་རུང་སྟེ་བ་ལ་གོགས་
མི་བྱེད་པར་མ་བཟང་ལམ་གྱི་བག་ཆགས་འཛིན་བྱེད་ཡིན་ལ་མཐར་ཐུག་གི་ཆོ་
མི་ལོང་ལྟ་བུའི་ལེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་
ལས། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་

ནས་ཞེས་སོགས་གྲིས་རྣམ་ཤེས་གཞན་རྣམས་ཀུན་གཞི་ལས་འབྱུང་ཚུལ་
 དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་
 དེ་ལ་བརྟེན། ཞེས་ཡེ་ཤེས་གཞན་རྣམས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལས་འབྱུང་ཚུལ་
 གསུངས་པའི་འབྲེལ་གྲིས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་གནས་འབྱུང་གསུངས་པ་ཇུས་
 རྒྱན་སྡེ་སྡེ་རྣམ་མ་ཡིན་པར་བསྟུན་ཅུས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བརྒྱད་
 ནས་དེ་ཡི་ཚོགས་དུག་གི་ ཡུལ་དུ་སྤང་བར་གང་ཅུས་པ། ཀུན་གཞིའི་
 ཡུལ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། དབང་དོན་ལས་གཞན་དུག་པའི་
 ཡུལ་། ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་འབྱུང་ཏེ། ཞེས་པ་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན་མི་
 འགལ་བར་ཐལ། སྡེ་མའི་དོན་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་དབང་པོ་དུག་ལ་སྤང་རྒྱུའི་
 ལས་གྱི་བདག་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་
 པར་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་ལ་སྡེ་མ་ནི་དུག་པའི་ཡུལ་གྱི་གསུང་རབ་ཡན་
 ལག་བརྟུ་གཉིས་དང་འདས་མ་འོངས་སོགས་འདུ་མ་བྱས་རྣམས་ཀུན་གཞིའི་
 ཡུལ་དུ་མི་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བག་ཆགས་བསྟོ་
 བྱེད་ལ་དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་གིས་བྱུང་ཟེར་ན། རྟོན་ཡིད་ཆོས་ཙན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་བསྟོ་བྱེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བག་ཆགས་བསྟོ་བྱེད་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པར་

ཐལ། དག་མི་དག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་བག་ཆགས་གཉིས་
 ཀྱི་བསྐྱོས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་རྒྱ་མཐུན་གཅིག་པུ་བསྐྱོ་བའི་ཕྱིར། ལུང་
 རྒྱ་མཐུན་ལ་ལས། དག་བ་དང་མི་དག་བཞི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་
 བ་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་བག་ཆགས་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་བསྐྱེད་
 རོ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ནི་རྒྱ་མཐུན་པའི་
 བག་ཆགས་ཉིད་བསྐྱེད་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ས་བཟང་གི་
 འགྲོལ་པ་ལས། རྒྱ་མཚན་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་ཀུན་འགོ་
 ལུ་པོ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྒྱ་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་པར་རིགས་པར་
 གྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དམིགས་རྣམ་ཤིན་ཏུ་མི་
 གསལ་བའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། དེར་མ་ཟད་དམིགས་རྣམ་མི་
 གསལ་བ་གཞུགས་ཡིད་འོང་མཐོང་བ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་དུས་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་
 རྣ་ཤེས་ལྷ་བུས་ཀྱང་བག་ཆགས་བསྐྱོ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་
 སྒྲར་ངས་སྒྲ་འདི་ལྷ་བུ་ཐོས་སོ་སྒྲམ་དུ་བྲན་ཤེས་བསྐྱེད་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རེད་མདའ་བའི་ཀུན་བཏུས་དྲི་ཤ་ལས། དེ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གིས་ཀྱང་བསྐྱོ་བར་མི་བྱེད་དེ། དེ་
 དག་ཀུན་གཞི་བཞིན་དུ་དམིགས་རྣམ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་

དང་། བག་ཆགས་འཛོག་པའི་རྩལ་པ་མེད་པར་མཐོང་སྟེ། གང་གི་ཆོ་ཡིད་
 རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་དམིགས་པ་ནང་དུ་གཏད་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་
 སྐབས་ན་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། མཐོང་ཐོས་
 ཞེས་པའི་དྲན་བསྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
 ད་ཀྱང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་རང་ལུགས་སུ་མཛད་ལ་རིགས་པས་ཀྱང་འགྲེལ་
 སྟེ། བག་ཆགས་བཞག་པའི་དགོས་པ་ནི། རང་ཉིད་འགག་ཀྱང་ཀུན་
 གཞིའི་སྟེང་དུ་བག་ཆགས་བསྐྱོས་ཏེ་ཀུན་གཞིའི་རྩལ་པ་གསེབྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་
 ལ་དེའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་སྤྲུང་སད་ནས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་
 དེ་ཀུན་གཞིའི་འབྲས་བུའི་རྒྱལ་དུ་འབྱུང་བས་ཕན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་སྦྱོར་བ་
 གང་ནིག་སེམས་བྱུང་དེ་རྣམས་ཀུན་གཞི་དང་སྟེ་འགག་དུས་གཅིག་པས་
 དེ་འདྲ་བའི་དོགས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས།
 ཆོས་ཀུན་རྣམ་པར་ཤེས་ལ་སྦྱོར། །དེ་དག་ལ་ཡང་དེ་དེ་བཞིན། །ཕན་ཚུན་
 འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་དང་། །རྒྱ་ཡི་ངོ་བོར་རྟག་ཏུ་སྦྱོར། །ཞེས་དང་། དཀྱིག་
 གཉིན་གྱི་ཐོག་བསྐྱུས་འགྲེལ་བ་ལས། གང་གི་ཆོ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་རྒྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆོ་དེ་རྒྱ་ཡིན་པ་ན་ཀུན་
 གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྩ་བར་

ཡང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཐམས་ཅད། རྒྱལ་ལྷན་གྱི་དོ་བོ་
 རུ། རྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 དགོངས་འགྲེལ་ལས། བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན། ཞེས་སོགས་ལྟར་ཀུན་
 གཞི་བསྟན་པ་ལ་ཇེ་བོ་ལྟ་བུའི་ཕུང་སོགས་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ་པོར་འབྲུལ་
 བ་དང་སྟོད་བཅུད་མཐའ་དག་གྱེད་པའི་རྟག་པ་རང་གྱུར་གི་དབང་ཕུག་
 དང་། རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་སྤུལ་པའི་རྩ་བའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུར་འབྲུལ་
 ཉོན་ཆེ་ཡང་དོགས་པ་དེ་སེལ་གྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་གནད་འདི་ཡིན་ཏེ།
 གཞན་སྤེལ་འདོད་པའི་དབང་ཕུག་སོགས་ནི་རང་ཉིད་གང་ལ་མ་ལྟོས་པའི་
 རྒྱ་མེད་དང་རང་གིས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་འདོད་དགར་གྱེད་པར་འདོད་ལ་
 ཀུན་གཞིས་རང་སྟེང་དུ་སྤར་ལས་ཀྱིས་བོན་བཞག་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
 དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གྱེད་སོགས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ན་སྟེང་པར་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བག་ཆགས་བསྟོག་གི་དང་བསྟོག་གྱེད་འཛོག་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བག་ཆགས་དེ་ཉིད་བསྟོག་གྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་
 པའི་ཕྱིར། དོན་གསང་ལས། ཇི་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་བག་
 ཆགས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ནས། ཏིལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཁོ་ནས་དེ་

འཛིན་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་དེ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱུང་སྟེ། དོན་གསལ་མཁན་པོས་བག་ཆགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་
ཁོར་ནར་འདོད་ཀྱང་། རྗེས་རང་ལུགས་སུ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐམས་ཅད་བག་ཆགས་བསྐྱེད་ལ་ཡོད་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་བག་ཆགས་རྒྱུ་
པ་ཁོ་ན་གསོ་བར་འདོད་པ་དང་། གསལ་བཞག་ཁོ་ནར་འདོད་པ་
དང་། རྒྱུ་པ་གསོ་བ་ཡང་ཡོད་ལ་གསལ་བཞག་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་
ལུགས་གསུམ་ཡོད་པས་དང་པོ་དོན་གསལ་མཁན་པོའི་བཞེད་པ་གང་
ཞིག་ལུགས་བྱིམ་གཉིས་འདོད་མཁན་བཞེད་རྒྱུ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དང་
པོ་བྱུང་སྟེ། དཀའ་འབྲེལ་ལས། ལུགས་གསུམ་དོན་གསལ་དུ་བཀོད་ནས་
ཐན་རྒྱུ་སྟོན་བཞེད་དང་འགལ་སྟོང་རྒྱས་པར་བྱས་ཤིང་ལུགས་དང་པོ་
འཐད་ཕྱོགས་སུ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་འདིར་ནི་ཕྱོགས་གསུམ་པ་བརྒྱད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུགས་དང་པོ་ནི། དོན་གསལ་ལས། བག་
ཆགས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་ལ་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བ་དང་འགག་པས་ནི་ཡོངས་སུ་གསོ་བ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་
དཔོན་འདིའི་རང་ལུགས་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་རེད་མཛད་བས་ཀྱང་གསུངས་

ལ། འོན་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་གསུམ་པ་མ་བཞག་པས་རང་ཡང་
འདོད་པར་སེམས། ཞེས་གསུངས་པས་དབུང་གཞི་ཆེ་བར་སྤྱང་ངོ་།
རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པས་ལུགས་དང་པོ་སློབ་རྟོན་དང་། གཉིས་པ་བརྩན་པ་ཡང་དག་
བདེན་སྤྱང་དང་། གསུམ་པ་མཆོག་གི་སྟེ་དང་དགའ་བའི་སྟེར་འདོད་
ལ། དཔང་ལོ་དང་ས་བཟང་། དང་པོ་སློབ་སྟོན་དང་ཡང་དག་བདེན་སོགས་
དང་། གསུམ་པ་ཆོས་སྟོང་སོགས་ལ་འདོད་གསུང་ཡང་ལུང་དང་རྒྱ་མཚན་
སྟོས་པ་མ་མཐོང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་རྟོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞེད་
པ་ནི། དུལ་ལྟའི་སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། འགྲེལ་བ་བྱེད་པས་
སྟོགས་བར་མ་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པས་འགྲུབ་སྟེ། དེར་བག་ཆགས་
གཏོད་མ་ནས་ཡོད་པ་དེ་ལུགས་གཉིས་པར་བཀོད་པའི་ཕྱིར། རྗེའི་རང་
ལུགས་ལ་བཤད་རྒྱལ་གསུམ་པ་འཐད་ལྟན་དུ་མཛད་དགོས་ཏེ། བཤད་
རྒྱལ་དང་པོ་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། བག་ཆགས་ཆོས་ཉིད་གྱིས་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། ཀུན་གཞི་
དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཕན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་སྤྱོད་རྒྱལ་
མེད་པས་ཐེག་བསྐྱས་དང་འགལ་ཞིང་གངས་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་ལྟ་བུར་འགྱུར་

བ་དང་། ལམ་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྩོལ་བ་གསར་དུ་བྱེད་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་
 བ་དང་། ཐན་ཏིལ་ལ་མེ་ཏོག་གི་དྲི་བསྒྲོ་བ་ལྟ་བུ་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་རུས་པ་དེ་འབྱུང་བ་ལ་དེའི་རུས་པ་སྤར་ནས་
 ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤར་མེད་ཀྱི་རུས་པ་གསར་དུ་བསྒྲོ་བ་མི་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བག་ཆགས་གསར་བཞག་ཁོ་ན་ཡིན་ན། ཀུན་
 གཞི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རུས་པ་གསར་བཞག་དགོས་པས་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་
 ཡོད་པའམ། དེ་འདྲའི་རུས་པ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་ལ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་
 འགྲུབ་པའི་རུས་པ་ཡང་གསར་བཞག་དགོས་ན་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཞིག་
 གིས་འཛོག་དགོས་ཤིང་ཆོས་མཆོག་མན་ལ་འཕགས་ལམ་སྒྲེ་མ་མྱོང་བས་
 ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་ཅུང་གི་རུས་པ་དེ་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་གྱིས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 གྲུབ་སྟེ། རིགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེས་ནམ་ཐོས་བསམ་རྒྱུ་ལ་བཞིན་
 དུ་བྱས་པ་ན་ལམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྒྲེ་ལ་རིགས་ཆད་གྱིས་ནན་ཏན་བྱས་ཀྱང་
 ལམ་མི་སྒྲེ་བ་གདོད་ནས་དེ་འབྱུང་ཅུང་གི་རུས་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་དབང་
 གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ནས་ཀྱི་ས་བོན་གྱང་པོ་དེ་ཐོག་མ་ནས་རྒྱ་

གུ་སྐྱེད་པའི་རྩམ་པ་དང་ལྷན་པས་ནམ་རྒྱུ་ལུང་དང་སྤང་པ་ན་སྐྱེ་གུ་སྐྱེ་ལ་ས་
 བོན་ཚིག་པ་རྒྱུ་དང་སྤང་གྲང་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཟག་
 མེད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཚེས་ཉིད་གནས་པ་དང་། རྒྱུ་མ་སྐྱེད་དང་ནམ་སྐྱེན་གྱི་
 ས་བོན་ལྟ་བུ་གསར་དུ་བཞག་པ་གཉིས་ཀ་འདོད་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་ས་རེ་རེ་
 ཁོ་ན་ཁས་ལེན་པ་བཀག་ཟིན་པའི་སྤྱིར། འདི་ལ་ཇེ་བཅུན་རེད་མདའ་བའི་
 འྲིལ་རྒྱར། ཁོ་བོས་ནི་བག་ཆགས་ཚེས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་སམ་གསར་དུ་སྐྱེ་
 ཞེས་དབྱེད་པ་ཉིད་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་དབྱེད་པ་བྱེད་པར་རྟོགས་སོ། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། རྩམ་གཅིག་ཐ་དང་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་
 དང་གནད་གཅིག་སྟེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། ཁ་སྐྱོས་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དོ་བོ་
 ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དག་བའི་བག་ཆགས་དག་བ་དང་མི་དག་བའི་བག་
 ཆགས་མི་དག་བ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་སྐྱེ་བ་
 ལུང་མ་བསྐྱེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བར། འཇོག་བྱེད་དག་སོགས་
 གང་ཡིན་གྲང་། བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལུང་མ་བསྐྱེན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བག་ཆགས་ལུང་མ་བསྐྱེན་ཁོ་ནར་འདོད་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་བདུས་ལས། ཇེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དག་

བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་སོ། །ཞེས་ཟེས་འབྲེལ་གྱི་དགོ་
བར་བཤད་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་དང་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེས་
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་མི་རྣམས་པས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཛིག་པར་ཐལ་
བ་དང་། དགོ་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལ་དགོ་བ་ཞིག་དགོས་ཤིང་བག་
ཆགས་ལ་དགོ་བ་མེད་ན་སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་དགོ་མི་
དགོ་གང་གི་ཡང་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སྦྱར་དགོ་སེམས་
སོགས་སྒྲུ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པའི་རོ་བོ་སྦྱང་སེམས་
རྒྱན་ཆགས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལ་འདོད་ཅིང་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་
པའི་བར་དུ་དགོ་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་
ཉེས་པ་བཞི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར།

ཚུངས་པ་དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཟེས་འབྲེལ་གྱི་དགོ་བར་
གསུངས་པས་དགོ་བར་འགྲུབ་ན། གཞུགས་མེད་ན་ཡང་གཞུགས་སྐྱེད་བྱེད་
ཀྱི་བག་ཆགས་ཡོད་ཅིང་དེ་ཟེས་འབྲེལ་གྱི་གཞུགས་སུ་གསུངས་པས་དེར་
གཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཁམས་གོང་ན་མི་དགོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་
བའི་སྒྲོན་སོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཚུངས་པ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་

བག་ཆགས་དེ་རྣམ་སྒྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་
 དག་མི་དག་གང་རུང་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕངས་འབྲས་
 ཀྱི་མིག་དབང་སྡེ་མ་སྡེ་མས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་བསྐྱེད་དེ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབྱུང་
 ཡང་སྡེ་མ་སྤྱི་མའི་འཕེན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 ར་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བསྐྱབ་མི་རུས་པའི་སྒྲོན་ཡང་མེད་དེ། སྤྱིར་
 གཞན་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་ལས་འབྲས་མི་འཐད་པའི་རྩྭ་པ་འགོག་ཚུལ་ནི། ཅ
 ཤེས་ལས། གལ་ཏེ་སྒྲིན་པའི་དུས་བར་དུ། གཞན་ར་ལས་དེ་ཉག་པར་
 འགྱུར། གལ་ཏེ་འགག་ན་འགག་འགྱུར་བས། འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་
 བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རྩྭ་པར་བྱེད་ལ། དེའི་སྒྲོན་སྤྱོད་དུ་
 བྱེས་ཁ་ཅིག་ཐོབ་པ་དང་། ལ་ལས་བུ་ལོན་ཀྱི་དབང་རྒྱ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་མི་བ
 བ་དང་། བྱུ་བ་མཐའ་གཞན་པལ་ཆེར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་ཐལ་འགྱུར་
 བས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་ཁས་སྤངས་ཏེ་སྒྲོན་སེལ་ལ་སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་
 གཞིའི་སྤྱིང་ནས་སྒྲོན་སྤྱོད་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། མདའ་འཕེན་པའི་ཆོ་དང་
 པོར་འདོམ་བཀའ་སྟེ་འཕངས་ན་དེའི་ཤྱགས་ཀྱིས་འཕེན་ལ་མ་ཐོག་བར་དུ་
 རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འགོ་ཡང་སྤྲད་ཅིག་སྤྱི་མ་རྣམས་ལ་འཕེན་པའི་རྩྭ་པ་མི་
 དགོས་པ་ལྟར་དང་པོར་ལས་ཀྱིས་འཕངས་སྟེ་དེ་ནས་ཀུན་གཞི་ལ་བག་

ཆགས་བསྐྱེས་པས་ཕྱིས་སུ་དེའི་རྒྱུ་ལ་འཕེན་བྱེད་མེད་ཀྱང་སྤྱི་མའི་རྣམས་པ་
མ་ཉམས་པའི་དབང་གིས་འཕང་འབྲས་འབྱིན་པར་འདོད་དེ། ཐེག་བསྐྱེས་
ལས། མ་བཏབ་ཤི་བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། །མདའ་ནི་བར་དུ་མི་ལྟང་
བཞིན། །ཞེས་སོ། །

ཚུད་པ་གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་མེད་གནས་
སྐབས་ཀྱི་འཇུག་ཐོགས་སུ་དག་སེམས་སྐྱེས་པ་ན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་བག་
ཆགས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཀྱང་བག་ཆགས་དེ་འཇོག་བྱེད་དག་བ་ཡིན་པས་
ཕྱིས་ཀྱི་དག་སེམས་དེ་ཉིད་རིགས་མཐུན་སྒྲུབ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་
བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཉན་ཀྱིས་བོན་བཏབ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་
ལྷ་གུ་སྟོན་པོ་དེ་ཉན་དང་མི་འདྲ་ཡང་སྒྲར་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་ན་ས་བོན་དང་
དབྱིབས་འདྲ་བས་འབྲས་བུ་མ་འཆོལ་བར་བཞག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདི་ལ་ཐེག་བསྐྱེས་ལས། བག་ཆགས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནིང་སྤྱི་
ཆོགས་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཐ་དད་པ་སྤྱི་ཆོགས་དག་གི་རྒྱར་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་
ན། དཔེར་ན། ཆོག་གུའི་ཆི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུར་བའི་རས་སྤྱི་ཆོགས་སུ་
མི་སྤང་བ་གང་གི་ཆོ་ཆོན་གྱི་སྟོད་དུ་བཅུག་པ་དེའི་ཆོ་རས་ལ་ཆོན་རྣམས་ཀྱི་
དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་པ་སྤྱི་ཆོགས་དུ་མ་སྟོན་པ་བཞིན་དུ། ཞེས་

དང་། དབྱིག་འགྲེལ་ལས། བག་ཆགས་ཀྱི་དུས་ན་སྤྱོད་ཆོག་མ་ཡིན་ཡང་
འབྲས་བུའི་དུས་ན་རྣམ་པ་དུ་མའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱའི་ངོ་བོ་མཐོང་སྟེ་བཙོས་པའི་
གོས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རས་ཡུག་དཀར་པོ་གཅིག་ལ་ཆོག་གུའི་ཅི་འམ་སྤྱར་
ཅི་གར་སྤྱོད་ཆོག་མ་བསྟོས་ན་སྐབས་དེར་མདོག་མི་འདྲ་བ་མི་འཆར་
ཡང་། སྤྱར་ཆོས་སྟོད་དུ་བརྟུག་པའི་ཆོ་ཆོག་གུའི་ཅི་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པས་
མདོག་བཟང་དན་སྤྱོད་ཆོག་མ་འབྱུང་བ་དཔེར་བུས་ནས་གསུངས་སོ། །

ཅུང་བ་བཞི་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སོ་ཐར་གྱི་སྤྲོམ་པ་སྟོང་སེམས་
ས་བོན་དང་བཅས་པར་བཤད་པ་ནི། སྟོང་སེམས་ཀྱི་ཤུགས་མ་ཉམས་པའི་
དབང་གིས་ཉེས་ལྟར་འབྱུང་བར་ཚུམ་པ་ན་དྲན་ཤེས་སྟེས་ཏེ་འགོག་རྣམ་
ཤིང་ཡུན་ཇི་ཙམ་བསྐྱུང་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྤྲིན་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་
ཡིན་གྱི་དགོ་བ་ཡིན་བཞིན་པར་ཡོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་
མ་ཡིན་ན་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་གཅིག་ཆར་འབྱུག་དགོས་པས་
སྤྱང་ལུན་ལྟན་གཅིག་སྟེ་བ་ལྟར་ཏེ་ཅང་ཐམ་པའི་ཕྱིར། ལས་གྲུབ་པའི་རབ་
བྱེད་ལས། སེམས་གཡེང་བ་དང་། སེམས་མེད་པ་དག་ལ་སེམས་པ་དེ་
མེད་ན་སྤྲོམ་པ་དང་སྤྲོམ་པ་ཡིན་པ་གཉིས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྲོམ་པའི་
བྱུང་པར་གྱི་བག་ཆགས་མ་བཙོས་པའི་ཕྱིར། སྤྲོམ་པ་དང་སྤྲོམ་པ་མ་ཡིན་

བ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་དོ། ཞེས་དང་། བཤད་སྒྲུར་ལས། རུས་པའི་རང་བཞིན་
 གྱི་བྱུང་པར་གྱི་བྱིར་རོ་ནས། རུས་པ་ཡང་རུས་པ་ཅན་ལས་དེ་ཉིད་
 དང་། གཞན་དུ་བཞེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། དཀའ་འགྲོལ་
 ལས། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་རྒྱན་སྒྲོམ་པའི་རུས་པ་ཡོད་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲར་
 གྲངས་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པར་འཇོག་རུས་ལ། ཞེས་པ་ནས། འགྲོལ་བ་
 གཉིས་ཀར་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བཀའ་བས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྲུབ་གོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་། འོན་ཀྱང་དེ་འབྲེལ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དགོ་བ་ཡིན་མིན་
 དང་། དགོ་མི་དགོ་གཅིག་ཆར་འབྱུང་བ་མེད་ན་མི་གསོད་པ་གཞན་ལ་
 བཅོལ་ཏེ། རང་ཉིད་དགོ་སེམས་ཞིག་ལ་གནས་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་པ་
 རོལ་པོ་དེས་མི་གསོད་པའི་དངོས་གཞི་གྲུབ་ན་འདི་ལ་པམ་པ་འབྱུང་མི་
 འབྱུང་སོགས་སྒྲོམ་པས་ཆོག་གོ། །ཁ་ཅིག་བག་ཆགས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་
 བཤད་པ་ནི། ཞེ་སྤང་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་ལ་དེའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བའི་ས་བོན་
 གྱི་ངོ་པོའི་བག་ཆགས་ཅོན་སྒྲིབ་དུ་གཏོགས་པ་ཞིག་དང་། དེས་བཞག་པའི་
 བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱི་མ་ལ་དགོངས་
 ཟེར་བ་ནི་སྒྲིང་པོ་མེད་པའི་གཏམ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཅོད་ལན་དེ་ཐམས་ཅད་
 འགྲོལ་མེད་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། དེ་སྤྱད་སྒྲུབ་པ་ནི་ཀུན་གཞི་དང་

བག་ཆགས་བྱ་བའི་ཇུས་སོ་སོ་བར་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་གོ་བའི་སྒྲིན་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞིང་ལ་འབྲས་བུ་སྒྲ་ཆོགས་བཏབ་པ་རྣམས་པན་
 ཚུན་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་མི་འདྲ་ཞིང་། ཞིང་ལས་རོ་བོ་ཐང་དང་དུ་སྤྱེན་ས་
 ཟུར་དུ་སྒྲིན་རྒྱ་ཡོད་པ་ལྟར་བག་ཆགས་ནང་པན་ཚུན་ཡང་དགོ་མི་དགོ་ལུང་
 མ་བསྟན་གྱི་རིགས་མི་འདྲ་ཞིང་བསྒྲོ་གཞིའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་
 པར་དེ་ལས་ལོགས་སུ་སྤྱེན་རོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་པར་འབྲལ་བ་གང་
 ཞིག་དེ་ལྟར་གནས་ན་རང་རྒྱ་འཛིན་སྐབ་པའི་ཇུས་ཡོད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་
 ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཀུན་གཞི་རང་ཉིད་རྣམ་སྤྲིན་དེ་དང་དེ་འབྲིན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་
 དུ་གྱུར་པ་ལ་དེས་བག་ཆགས་བཞག་ཅེས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་བག་
 ཆགས་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཚོན་བཅར་དེ་
 གཅོད་བྱ་གཅོད་རྣམས་སུ་གྱུར་པ་ལ་རྫོབ་ཞེས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྫོབ་
 མཚོན་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་
 ཟུར་བྱངས་པའི་ལའད་སྒྲུར་དང་། རྗེ་བཙུན་པེད་མདའ་བས་བག་ཆགས་
 གསར་རྒྱུ་བསྒྲོ་རྒྱུ་དབྱེད་པ་གནས་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡང་བསྒྲོ་བྱ་
 བསྒྲོ་བྱེད་གཉིས་ཇུས་ཡོད་གྱི་སོ་སོ་བར་བཟུང་ནས་སྤྱི་དབྱེད་པ་བཀག་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྩ་བར། བག་ཆགས་དེ་ཉིད་རྟེན་ལས་ནི། ཇུས་གཅིག་

ཐ་དད་གང་ཡང་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། ཐེག་བསྐྱེས་ལས། གང་
 དེ་འབྱུང་བའི་མཐུའི་བྱུང་བར་ཅན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱོ་བྱེད་དེས་བསྐྱོ་གཞི་དེ་ལུས་ལྡན་དུ་བྱས་པའི་ཆ་ལ་
 བག་ཆགས་ཞེས་བདགས་པ་ཡིན་པས་བག་ཆགས་ཆས་སུ་གྱུབ་ན་རྟེན་
 བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ཡང་ཆས་གྱུབ་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཆས་སུ་གྱུབ་ན་ཆས་
 གྱུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་གྱུང་། དེ་གང་དུ་ཡང་
 ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་
 འབྲེལ་བ་ཆས་གྱུབ་ཀྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེའི་དུ་མ་ཡང་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་བོ་མ་གྱུབ་ན། ཀུན་གཞི་དང་བག་ཆགས་གཉིས་ཆོས་
 ཅན། ཆ་གང་ནས་གྱུང་སོ་སོར་དབྱེ་རྒྱ་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པར་
 ཐལ། འབྲེལ་བ་ཆས་གྱུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 འབྲེལ་བ་བདགས་ཡོད་ཙམ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གནས་གྱུང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་
 རུང་ལ། འབྲེལ་བ་ཆས་གྱུབ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན་ལྷོག་པ་ཡང་གཅིག་
 ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་རུང་ཡང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་
 གཅིག་ཡིན་ན་དེར་སྤང་གི་སྒོལ་སྤང་རྩལ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་བུག་ཡིན་

པས་ལྷོག་པ་ཡང་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གིས་བོན་དེས་ཀྱང་དམིགས་རྣམ་
 འཛིན་པ་དང་། འགྲོ་བ་ལྟར་འཕེན་བྱེད་གྱི་དགོ་མི་དགོ་རྣམས་དང་།
 །ཁམས་སོ་སོའི་བག་ཆགས་རྣམས་ཀྱང་པན་ཚུན་ཡིན་བྱེད་མཉམ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་དག་རེ་རེ་ནས་རྩ་བའི་ཀུན་གཞི་དང་ལྷོག་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། བྱེད་སྟེ། ས་བོན་དམིགས་རྣམ་ཡོད་པ་དང་། འགྲོ་བ་ལྟ་ཡིས་ས་
 བོན་རྣམས། །འཆོལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་སྤྱིར་དང་། །ཁམས་ཀྱང་འཆོལ་སྤྱིར་
 གཅིག་ཉིད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་
 བ། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། །འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། རྩས་
 གྲུབ་གྱི་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱེད་སྟེ། སྤྱིར་ཐ་དད་ཅམ་དུ་མ་ཟད་རྒྱ་
 འབྲས་ལྟ་བུ་དེ་བོ་ཐ་དད་ལ་ཡང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་མི་དགོས་ཀྱང་རྩས་
 གྲུབ་གྱི་ཐ་དད་ལ་དེ་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་པའི་ཆ་
 དེ་རྩས་སུ་གྲུབ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་མ་འདྲེས་པའི་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་
 པའི་སྤྱིར། ཐེག་བསྟུན་འགྲེལ་པ་ལས། ཐ་དད་ན་ནི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་ཀྱང་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
 དང་། འཇུག་པ་ལས། གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་གྱིས་སོ་སོ་བ། །དེ་དག་

རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པ་རིགས་མ་ཡིན། ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་ཡིན་ན་
 རྒྱུད་གཅིག་ལ་གནས་པ་ཡང་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དང་འགྲོམ་
 མཐུན་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀ་ཆགས་
 དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཡིན་པར་
 ཐམས། གཞུགས་དང་ལྡན་མིན་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
 རྒྱུད་མཐོང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀའ་འབྲེལ་
 ལས། གཞུགས་དང་ལྡན་མིན་དང་ཆོགས་བདུན་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་
 སྒྲུབ་པ་དང་། གཞུགས་མེད་ན་ཡོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཞེས་པ་ལྡན་མིན་ཞེས་པ་དང་སྦྱོར་དགོས་
 པས། ཁ་ཅིག་འདིའི་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་རྒྱུ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་པ་
 མ་འབྲེལ་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལྡན་མིན་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་དགོས་པས་ཏྲ་སྒྲུང་གཉིས་ཀྱང་རྒྱུ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྒྲུར་ལྟར་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་པ་
 གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ། །གོང་དུ་འདོད་ན། སོ་སྐྱེ་དེ་ཆོས་
 ཅན། རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐམས། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་ས་བོན་གྱི་ཆ་རེ་རེ་ནས་ཀུན་གཞི་ཡིན་པའི་

སྤྱིར། རྟགས་ཁས། འབྲུག་སྟེ། རྩ་བར། རྟེན་གཅིག་ལ་ནི་ཀུན་གཞི་
 གཉིས། །འབྲུག་པར་འགྱུར་བས་སོ་སོ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར། འབྲུག་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཡང་རྒྱུད་དུ་མར་འགྱུར་བར་
 ཐམས། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ སེམས་
 སེམས་བྱུང་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་འབྲུག་སྟེ། ཚོགས་བདུན་ཀུན་གཞི་ལ་
 བརྟེན་ནས་འབྲུག་ཅིང་། སེམས་བྱུང་རྣམས་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུག་
 དགོས་པས་རྒྱུད་རང་རྩ་བར་མི་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ ཀུན་གཞི་གཉིས་ཡོད་
 ན་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་བརྟེན་པ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྣམ་
 ཤེས་ཡིན་དགོས་པས་རྒྱུད་དུ་མར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་གྱི་
 རྟེན་གྱི་གཅིག་ཐ་དད་ཅེས་ལག་པ་ད་ཀྱོག་ལག་ཡིན་པར་ཐམས། རྩ་བ་
 དང་། དཀའ་འགྲེལ་གང་དུ་ཡང་རྟེན་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་ཞེས་
 ལག་པ་མ་གཏོགས་རྟེན་གྱི་ཟུར་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་པའི་སྤྱིར་ཟེར་
 ན། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐམས། དཀའ་འགྲེལ་དུ་བྱུངས་པའི་ཐོག་བསྐྱུས་
 ལས། དེ་ལ་གནས་པ་དེ་དག་དང་རྟེན་གྱི་ཐ་དད་ཡང་མ་ཡིན། ཐ་མི་དད་
 པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ལ། དེར་བྱུངས་པའི་དོན་གསང་
 དང་། ལག་པ་སྤྱིར་གཉིས་ཀར་རྟེན་གྱི་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་

ཞིང་། ཡང་ས་བོན་ནི་བདག་ས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་ཇུས་སུ་ཡོད་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་དབྱིག་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དངས་པ་དང་། ལུས་པ་བདག་ས་ཡོད་
 ལུས་པ་ཅན་ཇུས་ཡོད་དུ་བཞེད་པའི་ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། ཅུ་བར་
 སྐྱབ་བྱེད་གྱི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་འཆད་པ་ན། བདག་ས་ཡོད་ཆོས་དུ་གནས་སྤྱིར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པས་སྤྲོ་མ་ཇུས་ཡོད་བཀག་པ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 བའི་སྤྱིར། དེར་མ་ཟད་དཔེ་དང་ལུང་གིས་བསྐྱབ་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་
 ཏེ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཆོས་གྱི་ཇེས་ཀྱང་། ཤིང་མིན་ལས་སྒྲིག་དངོས་
 པོ་དེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་གཞན་ཤིང་མིན། གཞན་ཤིང་ཡིན་ན་ཤེས་པ་མིན། རྟེ་
 ཡི་རང་བཞིན་གཞན་མིན་སྤྱིར། ཞེས་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་སྒྲིག་པའི་དངོས་
 པོ་དེ་ཤེས་པ་དང་ཇུས་གཅིག་གམ་ཐ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་
 རིགས་པ་དང་ཇེས་སུ་མཐུན་ནོ། ཞེས་རིགས་གཏེར་གྱི་བསྐྱབ་ཚུལ་དེ་དང་
 མཐུན་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ དེས་འགྲེལ་བ་ཇུས་སྐྱབ་བཀག་པ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་
 མཆོམས་སྒྲིང་དུ། བཞི་པ་སེལ་བ་དངོས་པོར་སྐྱབ་མ་སྐྱབ་བདག་ས་ནས་མི་
 འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྒྲིག་པ་དང་སྤྱི་དངོས་པོར་ཁས་སྤངས་
 པ་དེས་ཆོས་གྱི་གྲགས་པས་གང་བཀག་པ་དེ་སྤྱིང་ནད་གྱི་ཁས་སྤངས་པ་ཡི་

མོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡིས་རི་ལྷར་ཀུན་
 བཏགས་པ། རྟེན་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྩེ་མི་
 འགྲོ། རྩེ་འགྲོ་གཞན་ནི་སྤང་བ་མེད། ཞེས་ཤིང་དང་ཤ་བ་གཉིས་སྤྱི་
 གསལ་དུ་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་བ་ཇུས་གཅིག་ཡོད་ན་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་འདྲེས་
 དགོས་པས་ཤིང་གིས་གང་བྱུང་ལ་ཤ་བས་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཤ་བ་བྱག་
 གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པར་འགྱུར་བའོ། ཡང་ན་གསལ་བ་ཇུས་སོ་
 སོ་བ་ཡོད་པ་ལྷར་ཤིང་སྤྱི་ཡང་ཇུས་སོ་སོ་བ་ཡོད་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུ་
 ཇུས་གཞན་ནི་སྤྱོད་འབྲེལ་བ་ལ་སྤང་རྒྱ་མེད་ཅིང་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཤིང་ཙམ་
 དེ་གང་གི་ཡང་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་ཤ་བ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་
 འཕེན་རྒྱུ་རིགས་གཏེར་དང་གཉིས་ཀ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་
 གསལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཇུས་གྲུབ་ལ་བཞོད་པའི་སྤྱོད་དེ་རྟེན་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་
 བ་ཇུས་གྲུབ་ལ་ཡང་འཇུག་པ་དཀའ་འབྲེལ་གྱི་ལུང་དོན་གང་ཞིག་ དེ་ཆོས་
 ཀྱི་གསལ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བསྐྱབས་ཐོབ། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམས་བཞག་དང་། ཐ་དང་
 ཐ་དང་མིན་ཅི་འདྲ། རྟེན་དོན་ནི་མ་བཏགས་པར། འཛིག་རྟེན་རི་ལྷར་
 གསལ་དེ་ལ། རྟེན་འཛིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། བསྐྱབས་བྱ་བསྐྱབས་པ་ཀུན་

བཞག་ལ། དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་
 པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བྱེད་གྱི་འབྲེལ་པའི་ཆ་རྣམས་རྟོག་པ་ལུགས་པའི་སྤང་ངོ་
 ཙམ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་བཀག་ས་ཡོད་དུ་མཆུངས་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཚན། དེ་དག་བཀག་ས་ཡོད་ཡིན་ན་
 བཀག་ས་ཡོད་ནི་སློ་ལུགས་པའི་དབང་གིས་འཛིན་ཀྱས་པས་སྤྱི་གསལ་དང་
 རྟེན་བརྟེན་པ་སོགས་འདྲན་ཚུལ་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤང་ཡང་དོན་ལ་འདྲེས་མི་
 དགོས་ཀྱང་ཇུས་ཡོད་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་གཤེར་དར་ཤིག་
 ལས། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དེར་སྤང་གི་
 སློ་མ་ལུགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྟོག་མེད་མ་ལུགས་པའི་གཞུང་དོན་ཆ་
 དང་ཆ་ཅན་གྱིས་དབེན་པར་སྤང་གི་ཆ་ཅན་མི་སྤང་བས་ཤིང་ལ་ཇེས་སུ་
 འགོ་བའི་ཆ་ལྷག་པ་ལ་ཡང་ཇེས་སུ་འགོ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཞེས་
 དང་། རྣམ་འབྲེལ་ཤིག་ཆེན་ལས། སྤང་བ་དེ་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད་དེ། དོན་
 དམ་པར་ཡོད་ན་དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་སློ་དེ་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་ལུགས་པར་འགྱུར་
 ལ། དེ་ལྟ་ན་ཤིང་གི་སྤྱི་སློ་དེ་ལ་ཤིང་གསལ་རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་
 སྤང་བས་ཤིང་གསལ་རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་དགོས་ནའང་། ཞེས་
 དང་། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་ཤིང་དུ་སྤང་བ་དེ་དངོས་པོར་གྱུབ་ན་དེར་

སྒྲུང་གི་རྟོག་པ་དེ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲུང་བ་
 དེ་ཉིད་དུ་ཐུལ། དེ་ལ་ཡིད་དུ་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག་ དེ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་གསལ་བ་
 རྣམས་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པའམ་སྤྱི་ཇུས་གཞན་ཡོད་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་ཚུལ་
 དང་ཀུན་གཞིའི་བག་ཆགས་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བའམ་ཀུན་གཞི་ཇུས་གཞན་
 ཡོད་པའི་འགལ་བ་བརྗོད་ཚུལ་གི་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀའ་འགྲེལ་
 ལས། དེས་ན་རྩི་སྲིད་གསལ་བ་རྣམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་ཇུས་སུ་
 གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཇུས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིབ་མི་
 རུས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཀའ་གནད་རྩིས་པར་བཤད་ཡོད་
 རོ། ཡང་བཤད་སྐྱར་གྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས་ས་བབ་གིས་ལྷོག་པ་དེ་ཉིད་དུ་
 བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་ཇུས་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་
 པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དོན་གསང་དུ་ཡང་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀའི་འདོད་
 ཚུལ་རེ་བཀོད་ཡོད་བས་དོན་གསང་མཁན་པོས་དེ་གཉིས་ཀ་བཞེད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཇུས་གཅིག་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་
 འདོད་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་གཞན་གྱི་ཆོས་སྐད་འཆུག་བས་རང་སྐད་ཐོན་པ་
 ཡིན་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་གཞི་དང་

དེའི་སྟེང་གི་བཀ་ཆགས་གཉིས་ཇུས་གཅིག་ལྟོག་པ་ཐ་དང་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དཀའ་འགོལ་གྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་ཇུས་
 གཅིག་ཐ་དང་གང་ཡང་མིན་ནེས་པའི་དོན་དེ་ལ་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འདུ་བྱས་གང་ཞིག་ རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་
 དང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཙན། ཇུས་གཅིག་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཇུས་གཅིག་དང་ཐ་དང་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཇུས་ཡོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། གཅིག་དང་ཐ་དང་གང་རུང་
 ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག་ སྤྱིའི་ཁྲབ་པ་གྲུབ་ན་བྱེད་བྱག་གི་ཁྲབ་པ་
 ཡང་འགྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཇུས་ཡོད་ཅེས་པའི་
 ཇུས་དང་ཇུས་གཅིག་ཐ་དང་ཅེས་པའི་ཇུས་མི་འདྲ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་
 མ་རང་རྒྱ་འཛིན་བྱུང་པའི་ཇུས་ལ་བྱེད་བྱེ་མ་དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་ཇུས་ལ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱུ་བ་ལས། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་
 ལྟོས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་ཇུས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་
 བྱེད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱིར་ཇུས་ཀྱི་སྤྱོད་
 འཕུག་ཚུལ་ལ་རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། ཇུས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྤྱི་ནི་བྱུ་བ་དང་

ལྷན་པ་དང་། འདུ་བའི་རྒྱུར་རྒྱུར་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དུ་མ་
ཡོད་ཀྱང་འདིར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། གཞུགས་དང་གཞུགས་འཛིན་ཚད་མ་གཉིས་བཟུ་ཆགས་གཅིག་གིས་
བསྐྱེད་པས་ཇུས་གཅིག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ལྟར་ན་དེ་
གཉིས་ཇུས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་
ངེས་ཡིན་ན་ཇུས་གཅིག་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་
མིག་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་ཇུས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉམས་ཁས། འདོད་
ན། རྣམ་ངེས་ལས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྟོ་དང་དེ་སྟོ་
གཞན་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དེ་སྟོ་དང་དེ་སྟོ་གཅིག་མ་ཡིན་ཞེས་བསྒྲིག་རིགས་
པར་ཐལ་ལོ། ཉམས་འདིའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དེ་གཉིས་ཇུས་གཅིག་པ་འགོད་
པར་རྣམ་འགྲེལ་ཤིག་ཆེན་དང་ལྷང་སྒྱ་རིན་པོ་ཆེའི་གྲུབ་མཐར་གསུངས་
ལ། ཡིག་ཆའི་སྐབས་ལྟ་བུར་དངོས་མིན་དེ་ལྟར་བཀོད་ན་ཇེས་བྱུང་མི་
འགྲུབ་པས་མི་རུང་བར་གསུངས་ཡང་ཉམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇུས་གཅིག་
ཏུ་ཉོགས་དགོས་པར་དགོངས་པ་མཐུན་ནོ། ཀུན་གཞི་དང་བཟུ་ཆགས་
གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་དབྱེད་ཚུལ་འདིར་དོན་གསང་ལས། བཟུ་ཆགས་མ་སྐྱིབ་

ལུང་མ་བསྟན་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཐེག་བསྟུས་དང་འགལ་ཞེས་རྗེ་བཙུན་
 རེད་མཛད་བས་བཀག་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ་དེ་སོགས་མཁས་པའི་བཞེད་
 ཚུལ་དབྱེད་དགོས་མང་ཡང་ཆོག་ཆོག་སྐྱོད་དགས་པས་མ་སྟོམ། ཁ་ཅིག་
 བ་རེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་
 མི་གནས་པའི་ཕྱིའི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཕྱིའི་ས་བོན་དེ་ཡང་
 ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་འབྱུང་འཇིག་ཀུན་གཞི་ལ་མི་སྟོམ་པར་
 ཐལ། གང་ཟག་གི་འཕྲོས་ཀྱང་དེའི་ལས་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་མི་
 འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་གཅིག་གི་ན་དེའི་ལས་དབང་གིས་གྲུབ་
 པའི་ཁང་པ་ལྟ་བུ་འཇིག་མི་དགོས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ། གོང་དུ་མ་བྱུང་སྟེ། སྟོང་འགྲུབ་བྱེད་གི་བག་ཆགས་ལ་ཆོར་མེད་དང་
 ཐུན་མོང་བའི་བག་ཆགས་ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཟག་དུ་མའི་སྤྱི་
 མཐུན་གྱི་ལས་གིས་འགྲུབ་དགོས་པས་གང་ཟག་རེ་རེ་གི་འཕྲོས་པ་ན་དེའི་
 ལོངས་སྤྱད་བྱའི་ཆ་འགགས་ཀྱང་ཅུ་བའི་སྟོང་སྤྱི་ལྟོག་དེ་འགག་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྟོང་ལྟ་བུར་རང་རང་གི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་གྲུབ་པས། མཛོད་ལས། སེམས་ཅན་བཅས་ཏེ་

འབྱུང་འཛིག་གིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཉམ་དུ་འགགས་པ་ཡང་ཡོད་
ལ་གཞན་རྣམས་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཅན་མཐའ་དག་གི་ལས་ཀྱི་རུས་པ་རྫོགས་
པ་ན་སྟོན་ཀྱང་འགགས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་འཛིག་པའི་གྱིར། དེར་ཐལ། མར་མེ་
བརྒྱ་མཉམ་དུ་སྒྲར་བའི་ཆོ་འོད་སོ་སོར་བསྐྱན་དུ་མེད་ཀྱང་རིམ་གྱིས་འགག་
པའི་མཐའ་གསལ་ཆ་གཏན་མེད་དུ་འགོ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་གྱིར། དེར་
ཐལ། ལྷས་སྤྱིན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་ན་ཡང་འཛིན་གྱིང་སྟོན་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་
བག་ཆགས་ཞིག་མེད་ན་དེས་དེར་ཡོངས་སྟོན་མི་རུས་པའི་གྱིར། ལམ་རིམ་
ལས། འབྲས་བུ་ལ་ཡོངས་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་བསགས་
མི་དགོས་ཀྱང་ཆ་གཅིག་བསགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
གྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱིའི་ས་བོན་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱིའི་ས་
བོན་གང་བཏབ་མ་འཆོལ་བར་སྟེ་བ་དབུན་བྱས་ནས་གང་གི་ས་བོན་ཡང་དེ་
ལྟར་འབྱུང་བ་རྫོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་གྱིར་ཟེར་ན། རྒྱ་མཚན་དེ་ཙམ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་གི་ས་བོན་བཤད་པའི་རྒྱས་དངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ལ་
སྤྱིའི་ས་བོན་འགའ་ཞིག་རིགས་མཐུན་མ་བཏབ་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ་བ་ཡོད་ལ་
བྱང་གི་ས་བོན་ལ་དེ་འདྲ་མི་སྟོན་པས་སྤྱིའི་ས་བོན་ལས་ཀྱང་བྱང་གི་ས་བོན་
གཙོ་ཆེ་ཞིང་མི་འཆོལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་གྱིར། དེར་ཐལ། ཉིལ་

དང་། ལྷན་ལའི་རྩ་བ་དང་། དུར་བ་གསུམ་རང་རང་མ་བཟུང་གྲང་རིམ་
 བཞིན་སོལ་བ་དང་། བ་ཡང་གི་ལྷི་བ་དང་། ལུག་གི་བལ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་
 པར་ལག་སྐྱར་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་བོན་ལ་
 རང་གི་ས་བོན་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། ས་ལུ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ས་བོན་རང་གི་
 ས་བོན་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་ལུའི་ས་བོན་ལ་རང་གི་ས་བོན་
 གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་གཙོ་ཆེ་བའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷ་གུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བར་རྟོགས་པ་ལ་ཀུན་གཞི་
 རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ས་བོན་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་ས་
 བོན་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལྷ་གུ་སྐྱེ་བར་རྟོགས་ན་དེའི་རྒྱ་
 གྲུང་པའི་ལས་ཉོན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་འོ་
 བ། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བར་རྟོགས་ན་ཀུན་གཞི་རྟོགས་
 དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བརྩ་གཅིག་པ་
 སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
 ལས་བྱུང་བར་རྟོགས་ན་ཀུན་གཞི་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བརྩ་བ་སྤིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་བྱུང་བར་རྟོགས་ན་
 ཀུན་གཞི་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། བརྩ་བ་སྤིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཀུན་

གཞིའི་སྒྲིབ་གི་བག་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་
 འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་ལ་སྲིད་པའི་མིང་
 ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ་འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེ་རྟེན་གས་པའི་ཐེག་དམན་རིགས་དེས་ཡང་ཡོད་ཐེག་དམན་གྱི་
 གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་ཡང་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ ཀུན་གཞི་རྟོགས་པའི་དེ་དག་མེད་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྒྱར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཡན་
 ལག་བརྒྱ་གཉིས་མདོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་
 འབྲེར་སྒྲོད་པའི་ས་ལས། རྒྱུ་ཏུ་ཞུགས་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་ཞེ་
 བ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
 སྟེ། དེས་ངན་འགྲོའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡན་
 ལག་བརྒྱ་གཉིས་མ་རྟོགས་པར་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་
 འཁོར་བ་སྒྲོད་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྒྱར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་
 སྒྲུབ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེས་ཡན་ལག་བརྒྱ་
 གཉིས་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་གཉིས་ཀར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་
 སྤྱུག་ཀུན་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་དེས་པར་འབྱུང་འདོད་
 དང་ཐར་པ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བློ་བཅོས་མིན་སྟེས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། སའི་

དངོས་གཞི་ལས། བདེན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འདི་ལྟར་སྒྲུབ་
 བ་དང་ཆ་ཤི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའོ། །ཞེས་དང་།
 རྗེས་གསུང་མགྲུང་ལས། སྤྱག་བདེན་ཉེས་དམིགས་བསམ་ལ་མ་འབད་
 བ། རྩམ་པ་དོན་གཉེར་ཇི་བཞིན་མི་སྒྲུབ་ཅིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར་ རྟགས་ཟུར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲོལ་ལས། ལེན་པའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ རྟུག་སྟེ། ཟབ་པ་
 འཛིག་ཉེན་རང་དགའ་བས་མ་རྟོགས་པ་དང་སྤྱོད་པ་ཉན་རང་གིས་རྟོགས་མི་
 རུས་པ་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ བཤད་སྦྱར་ལས། སྤྱ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་
 ཀྱང་ཤེས་པར་དགའ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་དག་ཤེས་བྱ་སྤྱོད་པ་ཐམས་
 ཅད་ཤེས་པའི་སྒྲུབས་མ་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་ གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་མ་
 རྟོགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་རུས་པ་གང་ཞིག་ ཐམས་ཅད་མ་ཁྱེན་པ་ཐོབ་མི་རུས་
 པའི་སྤྱིར་ དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་བསྐྱེལ་ལས། དེ་དག་ནི་བསྟན་པ་མེད་
 པར་ཡང་ཤེས་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པས། ཞེས་དང་། བཤད་སྦྱར་ལས། དེ་
 བསྟན་པ་མེད་པར་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཀུན་
 གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་བསྟན་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས། ཉོན་མོངས་རྣམས་

སྒྲིང་སྒྲེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྒྲེ། ཐེག་བསྐྱུས་
ལས། དེ་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་སྒྲུབ་པ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རིགས་ངེས་རྒྱུན་
ཞུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་རྟོགས་པར་
ཐམས་ཅད་ ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་གཞི་རྟོགས་
པར་ཐམས་ཅད་ དེ་ཀུན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱོད་རང་ལ་དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་བུམ་པ་རྟོགས་པར་ཐམས་ཅད་ བུམ་
པ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་ བུམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་བྱས་པ་
ལ། དེ་མི་མཚུངས་པར་ཐམས་ཅད་ བུམ་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་བུམ་
པ་ཡིན་ཀྱང་རྟོགས་ཆེ་དེའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་མི་དགོས་པར་བུམ་པ་སྦྱི་ཙམ་
རྟོགས་པར་བཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་དེ་ཀུན་གཞི་
ཡིན་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཆེ་སྒྲོད་བཅུད་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡིན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་
བྱེད་མི་དགོས་པར་རྣམ་ཤེས་སྦྱི་ཙམ་རྟོགས་པར་བཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར་བྱ་
བའི་ལན་བྱ་རོག་གིས་མ་ཟོས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་སྒྲེ་བ་ལ་
ཀུན་གཞི་ལུང་གིས་བསྐྱུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐམས་ཅད་ ཐེག་དམན་ལ་གྲགས་
པའི་ལུང་གིས་ཀུན་གཞི་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས་ཅད་

ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་ལ་ཀུན་གཞི་དངོས་སུ་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་
 སྟེ། དེ་ལ་གྲགས་ཞེས་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་དགུ་ཀུན་གཞི་ལ་དགའ་བ་
 ཞེས་སོགས་གྱི་ལུང་འདི་ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་རིགས་
 ཅན་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་དངོས་སུ་སྟོན་ཡུལ་གྱི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་དངོས་སུ་སྟོན་ཡུལ་གྱི་ཉན་
 ཐོས་སྡེ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་དངོས་སུ་
 སྟོན་ཡུལ་གྱི་དེ་མེད་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་
 སུ། ཞེས་སོགས་གྱི་ཆོགས་བཅད་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་སྟོང་
 ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་ཡུལ་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྟོང་ཉིད་
 དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དངོས་
 སུ་སྟོན་བྱེད་གྱི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ནང་གི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་

དམན་རང་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པར་
 ཐལ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་པས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་འགྲེལ་
 ལས། གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་
 པ་བསྟན་ན་དེའི་ཆེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟེ། འདྲ་
 སེམས་པ་དེའི་ལུགས་དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བར་
 ཉོགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་དགག་ཡུལ་
 ལེགས་ལྡན་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟོང་བུན་ལས། སེམས་ཙམ་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་
 པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅུང་ཟད་
 ཀྱང་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུང་གིས་ཀུན་གཞི་བསྐྱབ་ཡུལ་གྱི་ཉན་
 ཐོས་སྡེ་པ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ཡོད་ཀྱང་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་མེད་
 དེ། དེས་ཐེག་ཆེན་བཀར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་སྟོན་འཕེན་པ་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་གིས་བསྐྱབ་ཡུལ་གྱི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ལུང་ལས་
 གསུངས་པའི་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞི་སྐྱབ་

བྱེད་གི་རྟགས་སྒྲིབ་ལ་ལུང་གི་ཆོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་། ཁྱོད་རང་ལ་
 བསྐྱབ་བྱ་དེ་བསྐྱབ་ན་དབུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པས་
 ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་རྟགས་སྒྲིབ་གྱིས་བསྐྱབ་
 པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ཡིན་ཆོག་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་གཞིའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་ཐེག་
 དམན་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་དོན་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཀུན་གཞི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་འགོག་
 བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ལུང་
 དེ་རང་གཞུང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེས་དོན་ལ་ཀུན་གཞི་
 བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་ཀུན་གཞི་སྒོན་བྱེད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཀུན་གཞི་ལ་དགའ་བ་ཞེས་པའི་ཀུན་གཞི་དེ་དབྱིག་ལཤེས་ཀྱི་ཉེར་
 ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བཤད། བཙུན་པ་མིའུ་ཐུང་གིས་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་
 བཤད། དབུངས་སྒྲོགས་གྱིས་འཇིག་ལྷ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟུ་བར། དེ་
 ལྷར་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞི་ལ། །དབྱིག་ལཤེས་མིའུ་ཐུང་དབུངས་སྒྲོགས་
 གསུམ། །འིམ་བཞིན་ཕུང་པོ་ཆོར་བ་དང་། །འཇིག་ལྷ་གསུམ་ལ་དགོངས་
 ཞེས་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོབ་དཔོན་དེ་གསུམ་གྱི་བཞེད་ཚུལ་

དེ་ཡང་ཁས་ལེན་རུང་བར་ཐལ། རྩལ་དེ་མི་རུང་མེད་མོད་གྱི། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། དེ་
གསུམ་ལ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱད་བསྐྱེད་གྱིས་གཟིར་ནས་འཆི་བ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་གང་ཟག་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་དང་། བདག་
འཛིན་ལ་སློན་དུ་ལྟ་བའི་སོ་སྤྱོད་རྣམས་དེ་དག་ལ་དགའ་བ་མི་འཐད་པའི་
སློན་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་མེད་ན་ལུས་ལེན་པ་པོ་མེད་
མི་དགོས་པར་ཐལ། ཉིང་མཚམས་སྤྱར་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དུ་
གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་
ལས། སྤྱི་བའི་སྤྱིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་
སྟེ། ཆགས་སྤང་གང་རུང་གིས་ཉོ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཉོན་མོངས་སུ་
བདགས་པ་ཡིན་ཞིང་། གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། ཉིང་མཚམས་སྤྱར་མ་ཐག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
གྲགས་ཆེ་ཡང་འདིའི་གཞུང་གོང་འོག་གི་ལཤད་རྩལ་གཞིར་བཞག་ན་མེད་
པར་མཛོད་ནོ། འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་
བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་གྲུབ་

སྟེ། དེའི་ས་བོན་དང་ལྷན་པས་དེ་ལྷན་པར་བཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམ་
མཁུན་དང་ལྷན་པར་ཐལ། དེར་ས་བོན་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་
ཏེ། འདི་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། གཅིག་ཤོས་སྤར་མངོན་གྱུར་
དུ་ཐོབ་པ་དེའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་བྱུང་མཐའ་བཟུང་བ་མིན་ཏེ།
སྟེ་མ་པ་མངོན་གྱུར་ཐོབ་ནས་བཏང་བའི་རྗེས་སུ་ཡང་དེའི་ས་བོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རིགས་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ། ས་བཟང་ན་རེ། གཟུགས་མཐོང་
འདོད་ནས། ཆོས་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བར་གྱི་ཡིད་བྱེད་དུག་གཅིག་ཆར་སྒྲེ་
བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་གཟུགས་མཐོང་འདོད་ལྟ་བུའི་
ཡིད་བྱེད་བྱང་པར་བ་ཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་ཡོད་ན་དབང་ཤེས་
གཞན་རྣམས་སྒྲེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཅིང་། འདིར་ཆ་མཉམ་པའི་དོན་ཡིད་
བྱེད་ཉི་ཤིང་མེད་པར་གང་ཡིན་ཀྱང་སྒྲེ་རུང་གི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སུམ་རྩུ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དམིགས་པའི་རྒྱེན་དང་ཕྱང་
ན་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱེན་གཅིག་དུ་དེ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་སམ་
མང་པོ་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་རྒྱེན་གཉིས་ལས་ཡིད་བྱེད་མ་གསུངས་ཤིང་།
དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མཐོང་འདོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོག་པ་གཉིས་གཅིག་
ཆར་སྒྲེ་མི་བྲིད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་

དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དེའི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་དམིགས་རྒྱུན་
 དངོས་མིན་ཀྱང་ཡོད་མེད་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་འབྱུང་བའི་ཆ་ནས་སྤང་བའི་
 དམིགས་རྒྱུན་ནམ་དམིགས་རྒྱུན་བདགས་པ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དམིགས་བདག་ལས། གཅིག་ཆའང་མི་འབྱུང་ཕྱིར་ན་རྒྱུན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་མིག་ཤེས་ཡུལ་གྱི་སྤྲོན་པོ་དེ་
 མིག་ཤེས་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྤྱོད་པ་ནས་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྲོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་
 པའི་མིག་དབང་དེས་མཐོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་ལ་མཛོད་སེམས་
 སུའི་ལུགས་བྱས་ཀྱང་ཞིབ་ཆ་ཞིག་དགོས་པར་སྤང་། གསལ་བ་མི་རུང་
 བའི་དོན་ཡང་། ཁ་ཅིག་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་བ་མེད་ན་དབང་
 མཛོད་འདས་མ་ཐག་ཡུལ་དེ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཡིད་ཤེས་དང་སྤྱིར་དེ་མི་
 གསལ་བར་སྤང་བའི་དེས་ཤེས་སྐྱེ་བ་འགལ་ཟེར། ཁ་ཅིག་ཡུལ་ད་ལྟ་བ་
 གསལ་བར་སྤང་བའི་ཡིད་ཤེས་དང་འདས་མ་འདས་སོགས་མི་གསལ་བར་
 སྤང་བའི་ཡིད་ཤེས་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་ཟེར། དང་པོ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་དུ་མ་གཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་རིམ་

ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་བཞད་གང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་
 ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཆར་མངོན་གྱུར་དུ་
 མི་སྐྱེ་བར་རང་ཡང་འདོད་དགོས་ལ། རིམ་ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་ཙམ་
 འཕངས་ན་འབྲེལ་མེད་པ་སྤྲུམ་དང་འདྲ་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོན་པོ་
 མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་བཞིན་པའི་དུས་སུ་དེའི་ཡུལ་གྱི་སྤྱོན་
 པོ་དེ་ཡིད་ལ་ཡང་གསལ་བར་སྤྲང་དགོས་པས་དེ་རྟོགས་གྱི་ཡིད་མངོན་ཅིག་
 འབྱུང་ལ། དབང་མངོན་འདས་ཆེ་ཡུལ་སྤྱོན་པོ་དེ་ཡང་འདས་ཟེན་པས་ཕལ་
 བས་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བར་དྲན་ཤེས་རྟོག་བཙས་གིས་གཞལ་
 དགོས་པའི་སྤྱིར། བསྐྱབ་པ་ལས། འདས་པའི་ཡུལ་སྤྱོད་བརྗེས་སུ་དྲན་པ་
 དེའི་ཆེ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་བཞི་གསལ་བ་མ་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་གྱི་
 ཡུལ་ལ་རྒྱ་བའི་ཡིད་ནི་དེ་ལྟར་མི་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར། བྱལ་སྟེ། འདིའི་ཡུལ་ད་ལྟ་བཞེས་པ་སྤྱིར་ད་ལྟ་བ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་
 པར་དབང་ཤེས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་དེས་སྤྱོད་བཞིན་པ་དེར་འཇོག་དགོས་པའི་
 སྤྱིར། དཀའ་འབྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་དང་དུས་མི་མཉམ་ཡང་ད་
 ལྟར་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིད་ནི་གསལ་འདས་པ་ལྟ་བུ་མི་གསལ་བ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་ན་མི་རུང་སྟེ་ཞེས་དང་། རེད་མདའ་བའི་ཀུན་བརྟས་རྒྱུ་

ལས། སེམས་གཉིས་གཅིག་ཆར་མི་འབྱུང་ན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་ལྷན་
 ཅིག་འབྱུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པས་དེའི་སྲིར་ཡུལ་གསལ་བར་
 འཛིན་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྲིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡིད་མཛོན་དེ་ལྟར་སྒྲེབ་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། མཛོད་ལས། སྤྱག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་
 ཡིད་དོ། །ཞེས་དང་། སྒྲུ་རིག་གི་མཐའ་དབྱེད་ལས། ཡིད་མཛོན་ཡིན་ན་
 དབང་མཛོན་གྱི་ཇེས་སྤྱུང་བས་བྱབ་སྟེ། རྟོག་གའི་སྒྲིང་ལས་དབང་མཛོན་
 འདས་མ་ཐག་ཏུ་ཡིད་མཛོན་སྒྲེབོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྲིར་ན་མ་
 བྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་རང་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ལུང་གི་ཇེས་འབྲང་
 རྣམས་དེ་ལྟར་འདོད་མི་དགོས་པའི་སྲིར། དེར་མ་ཟད་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཇེས་
 འབྲང་རྒྱན་མཁན་པོས་ཀྱང་། གོམས་ལས་བདུན་ན་གནས་པ་ལ། འདི་འོ་
 ཞེས་ན་ཤེས་པ་གང་། མཛོན་སྤྱུལ་བྱེད་སྲིར་དེ་ལ་ནི། ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སྤྱུལ་
 ཡིན་པར་འདོད། ཅིས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་སྒྲོབ་དཔོན་སོ་སོའི་བཞེད་ཚུལ་མ་
 འདེས་པ་དགོས་སོ། །ཟུ་མའི་བསྐྱབ་ཚུལ་དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་གསལ་བར་
 བཤད་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། མདུན་གྱི་སྒྲེས་བྱ་ལན་འདེབས་པ་པོ་ཆོས་ཙན། ཁྱིད་
 ཀྱིས་བ་ལང་མཛོན་སྤྱུལ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་མཛོན་སྤྱུལ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་

མངོན་ཤེས་དང་འཕགས་ལམ་སོགས་སྟོབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བ་ལང་མིག་གིས་མཐོང་བཞིན་པའི་དུས་སུ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་ རྟོག་
 ཏུ་སོང་བའི་ཆོ་བའི་བློ་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོ་བ་ལང་གི་
 རྣམ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དེ་དོན་སྤྱིའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་མངོན་
 ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མངོན་སུམ་ཡོད་ལ། དབང་མངོན་མེད། རྣལ་
 འབྱེར་མངོན་སུམ་མེད། རང་རིག་ས་སྟེ་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་ཡོད་ཀྱང་
 འཛིན་རྣམ་ཡན་འགར་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མིག་
 ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེས་མཚོན་ཏེ་རྒྱུད་
 རིང་པོའི་མེ་ཆུ་སོགས་ཀྱང་མིག་གིས་མཐོང་བའི་ཆོ་ཡིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པར་མ་བཞག་ན་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་རྒྱུ་མ་བཞག་དཀའ་
 པར་སྤང་ཞིང་། འདི་ལ་སྤྱི་དོན་རྩོམ་མཚོ་ལས། དེ་འདྲའི་ཡིད་མངོན་མེད་
 པ་རྣམ་འགྲེལ་དང་སྟོབ་བསྟན་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ཏེ་མིག་སྟོན་པོ་ལ་བལྟ་
 བཞིན་པའི་དུས་ཀྱི་སྟོན་པོ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་གསུངས་པ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་མ་
 འབྲེལ། ཡང་ཁ་ཅིག་ རིགས་པ་ལྟ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་རིག་བཞི་ག་དུག་པ་

ཡིད་ཤེས་ཡིན་ཟེར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་སྡོད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཞེས་པ་
 ཡུལ་སྟོགས་སྤྱིའི་སྣང་བ་དང་། གནས་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཞེས་པ་རང་གི་ལུས་
 ཀྱང་པ་འདེགས་འཛོག་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གོང་དུ་དོན་
 དང་སེམས་ཅན་ཞེས་པ་ལྟར་ཀུན་གཞི་ལ་སྒྱུར་དགོས་ཤིང་། དེའོ་སྣམ་པའི་
 རྣམ་རིག་ཉོན་ཡིད་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་རིག་ཡུལ་དུག་སོ་སོར་སྣང་བའི་
 འཇུག་ཤེས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཀའ་འགྲོལ་ལས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
 དེ། ཀུན་གཞི་མེད་ན་ལུས་ཚོར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་
 ཡོད་ཀྱང་ལུས་ཚོར་བདེ་སྤྱག་སོགས་དེས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱེད་སྟེ། འདིས་བསྐྱབ་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་
 གནས་ལ་གཏད་པའི་ཆོ་ལུས་ལ་ཕན་གོད་བྱས་པའི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་སྟེ་བ་
 ཀུན་གཞིའི་སྟོབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐལ། ལུས་ཚོར་བདེ་སྤྱག་སྟེ་བ་ཡིད་
 བྱེད་ལ་མི་ལྟོས་ཀྱང་ནང་དུ་དེ་སྟེ་བའི་རྟེན་ཞིག་ཡོད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། མཛོད་རང་འགྲོལ་དང་གནད་སྟོན་
 གཉིས་ཀ་ལས། སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་ནི་ཐལ་ཆེར་རྣམ་པར་
 ཉོག་པ་ལས་སྟེ་ཡི་ལུས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། རང་གི་སེམས་ལ་མི་ལྟོས་ན་རོ་ལ་མཚོན་བསྟུན་པས་

ཀྱང་ལུས་ཚོར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཉིད་
 འཐུག་ལོག་པའི་ཡིད་བྱེད་མེད་ཀྱང་ལུས་ལ་ཕན་གཞོན་དང་དུང་སྐྱ་སོགས་
 གྱིས་གཉིད་བསྐྱངས་ཏེ་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཡང་གཉིད་ལོག་བཞིན་པའི་དུས་
 ལུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་མེད་ཀྱང་སྐྱ་ཐོས་པ་
 སོགས་གྱི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེས་སྐྱོན་སྦྱང་མི་རུས་པར་
 ཐལ། དེ་འདྲའི་ས་བོན་དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་ཀུན་
 གཞི་ལས་མ་འདས་ཤིང་སྤྲ་མས་སྐྱབ་ཚུལ་ཡང་ས་བོན་དེའི་སྦྱང་ནས་
 བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཉིད་ལོག་པའི་ཚེ་དུག་པ་ཡིད་
 ཤེས་མེད་པར་ཐལ། སེམས་མེད་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་གཉིད་དང་
 བརྒྱལ་སོགས་གྱི་ཚེ་དེ་མེད་པས་ཀུན་གཞི་མེད་ན་དེ་དག་མི་རུང་བར་ཐལ་
 བ་འཕེན་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ཅུ་བ་ལས། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་
 འབྱུང་བཞི། རྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་
 གཉིས་དང་། སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཉིད་ལོག་པའི་ཚེ་དུག་པ་ཡིད་
 ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་གཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་

སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆོ་གཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་མཚུངས་ལྡན་ཆུང་པ་ལྟ་མཚུངས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྲབ་མཚམས་ཀྱི་ལུང་དོན་ཡོད་དེ། གཉིད་སྒབ་མའི་ཆོ་
 མི་ལམ་མིས་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་མྱོང་བས་
 གྲུབ་ལ། གཉིད་འཕུག་པོ་ལོག་པའི་ཆོ་མི་ལམ་ཡང་མི་འབྱུང་བས་གཉིད་
 ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་
 ལས། སེམས་མེད་པའི་གཉིད་ནི་གཉིད་འཕུག་པོས་ནོན་པའི་ཕྱིར་དུས་དེ་
 སྲིད་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བས་སེམས་མེད་པ་ཞེས་
 བྱེད། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་གཞན་ལས་ཀྱང་གཉིད་འཕུག་གི་ཐིག་
 ལེ་དང་མི་ལམ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་སྐབས་སོ་སོར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གཉིད་འཕུག་པོ་ལོག་པའི་ཆོ་གཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་གཉིད་འཕུག་པོ་ལོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྤྱག་
 བསྐལ་ཤུགས་དྲག་པོའི་དབང་གིས་བརྒྱལ་བའི་ཆོ་སྤྱག་བསྐལ་དངོས་སུ་
 མེད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་བརྒྱལ་བར་འཛོག་པ་བཞིན་གཉིད་ཀྱིས་སྟོབས་
 ཀྱིས་འཕུག་ཤེས་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཆོ་གཉིད་འཕུག་པོ་ལོག་
 པར་འཛོག་ཀྱང་གཉིད་དེའི་ཆོ་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གཉིད་

ཀུན་གཞིའི་འཁོར་དུ་འཛོལ་ཟེར་ན། དེ་ལ་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱུང་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་དག་མི་དག་དུ་མ་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་
 ཀུན་ཀྱི་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་ལ་སོགས། །ཞེས་དང་། གསེར་སྤོང་ལས།
 དག་བའི་གཉིད་སར་གནས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མི་འགལ་བས། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ཀུན་གཞིའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་མི་རུང་བར་
 ཐལ། དེ་འཁོར་དུ་འབྱུང་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་
 དགོས་ལ་ཀུན་གཞི་ཡིན་ན་ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྟ་ན་གཉིད་ཡོད་པས་མ་བྱུང་
 པའི་སྤྱིར། རེད་མདའ་བའི་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ལས། བར་མ་ཆད་པར་མ་
 སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཞིག་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་རིགས་
 ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདོད་པའི་ཀུན་གཞིའི་འཁོར་དུ་རྟོག་དཔྱད་
 ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་ཀུན་འགོ་ལྟ་ཁོ་ན་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་ནོ། །ཡང་
 །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་གྱིས་ཤེར་མདོ་སོགས་ལས་འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་
 འགོག་པའི་སྒྲུལ་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་
 སྒྲུལ་གྱི་ཆོ་འཇུག་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་
 ཀུན་གཞིའི་འཁོར་དུ་ཡང་ཆོར་འདུ་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་འགོག་དགོས་པའི་

སྤྱིར་ཟེར་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་འདུ་སོགས་དམིགས་རྣམས་
 འིན་ཏུ་སྤྲོ་བས་འགོག་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ་
 ཙམ་ས་བརྒྱད་པ་དང་ཐེག་དམན་དག་བཙོམ་ནས་ལྷོག་ཀྱང་རྣམས་སྤྱིན་གྱི་རྣམས་
 ཤེས་རྒྱུན་མཐའ་དང་ཐེག་དམན་ལྷག་མེད་གྱི་ཚོ་ལྷོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་
 གཞུང་གོང་འོག་མི་འགལ་རྒྱལ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཏྲག་པར་
 བདག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཀུན་གཞིར་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཉོན་
 ཡིད་དགྲ་བཙོམ་སྟོན་མ་ཐག་སྤངས་ཀྱང་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཚོས་རྣམས་འབྲས་བུའི་
 ངོ་བོར་སྦྱོར་བའི་ཆ་ནས་ཀུན་གཞིར་འཛིན་བྱེད་གྱི་སྤྱིབ་པའི་བག་ཆགས་མ་
 ལུས་པ་འདིའི་ཚོ་འགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་
 ན། དེའི་ཚོ་ཤེས་སྤྱིབ་གྱི་བག་ཆགས་མཐའ་དག་ཀྱང་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་
 ལོ། འདོད་ན། དེའི་ཚོ་ཤེས་སྤྱིབ་གྱི་བག་ཆགས་མཐའ་དག་སྤངས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱུ་བ་ལས། སུང་པོ་
 ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་ནི་སྤྱིབ་པ་དང་སྤྱིབ་
 པའི་རྣམས་པར་བཞག་པ་དག་མེད་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། མ་བྱུང་
 མཚམས་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་ན་ཐམས་ཅད་མ་བྱུང་པ་
 ཐོབ་དགོས་པའི་སྤྱིར། དཀའ་འགྲེལ་ལས། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་མེད་

ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་རྒྱུ་ཆད་པའི་ལྷོག་པ་ཡོད་དེ། སྤང་པོ་ལཱའི་རྒྱུ་ལྷོག་པའི་
 སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། སོ་སོར་སྤྱོད་སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་གི་
 བག་ཆགས་རྣམ་སྒྲིབ་ལྟར་ནས་དང་། བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་དངོས་གཉིན་
 སྤྱོད་དང་། མཛོན་བཟོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལྷག་མེད་དང་རྒྱུ་མཐའ་ནས་
 ལྷོག་པར་དོན་གསང་ལས་གསུངས་སོ། །

ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་ལ་སྒྲི་དོན་
 དང་། མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ངོ་བོ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
 སྒྲིབ་ཀྱི་ཆ་ཁོན་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་ཏུ་རར་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཆད་ཀྱིར་བ་
 ཏུ་མ་ཞི་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བརྟན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བཞིག་ཡིན་ཏེ། ཙ
 བར། ཀུན་གཞི་རྣམ་སྒྲིབ་ཆ་ཉིད་ལ། །བདག་ལྟ་སྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་
 བསྟན། །ཞེས་སོ། །འཁོར་ནི་ཀུན་འགྲོ་ལྷ། ལྷ་བ། མ་རིག་པ། ང་
 རྒྱུ། འདོད་ཆགས་ཏེ་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡོད་དགུར་ངས་ལ། དེའི་སྤྱིང་དུ་
 ལྷ་བ་ལ་བདགས་པའི་རྣམ་གཡེང་། རྫོངས་པ་ལ་བདགས་པ་མ་དད་པ།

ལེ་ལོ། རྒྱལ་ས་པ་གསུམ། འདོད་ཆགས་ལ་བདག་ས་པའི་རྒྱུད་པ། ཆགས་
སྤང་གཉིས་ཀ་ལ་བདག་ས་པ་བག་མེད་དེ་དྲུག་བསྐྱེད་ནས་བཅོ་ལྔར་ཡང་
གསུངས་ཏེ། སུམ་རྩ་བ་ལས། ཉོན་མོངས་བཞི་དང་རྟག་རྩ་
འགྲོགས། བདག་རྩ་ལྟ་དང་བདག་རྩ་མོངས། བདག་རྩ་བདག་རྩ་
ཆགས་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། དཀའ་འགྲོལ་ལས། དྲུག་པོ་དེ་དག་ཉོན་
མོངས་པ་བཞི་པོ་དེའི་རྣམ་ཡིན་པས་དེ་བཞི་ལས་གུང་ན་མེད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། སའི་བྱུང་པར་རང་ཉིད་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་
ཟག་ས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེས་བསྐྱེད་པ་དགོས་ཏེ། རང་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ས་དེའི་ནམ་སྒྲིམ་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་
ནས་སྤྱད་པས་བདག་གིར་བྱས་པའི་བྱིར། སུམ་རྩ་བ་ལས། གང་དུ་སྐྱེས་
བ་དེ་ཡི་ལོ། ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། བདག་གིར་མ་བྱས་ཞེས་དང་།
ཀུན་འགྲོམ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡིད་
ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྩེན་བྱེད་ཅིང་ཀུན་གཞི་ལ་བདག་ལྟའི་
ས་བོན་བདག་ནས་ཚོགས་དྲུག་ཀ་མཚན་མའི་གནས་ལ་འཆིང་བར་བྱེད་
དོ། རྟུག་ལྟོག་གི་བྱུང་པར། འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་བར་དུ་རྒྱུན་མ་ཆད་
པར་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་

འགོག་སྒྲུམ་གྱི་དུས་སུ་མངོན་གྱུར་ཤོག་གྱང་དེ་ལས་ལངས་མ་ཐག་འབྱུང་
 བས་གནས་སྐབས་ཙམ་ཡིན་ལ། ས་བརྒྱད་པ་དང་ཐེག་དམན་དག་བཙུམ་
 ཐོབ་པ་ན་གཏན་དུ་ཤོག་གོ་སྐབ་བྱེད་ལ་ལུང་ནི། ལུང་སྐོན་ཆོག་ས་
 ལས། ཉོན་མོངས་ཙན་ཡིན་ཏུ་ནི། ཉོན་མོངས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་ཞིང་
 འབྱུང་། ཇེ་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལས་ནི། ཁ་གྲོལ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་
 རོ། ཞེས་དང་། ལང་གཤེགས་ལས། སེམས་ནི་རང་བཞིན་དྲངས་པ་
 སྟེ། ཆོག་ས་པར་བྱེད་པ་ཡིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། སྐྱག་པོ་བཀོད་པ་
 ལས། དར་སེམས་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། དེས་འགའ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 གཅིག་དང་ལྷན་གཅིག་སྟེ་ཡིད་དང་། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 བདུན་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་སྟེ། ཞེས་དང་། གསེར་འོད་ལས། ཀུན་གཞི་
 ལ་གནས་པའི་ཡིད་སྦྱངས་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཤོག་ས་པའི་སྤྱི་འཐོབ་པོ། ཞེས་
 སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་རོ། རིགས་པའི་སྐབ་བྱེད་ནི། ཐེག་བསྐྱུས་
 ལས། ཉོན་མོངས་ཙན་གྱི་ཡིད་མེད་ན། ཁ་འདྲེས་པ་ཡི་མ་རིག་དང་། ལྷ་
 བོད་གཤའ་དང་འདྲ་བ་དང་། སྒྲུམ་པར་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། ཇེས་
 ཆོག་མེད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར། འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་རྒྱན། འར་

འཛིན་མེད་པའི་སྒྲི་དུ་འགྱུར། །ངར་འཛིན་པ་དང་ལྷན་པ་ནི། །རྣམ་པ་ཀུན་
 ཏུ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་དུག་གསུངས་ཏེ། རྒྱན་ཆགས་སུ་མཛོན་དུ་
 འགྱུར་བའི་རྟེན་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དབང་
 ཤེས་ལྷ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་རེ་ཡོད་ཀྱང་དུག་པ་
 ཡིད་ཤེས་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་མེད་པར་ཐལ་བ་
 དང་། འགོག་པའི་སྒྲི་མས་འཇུག་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲི་མ་འཇུག་གཉིས་
 ལ་ནི་བ་དང་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟག་ཏུ་
 ངར་སེམས་པས་ན་ཡིད་དོ་ཞེས་ཉོན་ཡིད་རང་གི་ངེས་ཚིག་གམ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་
 དབང་གིས་ངས་མཐོང་ངས་ཐོས་ཞེས་པ་ལྷ་བུའི་ངེས་ཚིག་འབྱུང་བ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྒྲེས་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
 ངར་འཛིན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་སོགས་སུ་
 ངར་འཛིན་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་རྣམས་སོ། །

མཐའ་དབྱེད་པ།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དམིགས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བརྟན་པའི་རྣམ་རིག་དེ། ཉོན་ལིད་ཀྱི་ངོ་བོར་ཟེར་ན། ཉོན་ལིད་ཆོས་ཅན། སྒོ་ངོན་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱལ་སྟེ། ཀུན་གཞི་རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཀུན་གཞི་ཆོས་ཅན། རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་ཆོད་མས་ངེས་པ་རང་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་གཞན་ཆོད་མས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། མ་ངོ་ལས། ལས་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། ལས་དང་རྣམ་སྒྲིན་ཀུན་རྩིབ་ཏུ་ཡོད་ཅིང་རྒྱས་སུ་ཡང་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་འདི་དག་གིས་གང་ཟག་སྒྲི་ལྟོག་བདགས་ཡོད་ཡིན་ཀྱང་གཞི་ལྟོག་ཀུན་གཞི་སོགས་རྒྱས་ཡོད་དུ་འདོད་པར་གསུངས་པ་ལ་སྒྲུབ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས། རྒྱས་ཡོད་བདག་སྒྲུབ་གནས་

མ་བྱུང་ངེས་དང་། རྣམ་ཤེས་བདག་སྤྱི་དབུ་སེམས་ཡོད་པ་
 འགལ། ཞེས་ཇུས་ཡོད་ཀྱི་བདག་དང་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་ཀྱི་བདག་
 གི་བྱུང་པར་མ་བྱེད་པར་དགག་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ལན་
 འདེབས་པའི་ཆོ་མཛུགས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་
 པའི་རང་སྟེ་གནས་མ་བྱུ་བ་མ་གཏོགས་མེད་པར་གསུངས་ཀྱི་ཇུས་ཡོད་ཀྱི་
 བདག་ཁས་ལེན་མ་ཁན་གཞན་མེད་པར་མ་གསུངས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་དགག་པ་
 དེ་ཕྱོགས་ངོས་མ་ཟིན་པའི་ལྷག་ཆོད་དུ་འདུག་ཅེས་བཤད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། འདི་ལ་བྱ་སྟེ་དགོ་བཤེས་ཀྱིས་ཇུས་ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་
 བཞག་ན་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་ཀྱི་བདག་གི་གྲུབ་ཆོད་ལས་མ་འདས་
 པས་མི་འཛོག་ཅིང་ཤེས་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཛོག་ཚུལ་སྟེར་ལྟར་
 རོ། ཞེས་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཚན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་རང་
 རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་ཡོད་ན་ཆོ་མཛུགས་ལ་
 སྟག་ལོའི་དགག་པ་དེ་འདུག་པར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་
 ལའང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟེང་གཞིའི་སྟོན་མཐའ་གང་ཐལ་བ་དང་།
 དེ་འདོད་ན། མདོས་གཟུགས་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་གྱི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་གཞིའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་

ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་བཞག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་
 དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་དགག་བྱ་དེ་གཞུགས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་
 རྟེན་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་གཞུགས་ཤེས་གཉིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་མི་འཚམས་པ་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་
 མཁྱེན་གླུ་མའི་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཆེན་མོར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་པར་བྱེ་བ་
 ལ་ལྟར་སྒྲུ་རིན་པོ་ཆའི་གྲུབ་མཐར་ཁ་ཅིག་རང་རྒྱ་འཛིན་གྲུབ་པའི་ཐུང་ཡོད་
 དང་རང་རྒྱ་གྲུབ་པའི་ཐུང་ཡོད་གཉིས་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་འབྱེད་བ་ཡང་རྒྱ་གཞུང་
 ཚད་གྲུབ་རྣམས་དང་ཐེ་ཡབ་སྤྱུང་གི་གསུངས་གང་ལས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བས་
 འཐད་རྒྱ་ཞིག་མི་འདུག ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡང་མཁས་པ་སྤྱི་
 མ་ཁ་ཅིག་གི་འགྲུབ་རྒྱུ་གསུངས་པ་ཙམ་ལས་ཐེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་ལུགས་མིན་
 ཏེ། བསྐྱེད་བ་དང་། རྣམ་འགྲུབ་གཉིས་ཀར་དགག་བྱ་བཅད་པ་སོགས་ལ་མ་
 ལྟོས་པར་ངོ་བོ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འཆར་དུ་ཡོད་པའི་ཐུང་ཡོད་དང་གདགས་
 གཞིའམ་ཆ་ཤས་སོ་སོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྒྱགས་གྲུབ་ཏུ་གྲུབ་པས་རང་རྒྱ་གྲུབ་
 པར་གསུངས་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་གཞུང་དང་བྱུང་པར་འབྱེད་
 རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་བཅད་པ་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་
 པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ཞབས་ལྟོ་བ་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་

པར་ཚུགས་སྐྱབ་ཏུ་གྱུབ་ཚུལ་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཆེས་མི་འདྲ་བའི་
 སྤྱིར། དེས་ན་ལུང་སྐྱུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲུབ་མཐར་གསུངས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཉིད་ཀྱི་རང་ལུགས་ཁོ་ན་མཛད་པའི་དེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་དེར་ཉོན་
 རང་ལ་སྒྲིང་ཇེ་ཆེན་པོ་མེད་པར་གསུངས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབྱུ་
 མའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོའི་མཐའ་དབྱེད་དུ་དེ་ཡོད་པར་ལུང་རིགས་དུ་མས་
 བསྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་གཞི་ཇུས་ཡོད་ཡིན་ཀྱང་ང་མ་
 ཡིན་པས་ཉོན་ཡིན་གྱིས་དེ་ལ་ཇུས་ཡོད་ཀྱི་ངའོ་སྒྲམ་དུ་བབྱང་བས་ལོག་
 ཤེས་སུ་འགྲོ་བེར་ན། ཀུན་གཞི་ཆོས་ཅན། ང་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་
 དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འཛིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཉོན་ཡིད་
 ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཟུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་རྒྱུད་དུ་ལས། ངར་
 འཛིན་གྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ན་བདག་
 ཏུ་བཞག་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་འཛིག་ལྟ་
 ཡིན་ན་ང་ལ་དམིགས་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ང་ལ་དམིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་དམིགས་པ་
 གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་སློ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དགོས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་མ་དམིགས་

ན་ངར་འཛིན་འཛིག་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་དུངས་འབྱིན་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་
 བ་ལས། བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་རྟག་པའི་བདག་སྤོང་ཞིང་། འདི་ནི་ངར་
 འཛིན་རྟེན་དུའང་མ་འདོད་པ། དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་ཤེས་བས་བདག་ལྟ་
 བ། རྟེན་གྱིང་འབྱིན་ཞེས་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏུ་མཛར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། བདག་མེད་གཏན་ལ་འབབ་པའི་གཞུང་ཆོད་ལྡན་ཐམས་ཅན་དུ་ཐ་
 སྐད་པའི་དངོས་འཛིན་རྩལ་ནན་ཏན་དུ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉོན་ལིང་གིས་ཀུན་གཞི་ལ་མ་དམིགས་པར་
 ཐལ། དོན་གསང་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་དམིགས་ཞེ་
 བ། དེའི་དབང་གིས་བདག་གི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བའི་སྟོན་མ་ཡིན་གྱིར་དགོང་པོ་
 འཛིག་པའི་སྟོན་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་
 སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ཉོན་ལིང་གིས་ང་སྤྱི་ཙམ་དེ་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པ་མིན་
 གྱིང་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་པའི་སྟོན་མ་ང་ལ་དམིགས་པར་འཛིག་
 བའམ། ཉོན་ལིང་ལ་ཀུན་གཞི་དེ་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་རྩལ་དང་བག་ཆགས་
 འཛིག་རྩལ་སོགས་གྱི་བྱུང་པར་མཐའ་དག་མ་ཤར་ཡང་ལུས་ལེན་པ་པོའི་
 བདག་ཏུ་སྤང་བའི་རྩུ་མཚན་གྱིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་ལ་དམིགས་
 ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རེད་མདའ་བའི་རྟེན་

ལས། ཀུན་གཞི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབང་གིས་འདི་བདག་གི་རྣམ་པར་
སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་བདག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དཀའ་འགྲེལ་
ལས། རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་ཐུས་དེ་ཉིད་སྤང་ནས་ཉོན་ཡིད་གྱི་ཡིད་དུ་མི་འགྱུར་
ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
སུམ་ཅུ་པ་ལས། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡིད་ཅེས་བྲ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
བ་ལས། དེ་ལ་ཞེས་བྲ་བའི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྤྱར་
རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་གསང་རང་ཉིད་ལས་ཀྱང་། ཡིད་
ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྟེང་པར་རིགས་གཅིག་པ་དང་། དམིགས་པ་ཉིད་ཀུན་གཞི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཀོ་ཇི་ལྟར་རྒྱན་འཆང་། ཞེས་ཉོན་ཡིད་རྒྱན་
ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་ཤེས་དང་མི་འདྲ་བར་སྤྱ་བྱི་རིགས་
མཐུན་ཅིང་དམིགས་ཡུལ་ཀུན་གཞི་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ཉོན་ཡིད་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བཤད་པའི་དོན་ལ། ས་བཟང་གིས། ཟག་
མེད་ལམ་དང་ལྟན་ཅིག་མཛོད་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་པས་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་
ཅིང་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་སྒྲིབ་ཞེས་པ་རང་གི་རོ་བོ་
ཉོན་མོངས་གཞན་གྱིས་སྒྲིབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་རང་གིས་གཞན་ལ་སྒྲིབ་པའི་

དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཐར་བ་ལ་སྦྱིབ་མི་སྦྱིབ་ཏུ་
 འདོད་པ་ནི་སྦྱིབ་བ་དང་མ་སྦྱིབ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་ཤིང་། ཞེས་དང་
 ཡིད་འདི་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་བཞིས་ཆོག་མ་ཆོག་པོར་བྱས་པའི། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུ་མ་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
 པ་སྟོ་བུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྦྱིབ་པའི་ཕྱིར་མ་སྦྱིབ་བ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་
 གསུངས་བ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྐུ་བས་ཐོབ་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་
 དགོས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་ཡིད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདོད་ཆགས་
 དང་ར་རྒྱལ་སོགས་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་དགའ་བའི་རྣམ་ཅན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། བདེ་བ་དག་དང་འདོད་ཆགས་སུ། མཚུངས་
 ལྡན། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དག་ནི་དགའ་
 བ་དང་སྟེ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པའི། ཞེས་དང་། ར་རྒྱལ་དེ་དགའ་བའི་
 རྣམ་པར་འཇུག་པའི་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བཤད་སྒྲུར་ལས་ཀྱང་། བདག་
 ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་སྟེ། བདག་ལ་དགའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱུང་སྟེ། ཆགས་སེམས་ཀྱིས་གཅེས་པའི་རྣམ་པར་སྟེ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཡིད་
 བདེ་བའི་རྣམ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གསང་ལས། དགའ་བའི་རྣམ་
 པ་ཅན་ཡིན་ཡང་སེམས་པའི་ཚོར་བ་ཅན་ནི་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། དཀའ་

འགྲེལ་ལས། ཚོར་བའི་དགའ་རྣམ་མིན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དགའ་རྣམ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཉེ་ཉོན་
 དེ་དུག་མེད་པར་སྟེ། ཉེ་ཉོན་ནི་ཅ་ཉོན་གྱི་ཤུགས་ཞན་དུ་སོང་བའི་གནས་
 སྐབས་ལ་འཛོག་ཅིང་ཉོན་ཡིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་འདྲ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་
 ཏེ། དོན་གསང་ལས། ཡང་ན་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་བ་ཉིད་དེ། འདོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་གསལ་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་
 ལ་ཤས་ཀྱི་གྲི་བར་ཞུགས་པ་ན་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཞེས་གངགས་ན་
 ཡིད་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཟེར། དེ་ལ་སྦྱོར་
 འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་སྟེ། དེའི་ཅ་ཉོན་བཞི་ཡང་ཉེ་ཉོན་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། མཛོད་འགྲེལ་ལས། གང་དག་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པ་དེ་
 དག་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་
 བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་
 སྐབས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་
 ལས། རྒྱགས་པ་དང་། ཚོད་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བག་
 མེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་དག་ཅ་ཉོན་བཞིའི་རྗེས་ལ་བདགས་ཙམ་ཡིན་

བས་སྒྲ་མ་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདོད་པའི་ཉོན་
 ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་རྟོག་དབྱེད་ཀྱང་བཞག་ཆོག་པར་ཐལ། དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 རྩམ་ལ་བདགས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་
 ཀྱི་འཁོར་དུ་ཡོད་ན་དེའི་རིགས་འདྲ་ཞེས་གོང་མའི་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་
 ཡང་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པ་ནས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་དང་།
 གོང་མ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཆོ་ཉོན་ཡིད་ས་འཕོས་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་གྱི་
 ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་ས་དེའི་ཉོན་མོངས་དེ་དང་དེར་གྱུར་དགོས་ཀྱི་བར་
 སྐབས་སུ་ཆད་པའམ་ལྷག་པ་འབྱུང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དཀའ་འགྲེལ་ལས།
 འདིའི་འཁོར་ལ་ཁམས་གསུམ་གར་མང་ཉུང་མི་འབྱུང་སྟེ། བརྟན་པའི་རྣམ་
 ཤེས་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་དང་འཇུག་ལྷོག་གི་དུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་ཉོན་མོངས་གོང་མའི་ཉོན་
 མོངས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ། གང་སྟེལ་ལས། འདོད་པ་སྦྱོང་བའི་
 ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱའི་འབྲས་བུ་ནི་འདོད་པ་སྦྱོང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཀུན་གཞི་
 ཉོན་ཡིད་གཉིས་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། དེ་མེད་པར་བྱེ་སྐྱས་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་པ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདོད་རྟོག་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་

ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུ་དེ་ལ་འདོད་ཉོན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་གི་ཉོན་ལིང་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་འཇིག་ལྷ་དེ་འདོད་ཉོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། དེས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་འདོད་ཉོན་སྒྲོར་དགུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། འདོད་ཉོན་སྒྲོར་དགུའི་གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུས་སྤངས་པའི་
འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་དང་འདུ་མ་བྱས་འགོག་བདེན་དགུ་ཐོབ་ཟིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་རིམ་གྱིས་ཐོབ་
རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེས་སྤྲོད་ལས་ཉོན་
གྱི་དབང་གིས་འདོད་བར་སྟེ་བ་ལེན་རུང་པར་ཐལ། དེས་འདོད་པའི་ཉོན་
མོངས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འདོད་པའི་ཡང་སྲིད་འགྲུབ་བྱེད་
གྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་པའི་སྲིད་ལེན་གཉིས་སྤངས་ཟིན་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་འདོད་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དེས་འདོད་ཉོན་མ་
སྤངས་ཡང་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་དེས་སྤངས་ཟེར་ན། འོ་ན་འདོད་པ་ནས་
ཁམས་གོང་མར་སྟེས་མ་ཐག་དེས་ཀྱང་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་གོང་མའི་རྟེན་
ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པ་ནས་འཆི་ཁ་མ་དེ་
འདོད་ཉོན་སྤོང་ཁ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་

ཅན། འདོད་ཉོན་གྱི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་སྤོང་ཁ་མ་གང་ཞིག་ འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དེ་དངོས་གཉེན་གྱི་གཞོམ་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འཆི་སྤྱིད་སྤྱོད་མོ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཅིག་ཆར་བས་ཁྱབ་
 བར་ཐལ། ས་དགའི་ཉོན་མོངས་ཅིག་ཆར་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་
 སྟེ། ས་དགའི་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་ཏུ་དགའ་རིམ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་སྒྲོར་དགའ་འབྱེད་པ་འཇུག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་
 ཉོན་མོངས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱུ་བ་ལས། སྤྱིར་མི་འོང་བས་
 ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་ཞེ་ན་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཞེས་
 པའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡང་འཇུག་ཤེས་གྱི་དེ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
 རེ། རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེས་འདོད་ཉོན་སྤངས་པར་ཐལ། དཀའ་
 འགོལ་དུ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སོ་སྤྱེའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཉོན་མངོན་
 འགྱུར་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་གྱི་སྤྱོད་སྤོང་ལུགས་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཀྱང་དབུང་
 གཞི་ཆེ་བར་སྤྱང་ངོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་ཡིད་
 འཁོར་གྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རང་གོགས་ཆོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་གྱི་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་རང་གྲོགས་ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་
 དང་མཚུངས་ལྡན་གཅིག་དང་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་ལྡན་གཅིག་སྟེ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་བདུས་ལས། མ་རིག་པ་མ་འདྲེས་
 བ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་བྱུང་ན་བྱུང་པ་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། རང་གྲོགས་ཚོར་བ་
 བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་
 འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ན་བཏང་སྟོམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལུ་མ་ཅུ་པ་
 ལས། གང་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ཡི་འོག་ཞན། རིག་མོགས་ཀྱང་དེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་ཀུན་འགོ་ལྡ་དང་འདིའི་ཀུན་
 འགོ་ལྡ་ལ་སྒྲིབ་མ་སྒྲིབ་ཙམ་ལས་གཞན་གྱི་བྱུང་མ་སྟེ་བས་ཚོར་བ་ཡང་
 བཏང་སྟོམས་ཁོན་དགོས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཀུན་
 གཞིའི་འཁོར་གྱི་རིག་མོགས་ལྡ་པོ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འང་བཤད་ཅིང་
 ཚོར་བ་ལ་བྱེ་བྲག་མ་བྲས་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོན་
 རེ། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན་ཉོན་ཡིད་འཁོར་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། ཉོན་ཡིད་མེད་ན་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་

བརྗོད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། དེ་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཙམ་
 མ་ཡིན་པར་སོ་སྒྲིབ་ཀན་ས་སྐབས་སུ་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་མཛོན་འགྱུར་
 ཏུ་འཇུག་པའི་མ་རིག་པ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཡང་དག་དོན་ལ་འཇུག་པ་
 ཡི། ཁྲམས་ཀྱི་གོགས་སུ་རྟག་གྱུར་དང་། ཏུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་
 དེ། མ་འདྲེས་པ་ཡི་མ་རིག་འདོད། ཞེས་པའི་ལུང་གིས་འགྲུབ་ལ་འཇུག་
 ཞེས་འཁོར་ལ་དེ་འདྲ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དོན་གསང་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 ལྟར་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཞེས་པ་དང་
 མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ནི་གཅིག་གོ། གཉིས་པ་ནི། ཏུས་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཀུན་
 ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲུབ་པས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་དང་། ལའད་སྒྲུར་ལས། ཏུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་
 དེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་ཏུ་མ་བསྟན་པའི་གནས་
 སྐབས་སུ་ཡང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་དག་དོན་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་འདི་དགའ་འགྲེལ་ལས་རེད་མཛད་
 བའི་ཁྲིམས་དང་སྒོ་བསྟན་ཏེ། ཐེག་པ་སྐུས་ལས་ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་
 གསང་ལས། དེ་ནི་དེ་ཆོས་མཛོན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོགས་སུ་

བཅད་པའི་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་མདོ་ལུང་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་ཐེག་
 བསྟུས་སུ་བར་གྱི་ཆོག་མཐོག་བཅད་དང་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བས་དབྱུང་པར་
 བྱའོ། །མ་འདྲེས་པའི་དོན་ལ་ཡང་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་
 དེ། བཤད་སྒྲུར་ལས། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་
 སྤྱིར་མ་འདྲེས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོ་ན་རི་ལྟར་ཞེ་ན། གཞན་ལ་
 མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་བཞིན་
 རོ། །ཞེས་འདིར་བསྟན་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དེ་རྟེན་ཉོན་ལིང་ཁོ་ན་དང་
 མཚུངས་ལྡན་དུ་ཡོད་པས་རྟེན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་པར་བཤད། དོན་གསང་
 ལས། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 གཞན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡང་དེ་ཐལ་བར་འགྱུར་དུ་འོང་བས་
 སོ། །ཞེས་དང་། མ་རིག་པ་རང་དབང་ཅན་ཡོད་དེ་དེའི་སྟོབས་གྱིས་དེ་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དྲངས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
 སེམས་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་མི་འགོ་བ་ཙམ་ཡིན་ན་མི་དགེ་སེམས་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་ཡང་སེམས་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་མི་འགོ་བས་
 མ་རིག་པ་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པའི་དེར་ཐལ་བ་འཕངས་ནས་རང་ལུགས་
 རྣམ་མ་འདྲེས་བའམ་རང་སྟོབས་གྱིས་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་འདྲེན་པའི་

མཐུ་མ་འདྲེས་པ་ལ་བཤད་དེ་ཐུས་ཀྱང་རུས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་དོན་
གཅིག་གོ། རྒྱ་གར་མཁས་པའི་བཞེད་པ་འདི་དག་དགོངས་པ་ཟབ་པས་ཁ་
ཚོན་གཅོད་དཀའ་ཡང་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་རྣམས་པན་
ཚུན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་འདི་ཁོ་ནས་དྲངས་ཞེས་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱིར་
རོ། ཞེས་ལུགས་སྤྱི་མ་བཀག་ནས་སྤྲུལ་འཐད་སྤྱོགས་སུ་མཛད་དོ། འདི་
ལ་ཁཅིག་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དེ་དོན་གསང་མཁན་པོས་རུས་པ་མ་
འདྲེས་པར་བཤད་ཀྱང་རང་ལུགས་རྟེན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་
ན། རང་ལུགས་ལ་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དེ་རྟེན་ཉོན་ཡིད་ཁོ་ན་དང་
མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟེན་མ་འདྲེས་པར་འཛོག་ཚུལ་འཐད་པའི་
སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་ཉོན་ཡིད་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས་
ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། མ་འདྲེས་པ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མི་ཤེས་
པའོ། ཞེས་དང་། དོན་གསང་ལས། མ་འདྲེས་པ་ནི་མི་བརྟན་པ་དང་
བརྟན་པ་སྟེ། མི་བརྟན་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་ཞེས་པ་ནས། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གཞིར་བཞག་
ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇུག་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་འདྲེས་པའི་

མ་རིག་པ་དེ་མཐོང་སྤང་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྒོམ་སྤང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྒྲིམ་དང་མཚུངས་ལྟན་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རེད་མདའ་བའི་ཤིལ་ལས། གཅིག་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་པ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་འབྱུང་བའི་མ་རིག་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་ཡིག་ལོར་པའམ་གང་ལྟར་ཡང་འཛིག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་ཁས་སྤང་མི་རུང་སྟེ། ཤིལ་རང་ཉིད་ལས། གང་གིས་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་ལ་རྫོངས་པར་བྱེད་ཅིང་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ནི་ཉོན་མོངས་གཞན་དང་མཚུངས་ལྟན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་ལྟན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་རྩ་ཉོན་གཞན་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་མ་སོང་བ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་དར་ཤིག་ལས་ཀྱང་། ཡིད་ཞེས་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ནི་ཉོན་མོངས་གཞན་དང་མཚུངས་ལྟན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ལ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ནི་རྟོན་མཐུན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདི་མཚུངས་ལྟན་མ་འདྲེས་པ་མིན་ན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་གཞན་རྣམས་མ་ཆོང་བས་དེར་འཛིག་ཚུལ་མེད་

པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཇུག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་མ་འབྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དེ་
 འཇིག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འགྲོ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྐྱེས་
 བསྐྱེས་ཀྱི་དེ་འབྲེས་མ་རིག་པ་དེ་རང་གྲོགས་འཇིག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེས་མ་རིག་པ་དེ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གཙོ་ཆེ་བ་གང་ཞིག་ འཇིག་ལྟ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བདུས་སྤར་བྲངས་
 ཟིན་ཅིང་དེའི་དར་རྟེན་ལས། མ་འབྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་
 ལས་གཞན་པ་དེ་ནི་འདོད་པ་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་ལྡན་
 ལ། ཞེས་པ་ནས། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་གཏན་ལ་མ་
 བབ་པ་ལ་མོས་པ་མེད་པས་ཡིད་བདེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། རྗེ་
 བཅུན་རེད་མཉའ་བས་ཀྱང་། ཉོན་ཡིད་འཁོར་ལས་གཞན་པ་དེ་ནི་འདོད་
 པའི་ཁམས་ན་བདེན་པ་ལ་རྟོངས་ནས་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལ་མི་དགའ་བས་
 ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འགག་ཁར་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིན་ཏུ་གསལ་ལོ། གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས། ང་རྒྱལ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡིད་བདེ་བ་དང་
 བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་རོ། ང་རྒྱལ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འཇིག་

ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་ཞེས་གསུངས་པས་མ་རིག་པ་དེ་འཛིག་ལྟ་དང་
 མཚུངས་ལྟ་དུ་མི་འབྱུང་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་དུ་གསུང་
 ཚུལ་གྱིས་མཐོང་སྤང་དུ་འགྱུབ་པས་ལྟན་སྤྱིས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་
 ལྟག་ཏུ་འང་མི་རུང་ངོ་། །ཁོན་པེ། འཇུག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་མ་འདྲེས་བའི་
 མ་རིག་པ་དེ་མཛོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཛིག་པར་ཐལ། དེ་ཆགས་སོགས་ལྟ་
 མིན་བཞི་ལྟ་བ་ལྟ་ཁྲོ་སོགས་བརྩ་གང་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པའི་མཐོང་
 སྤང་གི་མ་རིག་པ་ཞིག་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རྣམས་
 ཏེ། མཛོད་ལུགས་དང་འདི་གཉིས་གྲོགས་སེམས་བྱུང་མང་ཉུང་མི་འདྲ་བའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། མི་དགོལ་ནི་མ་འདྲེས་དང་། །ལྟ་དང་ལྟན་
 ལ་ཉི་ཤུ་འབྱུང་། །ཞེས་འདོད་པའི་མ་འདྲེས་བའི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་
 ལྟན་གྱི་སེམས་དེའི་འཁོར་དུ་སེམས་གྱིས་མང་བརྩ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་
 ས་བ་དུག་ མི་དགོལ་བའི་ས་མང་གཉིས། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུ་འབྱུང་
 བར་འདོད་ཀྱང་། ལུགས་འདིར་དང་པོ་བརྩའི་ནང་ནས་ཡུལ་ངེས་ལྟ་བུས་ལ་
 ཏེ་དགོས་སེམས་ཁོན་པེ་འཁོར་དུ་བཞག་པས་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྟན་མི་
 རུང་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དང་པོ་འདི་ལ་སྤྱི་དོན་རྣམས་མཆོར། ཉོན་ལིང་
 འབའ་ཞིག་གི་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཉོན་ལིང་མེད་པའི་

སྤྱིར། ཞེས་འཕངས་པ་ནི་བྱུང་བ་ཡོད་ཙམ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ལུས་མིན་
 ཞིང་། ལཱ་པོ་དག་དང་འབྲ་བ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་
 སྒོ་ལཱའི་དབང་ཤེས་དང་འབྲ་བར་བདག་སྟེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག་དེ་ཡོད་ན་ཉེན་ཡིད་ཡོད་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་ཡང་སྐྱབས་
 དོན་ལ་མ་ཞུགས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དུག་ཀ་འཇུག་ཤེས་སུ་འབྲ་བ་ལ་རྟེན་དབང་
 པོའི་ཁམས་དུག་བྱུང་མེད་དུ་དགོས་པར་བྱེ་སྐྱབས་ཀྱང་འདོད་པའི་སྤྱིར། དེར་
 ཐལ། མཛོད་ལས། དུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་
 ཡིད་དོ། །དུག་པའི་རྟེན་ནི་རབ་སྐྱབ་སྤྱིར། ཞེས་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱི་རྟེན་ནམ་བདག་སྟེན་སྐྱབ་པའི་སྤྱིར་ཚོགས་དུག་སྤྱུ་མ་འགག་མ་ཐག་པའི་
 ཡིད་དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་འམ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་ལོགས་སུ་བཞག་པའི་
 སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་
 བན་ཚུན་དུ་འདུ་ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྟོན་མེད་ཚུལ་དཔེ་
 དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པའི་སྤྱིར། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་གང་དང་གང་འགག་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་
 སྟེ། དཔེར་ན་བྱ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་པར་འགྱུར་བ་དང་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་སུ་
 བ་ཁམས་བཅུ་བདུན་ནམ་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྷ་པོ་དག་དང་མི་འདྲ་བའི་སྒྲིན་བརྗོད་རྩལ་དབང་ཤེས་ལྷ་
 ལ་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལྟར་ཡིད་ཤེས་ལ་ཡང་བདག་
 རྒྱུན་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་སོགས་ལ་རང་དང་
 དུས་མཉམ་པའི་རྟོན་དབང་པོ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིད་ཤེས་ལ་ཡང་རང་དང་མཉམ་
 དུ་ཡོད་པའི་རྟོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཅིག་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷ་འི་ཚོགས་དག་གི་ལྟན་ཅིག་
 འབྱུང་བའི་གནས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དབྱིག་
 འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་དེ་དང་མཚུངས་པར་གྱུར་བའི་
 རྟོན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དབང་ཤེས་ལྷ་ལ་
 འདས་པའི་རྟོན་འདས་མ་ཐག་པ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་རྟོན་དབང་པོ་ལྷ་སྟེ་
 གཉིས་ཡོད་ལ་ཡིད་ཤེས་ལ་མེད་པ་མི་འཐད་དེ། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་
 རོ། །སྒྲིན་དེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དུག་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དུས་སུ་ཀུན་གཞི་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་དབང་དོན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡིན་པས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་
 རྒྱུན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དོན་གསང་ལས། ཅུ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་

འཁོར་བའི་སྲིད་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ཆར་གྱིས་ཐ་
 མི་དད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 བྱི་རྟེན་སྐྱོན་མོང་བ་ཅན་ཁོན་མིན་ཏེ། འདུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། དེ་དག་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདིས་ནི་ཕལ་ཆེན་པ་
 དང་ས་སྟོན་པའི་ལུགས་ཀྱང་ཁེགས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིར་
 འགོག་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་དུས་མཉམ་པའི་དེའི་རྟེན་དབང་པོ་མི་
 འདོད་པས་བྱབ་པར་ཐལ། རྩོད་རྩུལ་འཐད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། གཙོ་
 བོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྟ་
 རྣམས་ཀྱི། དེ་དག་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བའང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རོན་གསང་ལས། གནས་བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོགས་ལྟའི་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབས་བཤད་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་རྟེན་ནི་སྤྱིང་གི་
 རྟོགས་བྱ་ག་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་ནས་བྱ་ག་དགུའི་བར་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱབ་སྟེ། དེས་རྟེན་དུས་མཉམ་པ་
 བཞག་ཀྱང་དེ་རྟེན་དུ་མེད་རུང་བས་སྒྲ་མའི་སྟོན་སྟོང་མི་རུས་པའི་

སྤྱིར་། དེར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ཡིད་ན་དེ་
 དབང་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་དང་། དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡུལ་འདས་པ་འཛིན་མི་
 རུས་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱང་མེད་པར་
 ཐལ་བ་སོགས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་། སྤྱོས་པས་ཆོག་གོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ ཡིད་
 ཤེས་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྟོན་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་པ་རོལ་པོ་
 ཁ་ཅིག་གིས་རྣམ་ཤེས་ལ་ལྷན་ཅིག་པའི་རྟོན་ངེས་ཅན་དུ་དགོས་པར་བཤད་
 པའི་ཁས་སྒྲང་ལ་འབྲིས་ནས་དགག་བ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་ལ་དེ་
 དང་ལྷན་ཅིག་པའི་རྟོན་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 ཏེ། བཤད་སྐུར་ལས། ལྷ་པོ་དག་དང་འབྲུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་
 རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སུན་འབྲིན་པ་སྟེ། ཞེས་བ་ནས། གཞན་གྱི་གཞུང་ལ་
 བྱི་གང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་བའི་གནས་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་
 ཞེས་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྱུང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་དེ་དང་དུས་མཉམ་
 པའི་དབང་པོ་དེ་དའི་བདག་རྟོན་དུ་བྱེ་སྤྱོས་འདོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དེ་ལ་
 བརྟེན་པའི་ཆ་ནས་རྟོན་དུ་བདགས་པ་ཙམ་ལས་རྟོན་དངོས་སུ་མི་འདོད་པའི་
 དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱི་རྟོན་རང་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་
 ལ་སྤྱི་རྟོན་རང་གིས་ཁས་མི་ལེན་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་

རེ། མཛོད་ལས། རྟག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 ལྟར་འདིར་ཡང་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཡིད་གང་ཞེ་
 བ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟག་པོ་དག་འགག་མ་ཐག་པའི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད། མཛོད་ཀྱི་དེ་རྟག་ཀའི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་ཡིད་ཁམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ་སྐབས་འདིར་དེ་བདག་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་མི་རུང་བ་
 གང་ཞིག་ ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་ཡང་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། དྲགས་དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ལག་པ་དེ་མ་ཐག་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་བསྟུས་ལས། ཡིད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་མ་
 ཐག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག་མ་
 ཐག་པ་ཡིད་ཅེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་བའི་གནས་དང་གཉིས་པ་ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་
 བརྟུས་དར་ཁྱིམ་ལས། བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་བསྟན་པར་
 སེམས་དང་སྟེ་མཆེད་བསྟན་པར་ཡིད་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱེད་སྟེ། ཁམས་ཀྱི་སྒྲ་དོན། སྟོང་དང་སྟེ་སྟོང་གས་ཀྱི་དོན། ཞེས་
 པ་ལྟར་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་འབྲུབ་པའི་རྣམ་པའི་ཆ་ནས་གཙོ་བོར་འཛོག་དགོས་

པ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ག་མཐུན་ལ་སྐྱབས་འདིར་བག་ཆགས་བསགས་པས་
 སེམས་སུ་འཛོག་ཚུལ་སྒར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྟག་པོ་
 འདས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་དེ་བདག་རྒྱུན་དང་ཉོན་ཡིད་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་བཞག་
 བྱའང་ཆོག་པར་ཐལ། རྟག་པོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དར་ཁྱིམ་ལས། འགག་ཁམ་དེ་ཉིད་དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་མ་
 ཆོད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བའི་གོ་བྱེ་བའི་སྒྲོན་ས་བདག་རྒྱུན་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེས་
 བདག་རྒྱུན་སལ་བ་ཙམ་བྱེད་ཀྱང་གཙོ་བོར་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་འཛོག་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིད་ཡང་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་
 འབྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པས་བདག་རྒྱུན་དུ་བཞག་ལ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་
 རང་ཉིད་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པ་དེ་འགག་པའི་སྒྲོན་ས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་དེ་ལ་
 སྐྱེ་བའི་གོ་སྐྱབས་སྐྱེན་བཞིག་དགོས་པ་གང་ཞིག་ ཉོན་ཡིད་རྟག་ཏུ་མངོན་
 གྱུར་དུ་འཇུག་པས་དེ་འདྲའི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྗེ་བཙུན་རེད་
 མདའ་པས། འདི་ལ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 དག་གི་དེ་མ་ཐག་པའི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་

འབྱུང་བས་དེ་དག་འགག་སྒྲིབས་ཤེས་བ་གནས་སྤྱོད་པའི་གོ་འབྱེད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་འདྲིར་སྒྲིབས་འཇུག་ལས་ལངས་མ་
 ཐག་བ་སོགས་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་
 སྒྲིབས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་འབྱེད་རྒྱུ་ཉོན་ཡིད་དང་
 མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་མི་འཇུག་གི་སྒྲོན་ས་འཇོག་ཟེར་ན། འོ་ན་འདུ་ཤེས་
 མེད་པའི་སྒྲིབས་འཇུག་དེ་ཉོན་ཡིད་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་
 བརྟན་བ་མ་ཡིན་བ་རྣམས་འགོག་བ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིབས་པར་
 འཇུག་བ་ཞེས་གདགས་སོ། ཞེས་དང་། བསྐྱུ་བ་ལས། དེ་ཡང་བདག་ས་
 འདི་ཡོད་བ་ཡིན་གྱི་ཇུས་སུ་ནི་མིན་པར་རིགས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིབས་འཇུག་དེ་ཉིད་ཤེས་པར་འདོད་ན་འགོག་སྒྲིབས་ལ་
 ཡང་འདུ་བས་དེའི་ཆོ་ལི་ལུས་སུ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ཀུན་གཞི་ཡོད་
 པས་སྒྲོན་མེད་ཅེས་བཤད་མི་དགོས་པར་སྒྲིབས་འཇུག་རང་ཉིད་ཡིད་ཤེས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་བདེ་བ་ཆོག་པའི་ཕྱིར། གསལ་འབྲེང་ལས།
 འགོག་སྒྲིབས་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་སེམས་ཡོད་ཡིན་ཞེས་ལན་བདེ་བ་ཆོག་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཉེ་ཤེས་པར་འདོད་ན་ཡང་ཉིང་
 དེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་ཅི་རིགས་ཡིན་པས་ཉོན་ལྷིང་དང་མཚུངས་ལྡན་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་ཚུལ་
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འགོག་སྒྲོམས་ཀྱི་ཆོ་ཉོན་ལྷིང་མེད་ལ། འདྲ་
 ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་གི་ཆོ་ཉོན་ལྷིང་ཡོད་པས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་
 གྱི་ལྟ་བ་དང་འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བདག་རྟེན་སྲིད་པའི་ཤུགས་མི་
 ཉམས་པའི་སྒྲོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྟུས་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་
 ལྟར་དེའི་དུས་སྐབས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྷིང་མེད་ན་དར་འཛིན་བ་མེད་
 པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ནི་འཕགས་པས་ཀྱང་སྤྲད་པར་མི་འགྱུར་ན་དེ་ནི་
 སྤྲད་པ་ཉིད་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྒྲོམས་
 འཇུག་དེ་གཉིས་ལ་རང་གི་དེ་བོ་ནི་མ་ཞིའི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་ཀ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་
 སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེའི་ཆོ་ཉོན་མོངས་མཛོན་
 གྱུར་དུ་ཡོད་པས་སྲིད་པའི་བརྒྱན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐེག་
 བསྟུས་ལས། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
 གྱི་ལྷིང་གིས་རབ་རྟེན་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟེ།

སྲིད་དེ་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་མི་རུང་ཡང་སྤྱི་
 པའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ཆོག་མེད་པའི་སྤྲོན་བརྗོད་ཚུལ་ལ་རོལ་མཆོ་སོགས་སུ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དེས་
 ཆོག་ལ་དར་སེམས་པ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་རུས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་སྟེ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་ལས་གཞན་
 པའི་དར་སེམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་ཏུ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རུས་པ་
 མ་ཐོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐུན་ཆོགས་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་རྟག་
 ཏུ་ནི། ཞེས་སོགས་དང་། དཀའ་འགྲོལ་ལས། ཉོན་ཡིད་མེད་ན་རྟག་ཏུ་
 དར་སེམས་བའི་ཕྱིར་ཡིད་དོ། ཞེས་པའི་དེས་ཆོག་འདི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱིངས་
 མདོ་ལས། ལྷ་གོམས་བ་ལའོ། ཞེས་པའི་བྱིངས་བཞག་རྒྱེན་ཏིཔ་
 ཕྱིན། བྱེད་བ་པོ་ལ་ཨ་པའོ། ཞེས་པས་ཨ་པ་ཕྱིན། ལྷ་ཞེས་པ་མ་ན་རུ་
 བསྐྱུར། བ་གཉིས་དང་བྱིངས་མཐའི་ཨ་ཡང་ཕྱིས་ན་སྟོག་མེད་ཨ་ལ་བྱངས་
 པས་མན་ཏི་གྲུབ་ཅིང་རྟག་ཏུ་གོམས་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་ལ། སོ་སྤྱིའི་གནས་
 སྐབས་སུ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་དང་ཞེས་པའི་གོམས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཉོན་ཡིད་
 ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་ཏེ། དས་མཐོང་དས་ཐོས་ཞེས་པ་ལྟ་

བུའི་ངེས་ཚིག་ཀྱང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་
 རྟེན། སོ་སྤྲེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ངར་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ཀྱང་
 འཕགས་པས་གསུང་བ་དེ་དང་མཚུངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྒྲུང་
 ལས། དེའི་ཚིག་ནི་ཐ་སྐྱད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་སྤྲིང་པོ་
 མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྤྲེས་
 པའི་ཚེ་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་ངར་འཛིན་དང་བྲལ་མི་དགོས་པར་
 ཐལ། དེ་ངར་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དགྲ་བཅོམ་
 སྤྲོན་དུ་འཁེན་ལ། དེའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་སྤྱིར་ཉོན་ཡིད་འདོད་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡང་མི་
 འཐད། མི་འདོད་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། སྤྱིར་ཉོན་ཡིད་ཡོད་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ཚེ་དེ་འགག་དོན་མེད་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱིར་ཉོན་ཡིད་མི་འདོད་ན་ཀུན་གཞི་ཡང་མི་
 འདོད་དགོས་པས་དེའི་ཚེ་ངར་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱང་མེད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ལ་བསྟོོག་གཞི་ཞིག་དགོས་པས་
 ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། དཀའ་འགྲེལ་

ལས། ངར་འཛིན་མི་དགོ་བའི་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ན་དགོ་བ་ལུང་
 མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་
 བསམས་ནས་ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་ལས་གཞན་པའི་ངར་འཛིན་ལ་མི་དགོ་
 བས་བྱུང་ཟེར་ན། གོང་མའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་འཛིག་ལྟ་ཆོས་
 ཅན་མི་དགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་
 འཛིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་ཀུན་བཏགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཉོན་ཡིད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འཛིག་ལྟ་ལ་ལྟན་
 གྱེས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གོང་མའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་
 མཐོང་སྤང་འཛིག་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་བཏགས་དར་ཁྲིག་
 ལས། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་
 ཁམས་ན་ལྟ་བ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ལྟ་སྟེ་བདེན་བ་བཞི་རེ་རེ་ལ་ལོག་ཞུགས་བཅུ་
 བཅུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྲོ་བཞི་བཞི་པོར་བས་སུ་མ་ཅུ་ཅུ་དུག་པ་
 གཉིས་སུ་ཡོད་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་ལུས་
 ཏེ། གོང་མའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མཛོད་
 ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་
 ཡིད་ལྡོག་མཚམས་ལ་ཁཅིག་ན་རེ། འཕགས་པ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ལ་

ཉོན་ཡིད་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ལས། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་མ་
 ཟད་དབང་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ནང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་
 ཉིང་རེ་འཛོལ་ལ་སྡེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
 ཡང་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། ཐམས་ཅད་ལས་ནི་སེམས་བསྐྱུས་ནས། ཁང་གི་བདག་ཉིད་གཡོ་
 མེད་པར། གནས་ནའང་མིག་གིས་གཟུགས་དག་ནི། མཐོང་བའི་སློང་
 དབང་སྐྱེས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་བཤད་ལས། སློང་པ་ཉིད་ལ་
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་ཡོད་མོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རེ་ཞིག་གྱི་མ་
 བཞག་ལ་སྡེ་མ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སློབ་བ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ལ་
 དབང་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་མ་ཟད་གཉིད་ལོག་པའི་གང་
 ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དབང་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་པ་
 ལས། གལ་ཏེ་གཉིད་ན་མིག་སློ་མི་སྤྱིད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་གཉིད་ལོག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཆོས་
 ཅན། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

གཉིད་ལོག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་དབང་དེས་ཀྱང་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་ལུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དེས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ་བ་དང་། དེ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་
 བོར་ཐལ་བའམ། ཡང་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་འདས་པ་མཐོང་བར་ཐལ་བ་
 སོགས་སྟོས་པས་ཆོག་གོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་མཉམ་བཞག་གནས་
 སྐབས་དུས། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམ་ནས། མི་རྟག་པ་ལ་མཉམ་པར་
 བཞག་པའི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་མི་རྟག་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པའི་
 རྒྱུད་ལ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་
 སྟོམས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་ལམ་
 མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་
 རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་མེད་པར་ཐལ། དེ་འཕགས་པ་མཉམ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་བདག་མེད་
 སྒྲ་རགས་གང་རུང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རྩ་བར་མཉམ་བཞག་ཞེས་པ་དེ་སུམ་རྩ་བ་ལས། འགོག་པའི་སྟོམས་

པར་འཇུག་ན་མེད། །འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ན་མེད། །ཞེས་པའི་འདས་
 ལམ་དེ་ལ་སྒྲོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། །བྱ་བ་སྟེ། སྒྲིར་འཕགས་ལམ་ལ་འདས་
 ལམ་གྱིས་བྱ་བ་ཀྱང་འདས་ལམ་དང་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲངས་སུ་
 བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེར་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཞིག་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུམ་བར་མ་ལས། ཇི་ཙམ་དུ་གཉིས་པ་དེ་ཙམ་དུ་
 དམིགས་པའོ། །མི་གཉིས་པ་ནི་དམིགས་པའོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་
 ལས། གསུམ་ལ་ཆགས་པས་སྒྲོང་སྟེ་འཛིག་རྟེན་འདས། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་ཐག་པའི་
 མཐོང་ལམ་དེ་ཡང་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྩ་
 འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་འཆག་
 ཉལ་འདུག་སོགས་བྱེད་པའི་བྱང་འཕགས་དེ་ཆོས་ཙན། མཉམ་བཞག་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ལས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཙན། མཉམ་
 རྗེས་དོ་བོ་གཅིག་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མཉམ་བཞག་གི་
 དང་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེའི་དང་ནས་སྒྲོད་ལམ་རྣམ་བཞི་དང་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་

དེས་པ་གང་ཞིག་ དེ་ལས་ལྷག་པའི་རྗེས་སྐྱོད་ཀྱི་བཤེས་ཚུལ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འགོག་སྒྲུལ་གྱི་ཆེ་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་ཐལ། འགོག་
 སྒྲུལ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཤེས་དེའི་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་
 རྒྱུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོན་གྱིས་ལྟ་བོ་དག་དང་འདྲ་བ་དང་། ཞེས་བྲངས་
 བ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་གོང་དུ་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུད་
 དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་ཉོན་ཡིད་དུ་མི་འཛོག་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ན་ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ ཀུན་གཞི་ཡོད་
 ན་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཉུང་མཐའ་ལ་ཡང་ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཡོད་པས་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར། དཀར་འགྲེལ་ལས། མཉམ་བཞག་གི་ཆེ་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་རྒྱུན་
 ཆད་པའི་ལོག་པ་ནི་མེད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཀུན་གཞི་དེ་ཉུང་ཡང་
 ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཡིད་དང་ལྷན་གཅིག་འབྲུག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་མའི་ཡིད་
 དེ་ཆོས་ཙན། རྟོན་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་བཞི་སོགས་མེད་པར་
 ཐལ། རྟོན་ཉོན་ཡིད་དུ་མི་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེ་ཆོས་ཙན། ཟག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་
 ལ་སྟོབ་དཔོན་སོ་སོའི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དོན་གསང་

ལས། ཡིད་དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གནས་སྐབས་དེ་ན་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་འདི་ལྟར་རྣམས་པ་
 གཉིས་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་རང་ལུགས་
 ལ་སྤྱི་མ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་རེ་མཛའ་བས་ཐོགས་གཉིས་པ་འདི་
 བློ་ལོགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་
 འཛོག་བྱེད་པའི། བཀའ་ཟག་འཛིན་པ་ལོག་གྱུར་ཀྱང་། ཉེ་ཡི་རིགས་ཙམ་
 ཡོད་ཕྱིར་དང་། ཆོས་འཛིན་བསྐྱེད་རྣམས་མ་ལོག་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་མེད་དང་
 མཉམ་པ་ཉིད། ཐོབ་པའི་སྟོན་གཉིས་རིང་དུ་སྤངས། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དབང་ཐོབ་དགྲ་བཙེམས་གཉིས་དང་འགོག་པ་མཉམ་བཞག་
 སོགས་ཀྱི་ཆོ་ཉོན་ཡིད་མེད་ཀྱང་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ཡོད་པས་འཇུག་ཤེས་ཀྱི་བདག་
 རྒྱུན་མེད་པའི་སྟོན་མི་ཡོང་ལ། ཡིད་དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་ལ་ཉོན་ཡིད་
 གནས་འགྱུར་གྱི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡང་མི་ཡོང་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཟག་བཅས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྱིར་ཉོན་ཡིད་
 དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ཅན་དུ་འཛོག་བྱེད་རང་གོགས་ཉོན་མོངས་བཞི་
 དང་། ཤེས་སྤྱི་བ་དང་བཅས་པར་འཛོག་བྱེད་འཇུག་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་
 སྟོན་ནས་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྤྲང་བ་དང་བཅས་པར་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་

གཉིས་ཡོད་པ་ལས་འདི་དག་གི་ཆོ་སྒྲུལ་ལོག་གྲང་བྱི་མ་ཡོད་པས་ཤེས་
 སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀའ་འགྲེལ་ལས། བསྐྱེད་སྒྲུ་ཆོག་གས་
 འདོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྒྲེབ་འདི་རྟེན་བྱས་ནས་ཆོས་འཛིན་པ་ཤེས་
 སྒྲིབ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
 རེ། རིགས་ངེས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོང་བར་ཐལ། དེས་
 ཉོན་ཡིད་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནས་ཉོན་ཡིད་གཏན་དུ་ལོག་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཉོན་ཡིད་ལ་སྟོ་མཛོན་གྱུར་པས་བྱུང་ཅིང་ས་བརྒྱད་པ་
 བས་སྟིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བ་ཐོབ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བའི་
 དོན་དུ་རྟོགས་པས་དེའི་འཁོར་དུ་ཉོན་མོངས་བཞི་གཏན་མི་འབྱུང་བར་བྱས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། སྟིང་དང་ཞི་བར་མི་རྟོག་
 པ། ཞེས་དང་། མཛོན་སྟེ་རྒྱུ་ལས། ཞིང་དང་ཡེ་ཤེས་ལས་དག་ལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱིས་ས་
 བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོང་བར་བཞེད་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
 སངས་རྒྱུས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྟོང་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་
 དར་ཤིག་ལས། མགོན་པོ་གྱུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེའི་བཞེད་
 པས་ས་བརྒྱད་པར་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། བྱམ་སྒྲེ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཉེན་གཞིའི་མདོའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ས་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་ནི་ཉེན་མོངས་པ་དང་
 ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤོ་མོ་སྤངས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཀུན་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། དེ་བྱུང་རྒྱུ་ཐོབ་པ་ན་ཉེན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་
 པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཅིག་ཆར་སྤོང་ངོ་། ཅིག་ཆར་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་ངོ་། ཞེས་སོ། །

སྒྲུལ་པ། གློ་གྲོས་ཉི་མ་འབར་བའི་གདེངས་ཀ་ལས། ཀུན་མོངས་
 ལུན་བའི་བྱ་བ་མཐར་བྱེད་པའི། ལེགས་འཤད་འོད་བརྒྱའི་སྤྲང་བ་སྒྲོས་བ་
 ཡིས། གློ་གསལ་རྒྱ་རྒྱུ་རབ་དགའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྒྲེལ། ལྷུང་རིགས་
 ལང་ཚོ་དར་བའི་གཞོན་ནུ་འདྲི། མཆེད་པོ་སྤོན་དགའི་བསྐྱལ་བར་ཅི་སྒྲེ་
 མེད། སྤྱི་མའི་དུས་ཀྱང་ཐུབ་བསྟན་སྒྲེག་མོ་ཡིས། འདི་ལྟའི་མཛའ་པོ་
 ཆེད་པར་གྱུར་ཅིག་གྱ། ཐུབ་བསྟན་སྒོག་རྗེས་འགྲོ་ལྷོག་མི་འབྱུལ་
 བའི། འཤད་སྒྲུབ་དབུགས་བྲལ་འབྱུང་བའི་སྤངས་སྤངས་གར། བསྒྲུབ་
 བའི་ཆོས་བརྒྱད་རོལ་པ་ལེགས་བྱས་ཀྱི། ཆེད་འཛོར་འབྱུལ་བས་གཡེང་

རྣམས་སྤྱིར་རྒྱུ་ཡི་ཡུལ། འདི་ཕྱིར་དམ་པའི་མགོན་ལ་གྲུས་བརྟེན་
 བས། ཀུན་ལ་མང་ཐོས་པའི་དཀར་སྒྱུར་ལྟར་སྤྱད་པས། འཕགས་པོད་
 མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་དག་འཕྲོན་ལ། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྐལ་བཟང་
 ཁོ་བོས་རྒྱུ། ཚུལ་འདིར་འབད་པ་ལས་སྤྱད་ལེགས་བྱས་ཀྱི། ཆམས་
 ཡོངས་སུ་གང་པའི་བསམ་ཐེར་ཅན། རང་བཞིན་དག་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་
 མཁའ་འཕགས་ཏེ། འོན་གཉིས་ཀུན་དའི་དག་འཛུལ་འབྱེད་ཀྱང་ཅིག །

ཅེས་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀར་གནད་རྣམ་པར་བཤད་པ་མཁས་པའི་འཕྲུག་དོགས་
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་བཀའ་ཁྲིམ་འཁྲིམ་གྱི་གྲ་ཆར་ཐོས་བསམ་སྤྱིར་ནས་
 སློམ་པར་དཔོན་སློབ་དག་དབང་དགོ་ལེགས་ཀྱི་སྐལ་པའི་སྐལ་བཟང་དགོ་ལེགས་ཀྱི་མཆོ་
 དང་། སྤྱིར་དཔོན་སློབ་བཟང་གིས་རབ་སྒྲུབ་འཛིན་གྱི་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་
 བསྐྱལ་བའི་དོར། བཅུན་བ་དགོན་མཆོག་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་མེས་རང་ལོ་སོ་བདུན་བ་ས་པོ་རྟེན་
 ལོ་བྱམས་སྤྱོད་ཀྱི་པའི་དཀར་སྒྱུགས་ཀྱི་དག་པ་བ་དང་བོད་ཉིན་ཆོས་སྤེ་ཆེན་པོ་དགོན་ལུང་
 བྱམས་པ་སྤྱིར་དུ་རྒྱུགས་པར་སྤྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་སྤོམ་བཅུན་རྣམ་དབྱིང་ཡངས་བ་དགོན་
 མཆོག་བསྐྱེད་པའོ། འདིས་ཀྱང་འཇམ་མགོན་སྤྱི་མའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་མ་མེད་པ་རྟེན་དུས་
 ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག།   ॥

། རྒྱལ་གྱི་ཞི་བའི་རྒྱལ་ཆོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོན་པའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་འབབས་ཀྱང་། །
ཆོག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྤོང་སྤྱག་བརྒྱ། །
གདེངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ། །
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། །

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པོའི་རྒྱུན་ལ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྤོན་རྒྱལ་འབྲེན་ཤུགས་ལེགས་པའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་སོང་འབྲེན་ཡུན་ལོར་ཆོར་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིཌ། རང་བསྐྱེད་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འབྱུང་གང་ལ་འང་སྐྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྐྱེད་སྤོན་ཆོག་ཏུ་ཤུགས་པའི་དགོ་སྤོང་ཆོས་སྤྱོད་དག་དབང་སྒོ་བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱལ་ཆོས་སྐྱར་བའོ། །

